

ที่ นร ๑๒๐๐/ว๔๙

ถึง สำนักงานพัฒนาพิงคนคร (องค์การมหาชน)

ด้วยสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ (สบน.) ขอความอนุเคราะห์มายังสำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อประชาสัมพันธ์ เผยแพร่คู่มือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการกู้เงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ ให้หน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลถือปฏิบัติ

สำนักงาน ก.พ.ร. ขอส่งคู่มือดังกล่าวมาเพื่อให้องค์การมหาชนใช้เป็นแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการกู้เงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ และขอให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัดต่อไป โดยสามารถดาวน์โหลดคู่มือดังกล่าวได้จาก QR Code ท้ายหนังสือฉบับนี้ หรือเว็บไซต์ www.pdmo.go.th

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

กองกิจการองค์การมหาชนและหน่วยงานของรัฐรูปแบบอื่น
โทร. ๐ ๒๓๕๖ ๙๙๙๙ ต่อ ๘๙๐๔ (ศิริวรรณ) ๘๙๕๙ (สุภัสณี)
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@opdc.go.th

คู่มือแนวทางปฏิบัติฯ
<https://rb.gy/62jqe1>

สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ
PUBLIC DEBT MANAGEMENT OFFICE

คู่มือ แนวทางปฏิบัติ เกี่ยวกับการกู้เงิน ของหน่วยงานในกำกับ ดูแลของรัฐ

จัดทำโดย

สำนักจัดการหนี้ 1 และกลุ่มกฎหมาย
สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ (สบน.)
www.pdmo.go.th

กันยายน 2567

สามารถอ่านหนังสือเล่มนี้
ในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ได้
เพียงสแกน QR Code

คำนำ

แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการกู้เงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐฉบับนี้ สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ ได้ดำเนินการจัดทำขึ้นเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในการก่อหนี้ของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ รวมถึงหลักเกณฑ์และขั้นตอนในการกู้ยืมเงินภายใต้พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 ระเบียบคณะกรรมการนโยบาย และกำกับการบริหารหนี้สาธารณะว่าด้วยหลักเกณฑ์การบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2561 พร้อมทั้งกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะทำให้หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐและหน่วยงานอื่น ๆ สามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษา ข้อมูลกรณีที่มีความประสงค์จะดำเนินการกู้ยืมเงิน ทั้งการดำเนินการกู้ยืมเงินโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายเฉพาะ ของหน่วยงานนั้น ๆ หรือการกู้ยืมเงินต่อจากกระทรวงการคลังได้อย่างสมบูรณ์และครบถ้วนมากขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการกู้เงินเป็นไปอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

โดยแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการกู้เงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐฉบับนี้มีสาระสำคัญ 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 บทบาทและหน้าที่ของสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะและประเด็นพิจารณาเกี่ยวกับการกู้เงิน เป็นการอธิบายเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ การกู้เงินของกระทรวงการคลัง ที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ แหล่งเงินกู้ ความแตกต่างระหว่างเงินงบประมาณและเงินกู้ ประเภทของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ รวมถึงหลักเกณฑ์และขั้นตอนการกู้เงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ

ส่วนที่ 2 หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ เป็นการกล่าวถึงประเภทของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ และอำนาจในการกู้เงินของหน่วยงานดังกล่าว

ส่วนที่ 3 ขั้นตอนการกู้เงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ เป็นการรวบรวมกฎหมาย ประกาศ และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับหลักเกณฑ์และขั้นตอนในการกู้ยืมเงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ ภายใต้พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พร้อมทั้งกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ

กันยายน 2567

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
คำนำ	
ส่วนที่ 1 : บทบาทและหน้าที่ของสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะและประเด็นพิจารณาเกี่ยวกับการกู้เงิน	1
1. บทบาทและหน้าที่ของสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ	1
1.1 พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	1
1.2 พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561	3
2. การกู้เงินของกระทรวงการคลังที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ	3
2.1 การกู้เงินของกระทรวงการคลัง	3
2.2 การกู้เงินเพื่อให้หน่วยงานอื่นกู้ต่อ	5
2.3 เครื่องมือในการกู้เงิน	5
2.4 แหล่งเงินกู้	6
3. ความแตกต่างระหว่างเงินงบประมาณและเงินกู้	7
3.1 เงินงบประมาณ	7
3.2 เงินกู้	8
ส่วนที่ 2 : หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ	9
1. องค์การมหาชน	11
1.1 ประเภทขององค์การมหาชน	12
1.2 อำนาจในการกู้เงินขององค์การมหาชน	13
2. มหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐ	14
2.1 ประเภทของมหาวิทยาลัยของรัฐ	14
2.2 อำนาจในการกู้เงินของมหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐ	15
3. กองทุนหรือทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล	16
3.1 ประเภทของทุนหมุนเวียน	16
3.2 อำนาจในการกู้เงินของกองทุนหรือทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล	17
ส่วนที่ 3 : ขั้นตอนการกู้เงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ	18
1. ก่อนการจัดหาเงินกู้	19
1.1 ระเบียบ หลักเกณฑ์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกู้เงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ	19
1.1.1 กฎหมายจัดตั้งของหน่วยงาน	19
1.1.2 พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม	20

1.1.3 พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561	20
2. ระหว่างการกู้เงิน	21
2.1 ขั้นตอนการกู้เงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ	21
2.1.1 การจัดทำรายละเอียดการกู้เงิน	21
2.1.2 การขออนุมัติการกู้เงิน	21
2.1.3 การขอบรรจุเงินในแผนการบริหารหนี้สาธารณะ ประจำปีงบประมาณ	21
2.1.4 การจัดหาเงินกู้ของหน่วยงาน กรณีกู้เงินในรูปแบบสัญญากู้ยืมเงิน (Term Loan)	22
3. หลังการจัดหาเงินกู้	23
3.1 การชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยตามเงื่อนไขสัญญา	23
3.2 การรายงานข้อมูลหนี้	23
3.3 การติดตามและการประเมินผลโครงการ (เฉพาะกรณีโครงการลงทุน)	24

ภาคผนวก : 1. สรุปแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการกู้เงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ

2. กฎหมาย ประกาศ และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ ในด้านการกู้ยืมเงิน และการค้าประกัน

- 2.1 พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 2.2 พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561
- 2.3 กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ต่อของกระทรวงการคลัง พ.ศ. 2551
- 2.4 กฎกระทรวงกำหนดอัตราและเงื่อนไขการเรียกเก็บดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมการให้กู้ต่อของกระทรวงการคลัง พ.ศ. 2551
- 2.5 ระเบียบคณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะว่าด้วยหลักเกณฑ์การบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2561
- 2.6 ประกาศคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ เรื่อง นโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลัง พ.ศ. 2561
- 2.7 หลักเกณฑ์การวิเคราะห์แหล่งเงินลงทุนและแนวทางการระดมทุนสำหรับโครงการพัฒนาหรือโครงการ
- 2.8 หลักเกณฑ์และแนวทางการติดตามและการประเมินผลโครงการพัฒนาและโครงการ

3. กฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการกู้เงินขององค์การมหาชน

- 3.1 พระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- 3.2 หนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร 1200/ว 1 ลงวันที่ 4 มกราคม 2553 เรื่อง การปรับปรุงหลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร
- 3.3 มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 14 สิงหาคม 2561 เรื่อง หลักเกณฑ์การกู้ยืมเงิน การถือหุ้นหรือการเข้าเป็นหุ้นส่วน การเข้าร่วมทุนในกิจการของนิติบุคคลอื่น และการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญขององค์การมหาชน

4. กฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการกู้เงินของกองทุนหรือทุนหมุนเวียนที่เป็นนิติบุคคล

- พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. 2558

5. รายชื่อองค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542

6. รายชื่อองค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะ

7. รายชื่อมหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐ

8. รายชื่อกองทุนหรือทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล

9. ขั้นตอนการจัดทำแผนความต้องการเงินกู้ระยะปานกลาง 5 ปี และแผนการบริหารหนี้สาธารณะ ประจำปีงบประมาณ

10. แนวทางและหลักเกณฑ์วิเคราะห์โครงการของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

11. ปฏิทินการจัดทำแผนความต้องการเงินกู้ระยะปานกลาง 5 ปี และแผนการบริหารหนี้สาธารณะ ประจำปีงบประมาณ

12. แบบฟอร์มติดตามผลการกู้เงินและบริหารหนี้

13. แบบฟอร์มรายงานผลสำเร็จการดำเนินโครงการ

ส่วนที่ 1

บทบาทและหน้าที่ของสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ และประเด็นพิจารณาเกี่ยวกับการกู้เงิน

บทบาทและหน้าที่ของสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ และประเด็นพิจารณาเกี่ยวกับการกู้เงิน

1. บทบาทและหน้าที่ของสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ

สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ (สบน.) มีหน้าที่สำคัญในการวางแผนกำกับและดำเนินการก่อหนี้ ค่าประกัน และปรับโครงสร้างหนี้ของรัฐบาล หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ รวมทั้งการติดตามและประเมินผล ตลอดจนให้คำปรึกษา แนะนำ และส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของรัฐมีความสามารถในการบริหารจัดการหนี้ได้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเสริมสร้างความยั่งยืนทางการคลังและการพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งมีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.1 พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีสาระสำคัญดังนี้

มาตรา 4 นิยามคำว่า “หนี้สาธารณะ” หมายความว่า หนี้ที่กระทรวงการคลัง หน่วยงานของรัฐ หรือ รัฐวิสาหกิจกู้ หรือหนี้ที่กระทรวงการคลังค้ำประกัน แต่ไม่รวมถึงหนี้ของรัฐวิสาหกิจที่ทำธุรกิจให้กู้ยืมเงิน ธุรกิจบริหารสินทรัพย์ หรือธุรกิจประกันสินเชื่อ โดยกระทรวงการคลังมิได้ค้ำประกัน หรือหนี้ของธนาคารแห่งประเทศไทย รวมทั้งมีการกำหนดคำนิยามที่สำคัญตามมาตราดังกล่าว มีรายละเอียดดังนี้

“การบริหารหนี้สาธารณะ” หมายความว่า การก่อหนี้โดยการกู้หรือการค้ำประกัน การชำระหนี้ การปรับโครงสร้างหนี้และการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องกับหนี้สาธารณะ

“ตราสารหนี้” หมายความว่า ตัวเงินคลัง ตัวสัญญาใช้เงิน พันธบัตรและตราสารอื่นที่มีผลก่อให้เกิดหนี้ ตามที่คณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะกำหนด และให้หมายความรวมถึงตราสารหนี้ ที่ออกในระบบไร้ใบตราสารด้วย

“ตัวเงินคลัง” หมายความว่า เอกสารการก่อหนี้ผูกพันระยะสั้นที่กระทรวงการคลังเป็นผู้ออก โดยมีอายุ นับแต่วันที่ออกไม่เกินสิบสองเดือน

“ตัวสัญญาใช้เงิน” หมายความว่า ตัวสัญญาใช้เงินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“พันธบัตร” หมายความว่า เอกสารการก่อหนี้ผูกพันระยะยาวที่มีอายุนับแต่วันที่ออกตั้งแต่สิบสองเดือนขึ้นไป

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรมหรือส่วนราชการที่มีชื่อเรียกอย่างอื่นและมีฐานะ เป็นกรม ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาล และหน่วยงานอื่นของรัฐ แต่ไม่รวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ

“หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานอื่นของรัฐที่มีใช้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ

หนี้สาธารณะตามพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้แก่

- หนี้ที่เกิดจากการกู้เงินของกระทรวงการคลัง
- หนี้ที่เกิดจากการกู้เงินของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งรวมถึงหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐด้วย
- หนี้ที่เกิดจากการกู้เงินของรัฐวิสาหกิจ ยกเว้นหนี้ของรัฐวิสาหกิจที่ทำธุรกิจให้กู้ยืมเงินหรือสถาบันการเงินภาครัฐ ธุรกิจบริหารสินทรัพย์หรือธุรกิจประกันสินเชื่อที่กระทรวงการคลังมีได้ค้ำประกัน และ
- หนี้ที่เกิดจากการค้ำประกันเงินกู้ของกระทรวงการคลัง

หนี้ที่ไม่ถือเป็นหนี้สาธารณะตามพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้แก่

- หนี้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- หนี้ของรัฐวิสาหกิจที่ทำธุรกิจให้กู้ยืมเงินหรือสถาบันการเงินภาครัฐ ธุรกิจบริหารสินทรัพย์หรือธุรกิจประกันสินเชื่อที่กระทรวงการคลังมีได้ค้ำประกัน และ
- หนี้ที่ไม่ได้เกิดในรูปของการกู้เงินหรือการค้ำประกัน

มาตรา 8 กำหนดว่า หน่วยงานของรัฐนอกจากกระทรวงการคลังจะกู้เงินหรือค้ำประกันมิได้ เว้นแต่มีกฎหมายกำหนดให้อำนาจไว้เป็นการเฉพาะ

มาตรา 19 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกู้เงิน โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายที่จัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือกฎหมายอื่นใด โดยมีใช้เป็นการกู้เงินจากกระทรวงการคลังห้ามมิให้กระทรวงการคลังหรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐเข้ารับผิดชอบหรือค้ำประกันหนี้หรือตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยเงินกู้ ทั้งนี้ กรณีดังกล่าวให้ใช้บังคับกับการกู้เงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐด้วย

1.2 พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 มาตรา 49 กำหนดว่า การก่อหนี้และการบริหารหนี้สาธารณะและหนี้ของหน่วยงานของรัฐต้องเป็นไปตามกฎหมายและอยู่ภายใต้ขอบวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐผู้กู้ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของประเทศและของหน่วยงานของรัฐ โดยต้องกระทำด้วยความรอบคอบ และคำนึงถึงความคุ้มค่า ความสามารถในการชำระหนี้ การกระจายภาระการชำระหนี้ เสถียรภาพและความยั่งยืนทางการเงินการคลังตลอดจนความน่าเชื่อถือของประเทศและของหน่วยงานของรัฐผู้กู้

2. การกู้เงินของกระทรวงการคลังที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ

2.1 การกู้เงินของกระทรวงการคลัง

ตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดวัตถุประสงค์สำหรับการที่กระทรวงการคลังจะสามารถดำเนินการกู้เงินได้นั้นจะต้องกระทำเพื่อวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- 1) ชดเชยการขาดดุลงบประมาณหรือเมื่อมีรายจ่ายสูงกว่ารายได้: เนื่องจากในขั้นของการเสนองบประมาณรัฐบาลสามารถประเมินจากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นก่อนที่จะเสนองบประมาณรายจ่ายว่าจะจัดทำงบประมาณแบบใด หากทำแบบขาดดุลรัฐบาลต้องชี้แจงว่าจะหาเงินส่วนที่ขาดดุลด้วยวิธีใด อาจโดยวิธีการกู้เงิน

หรือโดยวิธีอื่นใด หรือในกรณีไม่สามารถจัดเก็บรายได้ตามเป้าหมายทำให้รายจ่ายสูงกว่ารายได้รัฐบาลจำเป็นต้องกู้เงินเพื่อมาสมทบในส่วนที่ขาดไป

2) บริหารสภาพคล่องของเงินคงคลัง: การกู้เงินเพื่อวัตถุประสงค์นี้มีหลักการสำคัญเพื่อบริหารเงินคงคลังให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และให้มีปริมาณเงินคงคลังอยู่ในระดับที่เหมาะสมเพียงพอต่อการใช้จ่ายของภาครัฐในแต่ละช่วงเวลา

3) พัฒนาเศรษฐกิจและสังคม: เป็นการกู้เงินที่นอกเหนือจากการใช้จ่ายเงินตามระบบงบประมาณรายจ่ายปกติ หรือเรียกว่าการกู้เงินนอกระบบงบประมาณ ซึ่งกระทำได้เมื่อมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเป็นเงินตราต่างประเทศสำหรับการซื้อสินค้าหรือบริการที่นำเข้าจากต่างประเทศที่ควรกู้เป็นเงินตราต่างประเทศเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อภาวะเงินสำรองทางการของประเทศและลดปัจจัยเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนด้วย

4) ปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะ: การกู้เงินของกระทรวงการคลังเพื่อปรับโครงสร้างหนี้จะต้องเข้าเงื่อนไขกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

4.1) เพื่อประหยัด ซึ่งหากมีการกู้เงินรายใหม่มาชำระหนี้เดิม (Refinance) จะทำให้มีต้นทุนที่ลดลงกว่าเดิม

4.2) เพื่อลดความเสี่ยงในอัตราแลกเปลี่ยน อันเนื่องมาจากสกุลเงินที่กู้ยืมตามสัญญาเดิมมีความผันผวนมาก อาจทำให้มีภาระต้องจ่ายเงินคืนเพิ่มมากขึ้น หากกู้เงินในประเทศเพื่อนำไปชำระคืนหนี้เดิมที่เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศจะช่วยลดความเสี่ยงในอัตราแลกเปลี่ยนได้

4.3) เพื่อกระจายภาระการชำระหนี้ไม่ให้อำนาจที่หนี้ครบกำหนดพร้อมกันหลายรายหรือมีจำนวนสูงมาก ซึ่งอาจเกิดความเสี่ยงในการชำระคืนหนี้ได้

5) ให้หน่วยงานอื่นกู้ต่อ: การกู้เงินเพื่อนำมาให้อำนาจจะต้องดำเนินการภายใต้หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังนี้

5.1) หน่วยงานนั้นต้องมีความต้องการที่จะดำเนินโครงการลงทุนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และรัฐบาลเห็นว่ามี ความจำเป็น

5.2) การให้อำนาจนั้นมีผลทำให้สามารถประหยัดต้นทุนในการกู้เงินและทำให้การบริหารหนี้สาธารณะมีประสิทธิภาพมากขึ้น

6) พัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ: รัฐบาลได้ใช้พันธบัตรรัฐบาลเป็นเครื่องมือหลักในการพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ ซึ่งผลจากการออกพันธบัตรรัฐบาลอย่างสม่ำเสมอทำให้มีพันธบัตรที่สามารถสร้างอัตราดอกเบี้ยอ้างอิง (Benchmark Bond) ให้เกิดขึ้นกับตลาดตราสารหนี้ในประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ กระทรวงการคลังมีกรอบการกู้เงินที่ต้องพิจารณา ประกอบด้วย

(1) กรอบเพดานการกู้เพื่อชดเชยการขาดดุล และการปรับโครงสร้างหนี้ที่กระทรวงการคลังค้าประกันให้กระทรวงการคลังกู้เป็นเงินบาทไม่เกินวงเงิน

- ร้อยละ 20 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นและงบประมาณรายจ่ายและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

- ร้อยละ 80 ของงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้สำหรับชำระคืนเงินต้น

(2) กรอบเพดานการค้ำประกันให้รัฐวิสาหกิจ สถาบันการเงินภาครัฐและหน่วยงานของรัฐ และการให้หน่วยงานกู้ต่อเป็นเงินบาท ให้กระทรวงการคลังกู้ได้ไม่เกินร้อยละ 20 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

(3) กรอบเพดานการกู้เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และการให้หน่วยงานกู้ต่อเป็นเงินตราต่างประเทศ หรือสามารถกู้เป็นเงินบาทได้หากตลาดการเงินในประเทศเอื้ออำนวย ให้กระทรวงการคลังกู้ได้ไม่เกินร้อยละ 10 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี

(4) กรอบเพดานการกู้เพื่อบริหารสภาพคล่องของเงินคงคลัง ให้กระทรวงการคลังกู้ได้ไม่เกินร้อยละ 3 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณการจ่ายเพิ่มเติม

2.2 การกู้เงินเพื่อให้หน่วยงานอื่นกู้ต่อ

กระทรวงการคลังสามารถให้กู้ต่อแก่หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจหรือสถาบันการเงินของรัฐ โดยพิจารณาจากความจำเป็นของโครงการ ซึ่งเป็นไปตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ต่อของกระทรวงการคลัง พ.ศ. 2551 โดยมีค่าธรรมเนียมการให้กู้ต่อของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐเป็นไปตามกฎกระทรวงกำหนดอัตราและเงื่อนไขการเรียกเก็บดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมการให้กู้ต่อของกระทรวงการคลัง พ.ศ. 2551 ทั้งนี้ ตามบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการให้กู้ต่อของหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รายละเอียดตามตารางนี้

องค์กร	อัตราค่าธรรมเนียม (ร้อยละต่อปีของวงเงินให้กู้ต่อคงค้าง)			
หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ หรือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ต่ำกว่า 1 ปี	ตั้งแต่ 1 ปี ถึง 5 ปี	เกิน 5 ปี แต่ไม่เกิน 10 ปี	เกิน 10 ปี
	0.01	0.05	0.10	0.15

ในกรณีการกู้เงินเพื่อให้กู้ต่อ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐจะสามารถกระทำได้นั้นจะต้องเป็นการดำเนินโครงการที่รัฐบาลเห็นว่า มีความจำเป็นเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตามมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม อย่างไรก็ตาม การกู้เงินรูปแบบดังกล่าวให้แนบรวมวงเงินในกรณีที่หากกู้เป็นเงินตราต่างประเทศ ให้แนบรวมในวงเงินตามมาตรา 22 ด้วย (การกู้เงินเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม) แต่ถ้ากู้เป็นเงินบาท ให้แนบรวมในวงเงินตามมาตรา 28 (การค้ำประกันการกู้เงิน)

2.3 เครื่องมือในการกู้เงิน

หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐสามารถกู้เงินได้โดยการทำเป็นสัญญา หรือออกตราสารหนี้ หรือวิธีการอื่นก็ได้ โดยขึ้นอยู่กับกรอบอำนาจที่กฎหมายจัดตั้งหรือกฎหมายเฉพาะของหน่วยงานกำหนดไว้

สำหรับกระทรวงการคลังจะกู้ยืมเงินตามมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดให้การกู้เงินจะทำเป็นสัญญาหรือออกตราสารหนี้หรือวิธีการอื่นก็ได้

ทั้งนี้ ตามที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติ อย่างไรก็ตามก็ดี การกู้ด้วยวิธีอื่นนอกเหนือจากการทำสัญญากู้และการออกตราสารหนี้จะต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี ซึ่งจะอนุมัติเป็นรายกรณีหรือเป็นอนุมัติเป็นหลักก็ได้ ทั้งนี้ เครื่องมือหลักในการกู้เงินของกระทรวงการคลังประกอบด้วย 2 ลักษณะ คือ สัญญากู้ยืมเงินและตราสารหนี้ มีรายละเอียดดังนี้

1) สัญญากู้ยืมเงิน (Term Loan) เป็นการทำสัญญา 2 ฝ่าย ระหว่างผู้กู้และผู้ให้กู้ใช้ในกรณีการกู้เงินเป็นจำนวนมากจากแหล่งเงินกู้รายเดียวหรือหลายราย ในการทำสัญญาต้องจัดทำตามแบบสัญญามาตรฐานตามที่สำนักงานอัยการสูงสุดได้ตรวจพิจารณาแล้ว

2) ตราสารหนี้ (Debt Instrument) เป็นการกู้เงินของรัฐจากผู้ให้กู้รายย่อย ประชาชนทั่วไป หรือสถาบันการเงิน ตราสารหนี้ที่รัฐบาลออกเพื่อการกู้เงินมีหลายประเภท เช่น พันธบัตร (Bond) ตั๋วสัญญาใช้เงิน (Promissory Note : PN) ตั๋วเงินคลัง (Treasury Bill : TB) หรือหากจะออกเป็นตราสารหนี้เป็นอย่างอื่น ต้องเป็นชนิดตราสารหนี้ที่คณะกรรมการกำหนด และเพื่อให้ตราสารหนี้สามารถซื้อขายเปลี่ยนมือเป็นไปอย่างสะดวก ส่งมอบ โอน ใช้เป็นหลักประกัน โดยได้กำหนดรายละเอียดลักษณะของตราสารหนี้ไว้ในกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออก การซื้อขาย การโอนและการใช้ตราสารหนี้เป็นหลักประกัน พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

2.4 แหล่งเงินกู้

สำหรับอำนาจในการกู้เงินและแหล่งเงินกู้ของหน่วยงานของรัฐไม่ว่าจะเป็นองค์การมหาชน หรือหน่วยงานของรัฐประเภทใด ๆ ก็ตามต้องกระทำการภายใต้กรอบอำนาจที่กฎหมายจัดตั้งหรือกฎหมายเฉพาะของหน่วยงานกำหนดไว้ เนื่องจากการกู้เงินของหน่วยงานของรัฐเป็นการก่อหนี้สาธารณะ หากไม่มีกฎหมายกำหนดให้อำนาจหน่วยงานกู้เงินไว้เป็นการเฉพาะหน่วยงานก็ไม่สามารถดำเนินการได้ อีกทั้งการใช้เงินของหน่วยงานของรัฐต้องได้รับการพิจารณาความจำเป็นของการใช้เงินและประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้เงินอย่างรอบคอบจากฝ่ายบริหารเพื่อให้การดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ตามภารกิจของหน่วยงานนั้น ๆ

ตามพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม สามารถแบ่งแหล่งเงินกู้ออกเป็น 2 แหล่งใหญ่ ๆ ได้แก่

1) แหล่งเงินกู้ในประเทศ มีดังนี้

- การกู้เงินจากประชาชนทั่วไป ส่วนใหญ่จะกู้โดยการออกพันธบัตรออมทรัพย์ (Saving Bond) เพื่อระดมทุนจากประชาชนโดยตรง

- การกู้เงินจากสถาบันการเงิน ส่วนใหญ่จะกู้โดยการทำสัญญากู้เงิน (Term Loan) หรือการออกพันธบัตรหรือตราสารอื่น ๆ

- การกู้เงินจากนักลงทุนสถาบัน ซึ่งตามประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ที่ กจ. 4/2560 ได้กำหนดประเภทนักลงทุนสถาบัน เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น บริษัทเงินทุน เป็นต้น¹

¹ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 'Institutional Investor นักลงทุนสถาบัน' (SETInvestnow)

<<https://www.setinvestnow.com/th/glossary/institutional-investor>> สืบค้นเมื่อ 18 มีนาคม 2567.

2) แหล่งเงินทุนต่างประเทศ ดังนี้

- แหล่งเงินทุนทางการ (Official Source) ได้แก่ เงินกู้จากมิตรประเทศ (Bilateral Source) เช่น รัฐบาลญี่ปุ่น รัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน เป็นต้น และเงินกู้จากสถาบันการเงินระหว่างประเทศ (Multilateral Source) เช่น ธนาคารโลก (WB) ธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB) องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น (JICA) เป็นต้น การกู้เงินจากแหล่งเงินทุนทางการนี้มีทั้งที่เป็น Tied Loan และ United Loan

- แหล่งเงินทุนจากตลาดเงินทุนเอกชนต่างประเทศ (Capital Market) เช่น การกู้เงินจากธนาคารเอกชนหรือจากนักลงทุนในต่างประเทศ ซึ่งจะกู้ในรูปเงินกู้ร่วม (Syndicate Loan) ในรูปการออกพันธบัตร เป็นต้น

- แหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงินเพื่อการส่งออกของประเทศต่าง ๆ ที่อยู่ในรูปสินเชื่อเพื่อส่งออก (Export Credits) แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ Buyer's Credits และ Supplier's Credits นอกจากนี้ยังมีสินเชื่ออีกประเภทหนึ่งที่เรียกว่า “เงินกู้แบบผสม” (Mixed Credit) ประกอบด้วย เงิน 2 ส่วน คือ ส่วนที่มาจากรัฐบาลและส่วนที่มาจากธนาคารเอกชน โดยส่วนที่มาจากรัฐบาลจะมีลักษณะผ่อนปรน เช่น ไม่คิดดอกเบี้ย และมีระยะเวลาชำระคืนเงินต้นนาน แต่หากเป็นส่วนที่มาจากภาคเอกชนจะมีเงื่อนไขเชิงพาณิชย์ทั่วไป

ทั้งนี้ กระทรวงการคลังมีกรอบการกู้เงินที่ต้องพิจารณาในเรื่องวงเงิน ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

(1) กรณีกู้เป็นเงินตราต่างประเทศ ตามมาตรา 22 กำหนดให้นับวงเงินรวมกับวงเงินการกู้เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เนื่องจากมีวัตถุประสงค์เพื่อนำมาใช้ในโครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเช่นเดียวกัน เพียงแต่เป็นโครงการที่หน่วยงานต่าง ๆ เป็นผู้ดำเนินการเองมิใช่รัฐบาล การกู้เงินเพื่อให้กู้ต่อจึงให้นับวงเงินรวมกัน

(2) กรณีกู้เป็นเงินบาท ตามมาตรา 28 กำหนดให้นับรวมในวงเงินการค้าประกัน เนื่องจากการให้กู้ต่อเป็นวิธีการที่นำมาใช้แทนการค้าประกัน กระทรวงการคลังเป็นผู้ให้แทน ดังนั้น ภาระหนี้ที่แท้จริงจึงตกอยู่กับหน่วยงานที่กู้ต่อไม่ใช่กระทรวงการคลัง กรณีการกู้เป็นเงินบาทจึงนับวงเงินรวมกับการค้าประกัน

3. ความแตกต่างระหว่างเงินงบประมาณและเงินกู้

3.1 เงินงบประมาณ หมายถึง กรอบวงเงินอย่างสูงที่อนุญาตให้จ่ายหรือให้ก่อหนี้ผูกพันได้ตามวัตถุประสงค์และภายในระยะเวลาที่กฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย โดยงบประมาณรายจ่ายจะต้องดำเนินการเบิกจ่ายภายในกรอบปีงบประมาณ ซึ่งหน่วยงานจะต้องเสนอขอรับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงบประมาณ และรัฐบาลต้องเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อรัฐสภาลงมติให้ความเห็นชอบ เมื่อเริ่มต้นปีงบประมาณสำนักงบประมาณจะนำส่งเงินเพื่อให้หน่วยงานดำเนินการตามโครงการและกรอบวงเงินที่ได้รับจัดสรรงบประมาณแต่ละรายการ ซึ่งสำนักงบประมาณจะแบ่งจ่ายเงินงบประมาณเป็นเงินประจำงวด ทั้งนี้ กฎหมายได้นิยามความหมายของคำว่า “งบประมาณรายจ่าย” ดังนี้

มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561 กำหนดให้ “งบประมาณรายจ่าย” หมายความว่า วงเงินอย่างสูงที่อนุญาตให้จ่ายหรือให้ก่อหนี้ผูกพันได้ตามวัตถุประสงค์และภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย

3.2 เงินกู้ หมายถึง เงินที่หน่วยงานจะได้รับจากการก่อหนี้ เพื่อวัตถุประสงค์ในการเสริมสภาพคล่องของกิจการหรือใช้จ่ายเพื่อการลงทุนสำหรับกิจการก็ได้ โดยเงินกู้ของหน่วยงานของรัฐถือเป็นหนี้สาธารณะตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ ในการดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินกู้ หน่วยงานจะต้องคำนึงความคุ้มค่า ความสามารถในการชำระหนี้ การกระจายภาระการชำระหนี้ เสถียรภาพและความยั่งยืนทางการคลังตามที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ เนื่องจากเงินกู้จะต้องมีต้นทุนของเงิน ได้แก่ ดอกเบี้ยที่ชำระ ค่าธรรมเนียมในการดำเนินธุรกรรมการกู้เงินต่าง ๆ ดังนั้น การใช้เงินกู้ หน่วยงานจะต้องพิจารณาผลประโยชน์ที่จะได้จากโครงการเงินกู้เป็นสำคัญ

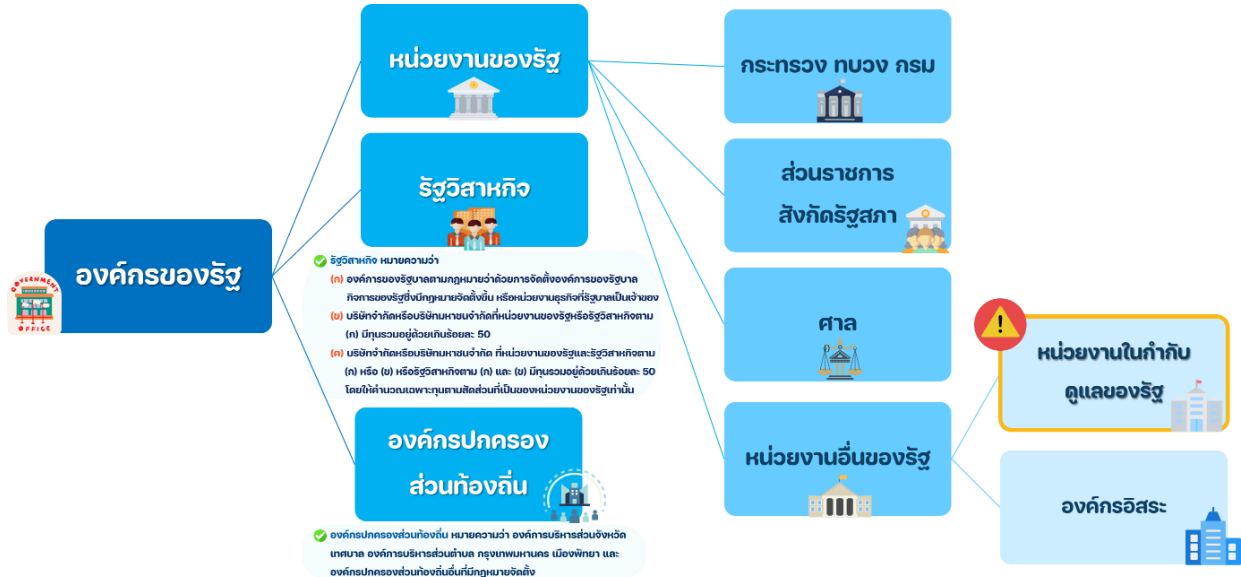

ส่วนที่ 2

หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ

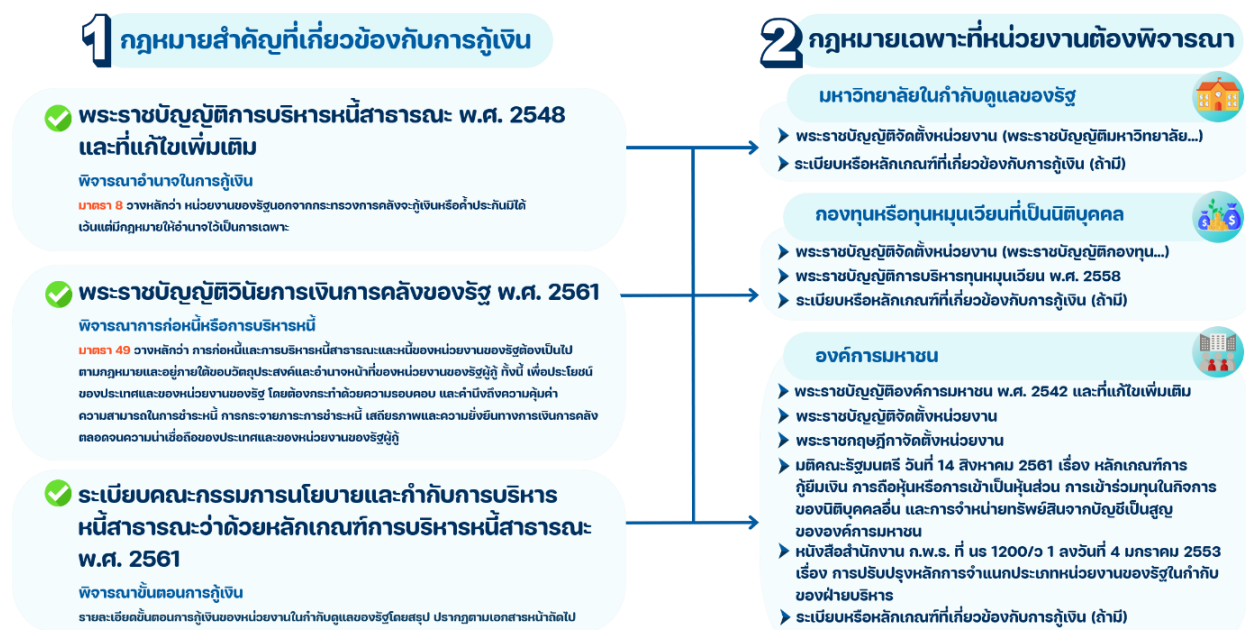
หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ

การแบ่งประเภทองค์กรของรัฐตามพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยแสดงได้ดังภาพนี้

ที่มา : กลุ่มกฎหมาย สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ (2567)

หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐจัดอยู่ในประเภทหน่วยงานอื่นของรัฐ ซึ่งถือเป็นหน่วยงานของรัฐประเภทหนึ่งตามพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ทั้งนี้ การกู้เงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ จะต้องพิจารณากฎหมายจัดตั้งหน่วยงาน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ซึ่งสรุปได้ดังภาพนี้

ที่มา : กลุ่มกฎหมาย สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ (2567)

ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดนิยามคำว่า “หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานอื่นของรัฐที่มีใช้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ ซึ่งสามารถแบ่งหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐเป็น 3 ประเภท ได้แก่

- 1) องค์การมหาชน
- 2) มหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐ
- 3) กองทุนหรือทุนหมุนเวียนที่เป็นนิติบุคคล

หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐมีอำนาจบริหารจัดการด้านรายได้ งบประมาณ และการก่อหนี้เป็นของตนเอง โดยกฎหมายจัดตั้งของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐแต่ละแห่งกำหนดอำนาจการดำเนินการของตนเองภายใต้กรอบวัตถุประสงค์ของหน่วยงานนั้น ๆ รวมทั้งให้อำนาจผู้บริหารหน่วยงานอนุมัติการกู้เงิน ลงทุน ร่วมลงทุน ในกิจการ หรือหารายได้ ด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้ ดังนั้น เมื่อหน่วยงานมีอิสระทั้งทางด้านการบริหารและด้านการเงินหน่วยงานก็จะสามารถจัดทำนโยบายหรือภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยที่รัฐหรือส่วนราชการ ไม่จำเป็นต้องเข้ามาแทรกแซง อย่างไรก็ตาม รัฐบาลหรือส่วนราชการทำได้เพียงมอบนโยบายหรือกำหนดภารกิจ ให้ดำเนินการและกำกับดูแลเท่านั้น จากเจตนารมณ์ดังกล่าวจึงถือว่าการที่หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐก่อหนี้ รัฐบาลจึงไม่ควรแทรกแซงและไม่สมควรให้หนี้ของหน่วยงานผูกพันรัฐ รวมถึงรัฐก็ไม่ควรเข้ารับภาระหนี้ โดยการจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อชำระเงินต้นและดอกเบี้ยที่หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐได้ก่อหนี้ขึ้น

1. องค์การมหาชน

เมื่อรัฐบาลมีแผนงานหรือนโยบายด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะเพื่อจัดทำบริการสาธารณะ และมีความเหมาะสมที่จะจัดตั้งหน่วยงานบริหารขึ้นใหม่แตกต่างไปจากส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีความมุ่งหมายให้มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและบุคลากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด จะจัดตั้งเป็นองค์การมหาชน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ทั้งนี้ กิจการอันเป็นบริการสาธารณะที่จะจัดตั้งองค์การมหาชน ได้แก่ การรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา การศึกษาอบรมและพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐ การวิจัย การถ่ายทอดและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ การบริการทางการแพทย์ และสาธารณสุข การสังคมสงเคราะห์ การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน หรือการดำเนินการอันเป็นสาธารณประโยชน์อื่นใด ต้องไม่เป็นกิจการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหากำไรเป็นหลัก นอกจากนี้ การพิจารณากิจการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยข้อเสนอแนะของคณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชน (กพม.) อนึ่ง บริการสาธารณะขององค์การมหาชนต้องไม่เป็นกิจการที่มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับภาคเอกชน ซึ่งเป็นลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย² กล่าวคือ

- (1) ไม่มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไร
- (2) เป็นนิติบุคคล
- (3) ความสัมพันธ์กับรัฐ

² สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, หลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร (พิมพ์ครั้งที่ 4, 2558) 9.

- รัฐจัดตั้ง
- ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐ หรือสามารถหารายได้เพียงพอต่อความมั่นคงขององค์กร (ยกเว้นมหาวิทยาลัยต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติจัดตั้ง)
- รัฐมีอำนาจกำกับดูแลตามที่กฎหมายกำหนด (เช่น ผ่านการแต่งตั้งถอดถอนคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูง การอนุมัติงบประมาณ การให้นโยบาย ฯลฯ)
- การลงทุนต้องขอความเห็นชอบจากรัฐ
- บุคลากรมีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- วิธีดำเนินการไม่ใช่อำนาจฝ่ายเดียวเป็นหลัก แต่ใช้สัญญา ไม่ใช่กฎระเบียบของทางราชการ (ยกเว้นกิจกรรมที่ต้องใช้อำนาจฝ่ายเดียวต้องออกพระราชบัญญัติ รวมทั้งกรณีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ)

1.1 ประเภทขององค์การมหาชน

องค์การมหาชน สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังต่อไปนี้

1) องค์การมหาชน (จัดตั้งโดยพระราชกฤษฎีกาออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม) จำนวน 37 แห่ง มีอำนาจกู้เงินจำนวน 33 แห่ง รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก 5

2) องค์การมหาชน (จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะ) จำนวน 24 แห่ง มีอำนาจกู้เงินจำนวน 13 แห่ง รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก 6 ซึ่งองค์การมหาชนประเภทนี้จะสามารถกู้เงินได้นั้นจะต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้มีอำนาจ โดยแบ่งเป็น 2 กรณี ดังนี้

- กู้เงินโดยความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ได้แก่ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันอนุญาโตตุลาการ สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ และสำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง

- กู้เงินโดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการขององค์การมหาชนนั้น ได้แก่ ศรุตสา สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล สถาบันวัคซีนแห่งชาติ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม

3) องค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในพระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562 (มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2565) มอบหมายให้ กพม. ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 5/8 แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 ครอบคลุมถึงหน่วยงานของรัฐที่จะจัดตั้งตามมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562

1.2 อำนาจในการกู้เงินขององค์การมหาชน

องค์การมหาชนแต่ละแห่งจะต้องพิจารณากฎหมายจัดตั้งหน่วยงานของตนเองว่ามีบทบัญญัติให้อำนาจในการกู้เงินได้หรือไม่ ทั้งนี้ องค์การมหาชนทุกประเภทที่ประสงค์จะกู้เงินจะต้องพิจารณากฎหมายระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาในการดำเนินการกู้เงิน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ลำดับ	กฎหมายที่องค์การมหาชน (จัดตั้งโดยพระราชกฤษฎีกาออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม) ต้องพิจารณาในการกู้เงิน
1	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2552 (หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร 0506/20036 ลงวันที่ 30 ตุลาคม 2552 เรื่อง การปรับปรุงหลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร)
2	หนังสือเวียนสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร 1200/ว 1 ลงวันที่ 4 มกราคม 2553 เรื่อง การปรับปรุงหลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร (รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก 3.2)
3	หนังสือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) ด่วนที่สุด ที่ นร 1208/134 ลงวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2564 ประกอบกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2552 เรื่อง ปรับปรุงหลักการจำแนกประเภทหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ
4	มาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 ให้องค์การมหาชนมีอำนาจในการกู้ยืมเงินได้ โดยให้การกู้ยืมเงินเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด ประกอบกับมาตรา 5/8 (4) แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 กำหนดให้คณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชน (กพม.) มีอำนาจหน้าที่เสนอหลักเกณฑ์การกู้ยืมเงินต่อคณะรัฐมนตรี
5	คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2561 พิจารณาหลักเกณฑ์การกู้ยืมเงินตามมติของ กพม. และเห็นชอบให้องค์การมหาชนที่จัดตั้งโดยพระราชกฤษฎีกาออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับความเห็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก 3.3) โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้ 5.1 การพิจารณาการกู้ยืมเงินขององค์การมหาชนจะต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ในงานตามภารกิจขององค์การมหาชน 5.2 หากองค์การมหาชนมีความจำเป็นต้องกู้ยืมเงินเพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนเพื่อเสริมสภาพคล่องให้ทำเท่าที่จำเป็น และให้พิจารณาใช้เงินจากกองทุนของตนเองเป็นอันดับแรกก่อนจะกู้ยืมเงินจากแหล่งอื่น 5.3 ให้องค์การมหาชนจัดทำข้อมูลการก่อหนี้ วงเงินกู้ ภาระหนี้ให้ครบถ้วน ทันต่อสถานการณ์และยอดเงินกู้คงค้างขององค์การมหาชนต้องไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินทุน และต้องไม่เกิน 50 ล้านบาท 5.4 การกู้ยืมเงินขององค์การมหาชนถือเป็นการก่อหนี้สาธารณะ องค์การมหาชนจะต้องดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องนั้นด้วย เช่น พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ทั้งนี้ การกู้ยืมเงินขององค์การมหาชนทั้ง 3 ประเภท เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการองค์การมหาชนที่จะต้องพิจารณาดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ มาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 กำหนดให้ การกู้ยืมเงิน การถือหุ้น เข้าเป็นหุ้นส่วน การเข้าร่วมทุน การจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยมีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2561 เรื่อง หลักเกณฑ์การกู้ยืมเงิน การถือหุ้นหรือการเข้าเป็นหุ้นส่วน การเข้าร่วมทุน ในกิจการของนิติบุคคลอื่น และการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญขององค์การมหาชนมีรายละเอียดในเรื่องการกู้เงิน ดังนี้

- การกู้ยืมเงินเป็นอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ (ข้อ 3)
- การกู้ยืมเงินจะต้องนำไปใช้เงินทุนหมุนเวียน (ข้อ 4)
- ยอดเงินกู้คงค้างต้องไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินทุนและไม่เกิน 50 ล้านบาท (ข้อ 5)
- การกู้ยืมเงินที่มีวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินหรือให้กู้ยืมเงิน ต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามข้อ 4 และ 5 (ข้อ 6)
- การกู้ยืมเงินจะต้องกระทำด้วยความรอบคอบ คำนึงถึงความคุ้มค่า ฐานะทางการเงินและความสามารถในการชำระหนี้คืน ทั้งนี้ องค์การมหาชนจะกู้ยืมเงินได้เฉพาะจากกระทรวงการคลัง ธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจหรือที่กระทรวงการคลังเห็นชอบ เว้นแต่การออกพันธบัตรและตราสารหนี้ (ข้อ 7 - 8)

2. มหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐ

2.1 ประเภทของมหาวิทยาลัยของรัฐ

มหาวิทยาลัยของรัฐ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ มหาวิทยาลัยของรัฐที่เป็นส่วนราชการ และมหาวิทยาลัยของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการซึ่งหมายถึงมหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐ จำนวน 24 แห่ง มีอำนาจกู้เงิน จำนวน 23 แห่ง รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก 7 ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยของรัฐทั้งสองประเภทดังกล่าว มีรายละเอียด ดังนี้

(1) **มหาวิทยาลัยของรัฐที่เป็นส่วนราชการ** คือ มหาวิทยาลัยที่เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของรัฐโดยตรง ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของกระทรวง ทบวง กรม เช่นเดียวกับส่วนราชการอื่น ๆ หรือไม่มีฐานะเป็นกระทรวง ทบวง กรม ก็ตาม มหาวิทยาลัยในรูปแบบนี้อาจดำเนินการกิจการภายใต้หลักเกณฑ์เดียวกันกับที่ใช้บังคับแก่ส่วนราชการอื่น หรือหลักเกณฑ์ที่รัฐกำหนดขึ้นเป็นกรณีเฉพาะสำหรับกิจการของมหาวิทยาลัย หรือหลักเกณฑ์ที่รัฐให้อำนาจมหาวิทยาลัยกำหนดขึ้นเอง โดยบุคลากรในมหาวิทยาลัยมีสถานะเป็นข้าราชการพลเรือนและลูกจ้างของรัฐ³

(2) **มหาวิทยาลัยของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ** คือ มหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐ อันเป็นมหาวิทยาลัยซึ่งยังมีสถานะเป็นหน่วยงานในภาคมหาชน (Public Sector) แต่ไม่ใช่ส่วนราชการและมีความสัมพันธ์กับรัฐในลักษณะที่ไม่ใช่การบังคับบัญชาแม้มหาวิทยาลัยนั้นจะตั้งขึ้นโดยรัฐก็ตาม ส่งผลให้

³ สุรพล นิติไกรพจน์, มหาวิทยาลัยไทย: พัฒนาการ มหาวิทยาลัยในกำกับ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน (พิมพ์ครั้งที่ 1, สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2559) 109.

มหาวิทยาลัยดำเนินการกิจการตามหลักเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัย⁴ ทำให้มีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการองค์กร การบริหารงานและการเงิน มหาวิทยาลัยจะมีสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบตามกฎหมาย สิทธิในการกอนิติสัมพันธ์ มีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน สามารถบริหารจัดการเกี่ยวกับการเงิน งบประมาณ และบุคลากรของตนเองเท่านั้น อย่างไรก็ตาม มหาวิทยาลัยยังได้รับเงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐจัดสรรงบประมาณประจำปีให้เป็นรายปีโดยตรง เพื่อใช้จ่ายตามความจำเป็นในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยและเพื่อประกันคุณภาพการศึกษา ดังนั้น มหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐจึงเป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย และไม่ใช่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ การบริหารจัดการถือปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับและประกาศที่มหาวิทยาลัยกำหนดขึ้นเอง

สำหรับความสัมพันธ์ของรัฐกับมหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐนั้นมีความคล้ายคลึงกับลักษณะการกำกับดูแลของนิติบุคคลอื่น ๆ โดยกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐทุกฉบับกำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจและหน้าที่กำกับและดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย และให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยเป็นการเฉพาะ และเพื่อแก้ปัญหาในการดำเนินการของมหาวิทยาลัย ซึ่งอาจเกิดความเสียหายต่อส่วนรวม และเมื่อคณะรัฐมนตรีวินิจฉัยเป็นประการใดแล้วให้ผู้เกี่ยวข้องมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามคำวินิจฉัยของคณะรัฐมนตรีจะเห็นได้ว่า แม้กฎหมายจะกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยกับรัฐในรูปแบบกำกับดูแลแต่ความเข้มงวดของการกำกับดูแลจากรัฐจะมีระดับที่ค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับนิติบุคคลมหาชนรูปแบบอื่น

นอกจากนี้ สถานภาพของมหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐ แบ่งออกเป็น 3 ประการ ดังนี้

- (1) มีสถานภาพเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการ และไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ
- (2) เป็นนิติบุคคล และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
- (3) เป็นหน่วยงานของรัฐที่ยังได้รับจัดสรรงบประมาณแผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการด้านการเงินและทรัพย์สินได้เอง ซึ่งรายได้หลักของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐมาจาก 4 แหล่ง คือ

- (ก) งบประมาณแผ่นดินที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นรายปี
- (ข) รายได้จากการดำเนินงาน
- (ค) รายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้จากทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย และ
- (ง) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุดหนุนหรืออุทิศให้แก่มหาวิทยาลัย

2.2 อำนาจในการกู้เงินของมหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐ

มหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐแต่ละแห่งจะต้องพิจารณากฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยในการกำหนดสิทธิในการกู้เงินเป็นอันดับแรกประกอบกับกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการกู้เงินของหน่วยงานในกำกับดูแล

⁴ เพ็ญอ้าง 105.

ของรัฐ ทั้งนี้ ความแตกต่างที่สำคัญระหว่างรูปแบบมหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการและมหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐคือ ที่มาของรายได้มหาวิทยาลัย กล่าวคือ มหาวิทยาลัยที่เป็นส่วนราชการทุกแห่งจะมีรายได้หลักจากเงินที่กำหนดไว้ในงบประมาณแผ่นดินแตกต่างจากมหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐ ซึ่งมีรายได้จากเงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นรายปี การบัญญัติไว้เช่นนี้เป็นการยืนยันหลักการสำคัญที่ส่งเสริมความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัย ในกรณีหน้าที่ตามกฎหมายจัดตั้งมหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐที่จะจัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปให้แก่มหาวิทยาลัยโดยตรงเป็นจำนวนที่เพียงพอในการดำเนินวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย การพัฒนามหาวิทยาลัย และพึงจัดสรรเพิ่มเติม หากรายได้ทั้งหมดของมหาวิทยาลัยไม่เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายและไม่สามารถหาเงินจากแหล่งอื่นได้ กฎหมายอาจกำหนดให้มหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐมีอำนาจในการกู้เงิน การร่วมลงทุนหรือลงทุนเพื่อประโยชน์แก่กิจการของมหาวิทยาลัย หรือการจัดตั้งนิติบุคคลเพื่อดำเนินกิจการที่เกี่ยวกับหรือต่อเนื่องกับกิจการของมหาวิทยาลัย ซึ่งกฎหมายจะระบุที่มาของรายได้ในส่วนนี้ไว้เพิ่มเติมด้วย อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะเป็รายได้ของมหาวิทยาลัยของรัฐในรูปแบบใดถือเป็นรายได้ที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องนำส่งคลัง แต่หากเป็นกรณีการกู้เงิน ซึ่งเงินกู้ของมหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐถือเป็นหนี้สาธารณะ จะต้องรายงานให้สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะทราบด้วย

3. กองทุนหรือหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล

ทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งขึ้นในหน่วยงานของรัฐจัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย ดำเนินการภายใต้กรอบวัตถุประสงค์และกิจกรรมที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับความจำเป็นและภารกิจของหน่วยงานนั้น ทั้งนี้ นิยามความหมายของคำว่า “ทุนหมุนเวียน” มีความแตกต่างกันในกฎหมายแต่ละฉบับมีรายละเอียด ดังนี้

มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. 2558 “ทุนหมุนเวียน” หมายความว่า กองทุน กองทุนหมุนเวียน เงินทุน เงินทุนหมุนเวียน ทุน หรือทุนหมุนเวียนตั้งขึ้นเพื่อกิจการที่อนุญาตให้นำรายรับสมทบไว้ใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังภาครัฐ พ.ศ. 2561 “ทุนหมุนเวียน” หมายความว่า กองทุน กองทุนหมุนเวียน เงินทุน เงินทุนหมุนเวียน ทุน หรือทุนหมุนเวียนตั้งขึ้นเพื่อกิจการที่อนุญาตให้นำรายรับสมทบไว้ใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องนำส่งคลัง

มาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491 และที่แก้ไขเพิ่มเติม “ทุนหมุนเวียน” หมายความว่า ทุนที่ตั้งขึ้นเพื่อกิจการซึ่งอนุญาตให้นำรายรับสมทบทุนไว้ใช้จ่ายได้

3.1 ประเภทของทุนหมุนเวียน

ทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งขึ้นในหน่วยงานของรัฐเพื่อดำเนินการภายใต้กรอบวัตถุประสงค์ และกิจกรรมที่แตกต่างกันตามความจำเป็นและภารกิจของหน่วยงานนั้น ๆ ได้จำแนกประเภทของทุนหมุนเวียนเพื่อประโยชน์ในการกำกับ ดูแล และพัฒนาการบริหารจัดการ ตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งและรูปแบบกิจกรรมการดำเนินงานเป็น 5 ประเภท จัดเป็นกองทุนหรือทุนหมุนเวียนที่เป็นนิติบุคคล จำนวน 15 แห่ง มีอำนาจกู้เงิน จำนวน 4 แห่ง รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก 8 ดังนี้

- 1) ทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืม
- 2) ทุนหมุนเวียนเพื่อการจำหน่ายและการผลิต
- 3) ทุนหมุนเวียนเพื่อการบริการ
- 4) ทุนหมุนเวียนเพื่อการสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม
- 5) ทุนหมุนเวียนเพื่อการสนับสนุนส่งเสริม

3.2 อำนาจในการกู้เงินของกองทุนหรือทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล

กองทุนหรือทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลที่เป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ซึ่งเป็นหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐประเภทหนึ่งมีอำนาจบริหารจัดการด้านรายได้งบประมาณและการก่อหนี้เป็นของตนเอง โดยกฎหมายจัดตั้งกองทุนหรือทุนหมุนเวียนแต่ละแห่งกำหนดอำนาจการดำเนินการของตนเองภายในกรอบวัตถุประสงค์ของกองทุนหรือทุนหมุนเวียนนั้น ๆ และได้มีการกำหนดให้อำนาจกู้เงินและไม่ได้ให้อำนาจการกู้เงินไว้ตามวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันไป ทั้งนี้ อำนาจหน้าที่ของกรมบัญชีกลางในการกำกับดูแลกองทุนหรือทุนหมุนเวียนตามพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. 2558 กำหนดให้อำนาจกรมบัญชีกลางมีหน้าที่ประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนประจำปีในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การเงิน การปฏิบัติการ การสนองประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การบริหารจัดการ การปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารผู้บริหาร ทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้าง และนำเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนภายใน 180 วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีของทุนหมุนเวียน พร้อมทั้งรวบรวมและจัดทำสรุปผลการดำเนินงานในภาพรวมต่อคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาเพื่อทราบ

ส่วนที่ 3

ขั้นตอนการกู้เงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ

ขั้นตอนการกู้เงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ

จากนิยามของ “หนี้สาธารณะ” ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดนิยามว่า “หนี้สาธารณะ” หมายถึง หนี้ที่กระทรวงการคลัง หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจกู้ หรือหนี้ที่กระทรวงการคลังค้ำประกัน แต่ไม่รวมถึงหนี้ของรัฐวิสาหกิจที่ทำธุรกิจให้กู้ยืมเงิน ธุรกิจบริหารสินทรัพย์ หรือธุรกิจประกันสินเชื่อโดยกระทรวงการคลังมิได้ค้ำประกัน หรือหนี้ของธนาคารแห่งประเทศไทย ดังนั้น หนี้ของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐจึงถือเป็นหนี้สาธารณะ การดำเนินการกู้เงินจึงต้องพิจารณาดำเนินการภายใต้ระเบียบ หลักเกณฑ์ กฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างรอบคอบและครบถ้วน เพื่อป้องกันผลกระทบที่อาจเป็นความเสี่ยงและภาระทางการคลังที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต โดย สบн. ได้สรุปแนวทางการดำเนินการและขั้นตอนการกู้ยืมเงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐดังต่อไปนี้

1. ก่อนการจัดหาเงินกู้

1.1 ระเบียบ หลักเกณฑ์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกู้เงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ

ก่อนการกู้เงินหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐจะต้องพิจารณาถึงอำนาจในการกู้เงินตามกฎหมายจัดตั้ง รวมถึงความจำเป็นในการกู้เงินและต้องคำนึงถึงความคุ้มค่า ต้นทุน ผลประโยชน์ ความพร้อมของโครงการที่จะกู้เงิน และความสามารถในการชำระหนี้ของหน่วยงานประกอบการพิจารณา โดยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.1.1 กฎหมายจัดตั้งของหน่วยงาน พิจารณาประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1) **อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายจัดตั้ง** และอำนาจในการกู้เงิน รวมถึงวัตถุประสงค์ของการกู้เงิน หน่วยงานจะต้องพิจารณาระเบียบ หลักเกณฑ์และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และพิจารณาวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจการของหน่วยงานว่าสามารถกู้เงินได้หรือไม่ และสามารถกู้ได้เพื่อวัตถุประสงค์ใดบ้าง เพื่อให้การดำเนินการกู้เงินดังกล่าวอยู่ภายใต้วัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ ทั้งนี้ หากการกู้เงินดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินโครงการลงทุน โครงการดังกล่าวจะต้องเป็นโครงการลงทุนเพื่อการพัฒนาที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจและสังคม และต้องสอดคล้องกับหลักเกณฑ์โครงการลงทุนของสำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติด้วย

กรณีที่หน่วยงานเป็นองค์การมหาชนที่จัดตั้งโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ซึ่งอาศัยอำนาจตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในการตราเป็นพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งให้พิจารณาการกู้เงินโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การกู้ยืมเงิน การถือหุ้นหรือการเข้าเป็นหุ้นส่วน การเข้าร่วมทุนในกิจการของนิติบุคคลอื่น และการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญขององค์การมหาชนที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2561

กรณีที่หน่วยงานมีกฎหมายเฉพาะ เพื่อจัดตั้งหน่วยงานหรือสำนักงานที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล และไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินหรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ ให้พิจารณาอำนาจการกู้เงินภายใต้กฎหมายจัดตั้งและหลักเกณฑ์ที่กำหนด

2) อำนาจการอนุมัติการกู้เงิน ซึ่งอาจกำหนดไว้ในกฎหมายจัดตั้ง หรือระเบียบ หลักเกณฑ์ ตลอดจนวิธีปฏิบัติของหน่วยงาน โดยระบุผู้มีอำนาจในการอนุมัติการกู้เงินหรือกำหนดให้การกู้เงินดังกล่าว ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เป็นต้น

3) กรอบวงเงินกู้ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐต้องพิจารณาถึงกรอบวงเงินกู้ของหน่วยงาน ว่ามีอำนาจกู้ยืมเงินจำนวนเท่าใด เพื่อให้การดำเนินการกู้เงินดังกล่าวเป็นไปตามกรอบกฎหมายและหลักเกณฑ์ที่กำหนด

1.1.2 พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

การกู้เงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐถือเป็นหนี้สาธารณะ ดังนั้น หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐจะต้องดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ ซึ่งหน่วยงานจะต้องขอบรรจุวงเงินในแผนการบริหารหนี้สาธารณะ ประจำปีงบประมาณ โดยต้องส่งแผนความต้องการเงินกู้ และจัดทำข้อมูลตามแบบที่ สบง. กำหนด รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก 9 เช่น ข้อมูลความต้องการใช้เงินกู้ เหตุผล ความจำเป็น สถานะความพร้อม แผนการดำเนินงาน และแผนการเบิกจ่ายเงิน เป็นต้น เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะพิจารณาก่อนนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติต่อไป

1.1.3 พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561

การกู้ยืมเงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐเข้าข่ายเป็นการกู้เงิน การตรากฎหมาย การออกกฎ หรือการดำเนินการใด ๆ ของรัฐที่มีผลผูกพันทรัพย์สินหรือก่อให้เกิดภาระทางการเงินการคลังแก่รัฐ ดังนั้น ในการพิจารณาเรื่องดังกล่าวให้พึงคำนึงถึงความคุ้มค่า ต้นทุน และผลประโยชน์เสถียรภาพและความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมตลอดจนความยั่งยืนทางการเงินการคลังของรัฐ เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของบทบัญญัติมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561

อีกทั้ง การกู้เงินดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามกฎหมายและอยู่ภายใต้ขอบวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐผู้กู้ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของประเทศและของหน่วยงานของรัฐโดยต้องกระทำด้วยความรอบคอบ และคำนึงถึงความคุ้มค่า ความสามารถในการชำระหนี้ การกระจายภาระการชำระหนี้ เสถียรภาพและความยั่งยืนทางการเงินการคลัง ตลอดจนความน่าเชื่อถือของประเทศและของหน่วยงานของรัฐผู้กู้ เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561

นอกจากนี้ ภาระหนี้ของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐถือเป็นภาระผูกพันของรัฐ (Contingent Government Liabilities) ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความเสี่ยงทางการเงินการคลังของรัฐบาล ดังนั้น เพื่อให้การกำกับดูแล และบริหารจัดการความเสี่ยงทางการเงินการคลังเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้หน่วยงานดำเนินการตามมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลัง พ.ศ. 2561 และประกาศคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ

เรื่อง นโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลัง พ.ศ. 2561 ซึ่งมีการจัดทำแผนการกู้เงินและการบริหารหนี้เงินกู้ รายงานการกู้เงิน และสถานะหนี้คงค้าง เป็นต้น

ทั้งนี้ กฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ที่กล่าวถึงข้างต้น เป็นการสรุปกฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับการกู้เงินซึ่งหากหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐมีความต้องการกู้เงินจะต้องพิจารณาถึงกฎหมายระเบียบหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบคอบและครบถ้วน โดยที่การกู้เงินและการใช้จ่ายเงินจะต้องอยู่ภายใต้วัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานผู้กู้และปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด

2. ระหว่างการกู้เงิน

2.1 ขั้นตอนการกู้เงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ

2.1.1 การจัดทำรายละเอียดการกู้เงิน

รายละเอียดการกู้เงิน โดยหน่วยงานจัดทำข้อมูลความต้องการใช้เงินกู้ รายละเอียดโครงการ เหตุผล ความจำเป็น สถานะความพร้อม และแผนการดำเนินงาน แผนการกู้เงิน แผนการเบิกจ่ายเงิน และแผนการชำระหนี้ ทั้งนี้ ในกรณีการดำเนินโครงการลงทุนซึ่งต้องมีการวิเคราะห์โครงการ (Feasibility study) ให้หน่วยงานจัดทำรายละเอียดโครงการตามแนวทางที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) กำหนด ซึ่งสามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้จากแนวทางและหลักเกณฑ์วิเคราะห์โครงการของ สศช. รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก 10

ในกรณีที่เป็นการกู้เงินเพื่อดำเนินกิจการทั่วไปหรือเสริมสภาพคล่องของหน่วยงาน ให้จัดทำประมาณการรายรับ - รายจ่าย เพื่อแสดงให้เห็นถึงกระแสเงินสดของหน่วยงาน รวมถึงผลกระทบต่อฐานะการเงินที่อาจจะเกิดขึ้นหากไม่สามารถกู้เงินได้

2.1.2 การขออนุมัติการกู้เงิน

ให้หน่วยงานพิจารณาอำนาจการอนุมัติ รวมถึงพิจารณาขอบเขตอำนาจหน้าที่ของผู้มีอำนาจอนุมัติตามกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด ซึ่งโดยส่วนใหญ่พบว่า กฎหมายจัดตั้งกำหนดให้หน่วยงานต้องจัดทำรายงานการกู้เงินและเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติการกู้เงินดังกล่าว เป็นต้น

2.1.3 การขอบรรจุเงินในแผนการบริหารหนี้สาธารณะ ประจำปีงบประมาณ

เมื่อคณะรัฐมนตรีหรือผู้มีอำนาจเห็นชอบให้มีการกู้เงินของหน่วยงานแล้ว ให้หน่วยงานจัดทำข้อมูลรายละเอียดการกู้เงินตามแบบที่ สบн. กำหนด รายละเอียดตามที่กล่าวในข้อ 1.1.2 และเสนอให้ สบн. พิจารณาบรรจุเงินกู้ในแผนการบริหารหนี้สาธารณะ ประจำปีงบประมาณ หรือ ปรับปรุงแผนการบริหารหนี้สาธารณะ ประจำปีงบประมาณ เพื่อพิจารณาและนำเสนอคณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะพิจารณาก่อนนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติแผนการบริหารหนี้สาธารณะต่อไป โดยการดำเนินการจัดทำแผนการบริหารหนี้สาธารณะให้เป็นไปตามปฏิทินการจัดทำแผนหนี้สาธารณะของ สบн. รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก 11

2.1.4 การจัดหาเงินกู้ของหน่วยงาน กรณีกู้เงินในรูปแบบสัญญากู้ยืมเงิน (Term Loan)

(1) เมื่อแผนการบริหารหนี้สาธารณะได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว ให้หน่วยงานดำเนินการจัดหาเงินกู้ตามที่ได้รับอนุมัติภายใต้แผนการบริหารหนี้สาธารณะ

(2) จัดทำหนังสือชี้ชวนเพื่อจัดหาเงินกู้ โดยหน่วยงานควรติดตามสถานะตลาดการเงินอย่างใกล้ชิดเพื่อกำหนดกลยุทธ์การกู้เงินให้สอดคล้องกับสถานะตลาด และให้สามารถจัดหาเงินกู้ได้ครบถ้วนและมีต้นทุนที่เหมาะสม สำหรับรูปแบบการกู้เงินให้หน่วยงานพิจารณาตามกฎหมายจัดตั้งว่ามีอำนาจกู้เงินในรูปแบบใดบ้าง เช่น การกู้เงินในรูปแบบสัญญากู้ยืมเงิน (Term Loan) พันธบัตร (Bond) หรือตราสารหนี้อื่น ๆ

สำหรับการกำหนดอายุเงินกู้ควรคำนึงถึงการกระจายภาระการชำระหนี้ และการกำหนดระยะเวลาเบิกจ่ายเงินกู้ให้สอดคล้องกับแผนการเบิกจ่ายและแผนการดำเนินโครงการ เพื่อให้มีเงินกู้เพียงพอต่อการใช้จ่ายและไม่ก่อให้เกิดต้นทุนส่วนเพิ่มแก่หน่วยงาน นอกจากนี้ หน่วยงานควรติดตามสถานะตลาดการเงินอย่างใกล้ชิดเพื่อกำหนดเงื่อนไขเงินกู้ให้สอดคล้องกับสถานะตลาด เพื่อให้สามารถจัดหาเงินกู้ได้และมีต้นทุนที่สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานะตลาดการเงินในขณะนั้น

สำหรับการกู้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้ หรือเป็นการยืดอายุหนี้ ให้หน่วยงานพิจารณาความจำเป็นงบประมาณสำหรับชำระหนี้ และต้นทุนของเงินกู้ รวมถึงสถานะตลาดการเงินขณะนั้นอย่างรอบคอบ เนื่องจากหน่วยงานอาจต้องเผชิญกับต้นทุนที่มากขึ้นจากการปรับโครงสร้างหนี้ (Refinance Risk) ในสถานะที่ตลาดการเงินมีความผันผวน ทั้งนี้ การกู้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้ของหน่วยงานต้องไม่เกินจำนวนต้นเงินกู้ที่ค้างชำระ

(3) การจัดทำสัญญาเงินกู้

1) การพิจารณาจัดสรรวงเงินกู้ หน่วยงานควรจัดสรรให้กับสถาบันการเงินที่เสนออัตราดอกเบี้ยต่ำสุดก่อนเป็นลำดับแรก แล้วจึงจัดสรรให้แก่ผู้เสนอประมูลที่เสนออัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นไปตามลำดับจนครบวงเงิน หากมีผู้เสนอประมูลอัตราดอกเบี้ยเท่ากันหลายราย และจำนวนเงินที่เสนอประมูลของผู้เสนอประมูลในกลุ่มนั้นรวมกันแล้วเกินวงเงินที่กำหนดไว้ ให้หน่วยงานจัดสรรวงเงินกู้ให้แก่ผู้เสนอประมูลในกลุ่มดังกล่าวตามสัดส่วนจำนวนเงินที่เสนอประมูล

2) การจัดทำสัญญาเงินกู้กับสถาบันการเงินที่รับจัดสรรวงเงินกู้ จะต้องมีการรายละเอียดอย่างน้อย ประกอบด้วย สถานที่ทำสัญญา คู่สัญญา วงเงินกู้ อัตราดอกเบี้ย ระยะเวลาในการเบิกเงินกู้ ข้อตกลงการชำระหนี้ ดอกเบี้ยผิดนัด ลงลายมือชื่อผู้มีอำนาจลงนาม และพยานอย่างน้อย 2 คน เป็นต้น ทั้งนี้ เงื่อนไขและรายละเอียดของสัญญาเงินกู้ ขึ้นอยู่กับรายละเอียดและเงื่อนไขตามที่ตกลงกันระหว่างหน่วยงานและสถาบันการเงิน

3) เมื่อหน่วยงานและสถาบันการเงินจัดทำสัญญาและลงนามเงินกู้เรียบร้อยแล้ว ให้หน่วยงานดำเนินการเบิกจ่ายเงินกู้ภายใต้สัญญาโดยดำเนินการตามรายละเอียดและเงื่อนไขการเบิกเงินกู้ที่ตกลงกับสถาบันการเงินอย่างเคร่งครัด

3. หลังการจัดหาเงินกู้

3.1 การชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยตามเงื่อนไขสัญญา

(1) ให้หน่วยงานจัดทำงบประมาณหรือจัดหารายได้ให้เพียงพอต่อต้นเงินกู้และดอกเบี้ยของหน่วยงานที่จะครบกำหนดในปีงบประมาณเป็นรายงวดจนครบกำหนดสัญญาเงินกู้ สำหรับการชำระดอกเบี้ยเงินกู้ ให้หน่วยงานจัดทำงบประมาณหรือจัดหารายได้ให้เพียงพอต่อภาระดอกเบี้ยที่จะเกิดขึ้น และจัดทำประมาณการภาระดอกเบี้ยให้สอดคล้องกับต้นทุนเงินกู้

ในกรณีที่ต้นทุนเงินกู้เป็นอัตราดอกเบี้ยลอยตัว หน่วยงานควรพิจารณาความเหมาะสมของต้นทุนเงินกู้ในแต่ละช่วง และมีการประมาณการงบประมาณให้ครอบคลุมโอกาสที่ต้นทุนจะสูงขึ้น หรือความผันผวนในช่วงปีงบประมาณด้วย

(2) ในการชำระคืนต้นเงินกู้ ให้หน่วยงานจัดทำงบประมาณหรือจัดหารายได้ให้เพียงพอต่อต้นเงินกู้ของหน่วยงานที่จะครบกำหนดในปีงบประมาณนั้น ๆ อย่างไรก็ตาม หากหน่วยงานมีงบประมาณสูงกว่าภาระหนี้ที่ต้องจ่ายในปีงบประมาณนั้น หน่วยงานอาจพิจารณานำงบประมาณมาชำระคืนต้นเงินกู้บางส่วน เพื่อลดต้นทุนในอนาคต โดยการลดหนี้ข้างต้นจะต้องเป็นไปตามรายละเอียดและเงื่อนไขที่ตกลงกับสถาบันการเงิน ทั้งนี้ ในแต่ละปีงบประมาณ หากหน่วยงานมีการชำระคืนเงินกู้ ให้หน่วยงานแจ้งแผนการชำระหนี้ และแหล่งเงินชำระหนี้ให้แก่ สบн. เพื่อรวบรวมจัดทำข้อมูลในแผนการบริหารหนี้สาธารณะ ประจำปีงบประมาณต่อไป

ในกรณีที่หน่วยงานมีแผนการปรับโครงสร้างหนี้เงินกู้หรือยืดอายุหนี้เงินกู้ ให้หน่วยงานขอบรรจุวงเงินในแผนการบริหารหนี้สาธารณะในส่วนของการบริหารหนี้เดิม โดยดำเนินการตามขั้นตอนที่ สบн. กำหนด

ในกรณีที่หน่วยงานมีวงเงินกู้ภายใต้แผนการบริหารหนี้สาธารณะ หากมีการเปลี่ยนแปลงวงเงินกู้ หรือมีการใช้งบประมาณชำระคืนหนี้ ให้หน่วยงานดำเนินการแจ้ง สบн. เพื่อขอปรับปรุงวงเงินในแผนการบริหารหนี้สาธารณะต่อไป

3.2 การรายงานข้อมูลหนี้

เพื่อประโยชน์ในการติดตามและประเมินผล ให้หน่วยงานรายงานผลการดำเนินงานให้ สบн. ทราบ โดยจัดส่งข้อมูลอย่างน้อย ดังต่อไปนี้ ให้ สบн. ได้แก่ รายงานผลการกู้เงิน ผลการเบิกจ่ายเงินกู้ ความก้าวหน้าโครงการ ยอดหนี้คงค้าง ตามแบบที่ สบн. กำหนด ภายในวันที่ 7 ของเดือนถัดไป รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก 12 ซึ่งการดำเนินการข้างต้นเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะว่าด้วยหลักเกณฑ์การบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2561 เพื่อ สบн. รวบรวมและจัดทำรายงานสถานะหนี้เงินกู้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจที่ทำธุรกิจให้กู้ยืมเงินธุรกิจบริหารสินทรัพย์ หรือธุรกิจประกันสินเชื่อที่กระทรวงการคลังไม่ได้กำกับ ตามมาตรา 36 (1) แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และรายงานสถานะหนี้สาธารณะ หนี้ภาครัฐ และความเสี่ยงทางการคลัง ตามมาตรา 76 แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลัง พ.ศ. 2561

3.3 การติดตามและการประเมินผลโครงการ (เฉพาะกรณีโครงการลงทุน)

(1) สำหรับหน่วยงานที่ดำเนินโครงการที่อยู่ภายใต้แผนการบริหารหนี้สาธารณะ สบн. จะดำเนินการติดตามการใช้จ่ายเงินกู้ของโครงการตลอดอายุโครงการ โดยให้หน่วยงานจัดส่งตามข้อ 18 (2) ของระเบียบคณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะว่าด้วยหลักเกณฑ์การบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2561 ได้แก่ รายงานผลสำเร็จของโครงการ โดยแสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประโยชน์ที่ได้รับ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และความยั่งยืน เป็นต้น ตามแบบที่ สบн. กำหนด รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก 13 ภายใน 60 วันหลังสิ้นสุดโครงการ

(2) เมื่อโครงการดำเนินการแล้วเสร็จ สบн. จะมีการประเมินผลการใช้เงินกู้ของหน่วยงาน โดยมีหลักเกณฑ์ในการประเมินผล 5 ด้าน ดังนี้

- ด้านความสอดคล้อง โดยพิจารณาถึงความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนากับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ หรือนโยบายรัฐบาลที่สำคัญ

- ด้านประสิทธิผล โดยพิจารณาความสำเร็จของโครงการพัฒนาว่าเป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

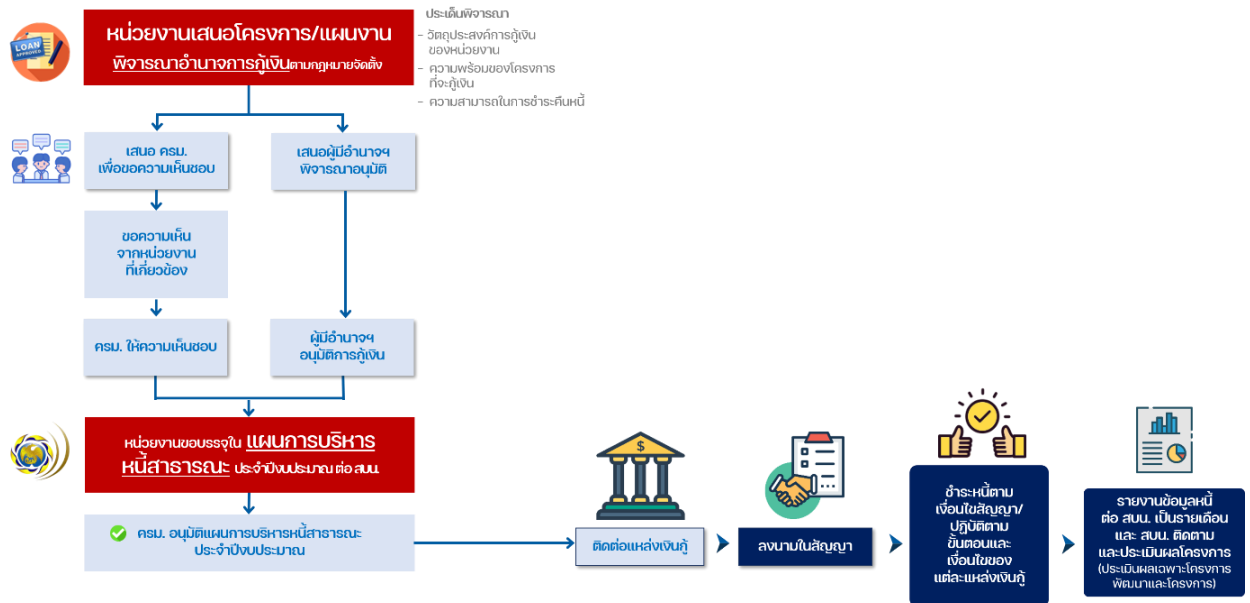
- ด้านประสิทธิภาพ โดยพิจารณาเปรียบเทียบความสามารถในการสร้างผลผลิตเทียบกับแผนงานการใช้งบประมาณและระยะเวลาตรงตามแผนที่กำหนด

- ด้านผลกระทบ โดยพิจารณาถึงผลกระทบทางตรงและทางอ้อมที่เกิดขึ้นในเชิงบวกหรือเชิงลบจากการดำเนินโครงการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงสิ่งแวดล้อม

- ด้านความยั่งยืน โดยพิจารณาถึงความยั่งยืน ความมั่นคงทางการเงิน บุคลากรหรือองค์กรที่รับผิดชอบของโครงการที่ชัดเจน และมีเงินงบประมาณเพียงพอในการบำรุงรักษาที่จะทำให้โครงการสามารถดำเนินการได้ในระยะยาว

ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถเห็นภาพรวมของขั้นตอนการกู้ยืมเงินในรูปแบบสัญญากู้ยืมเงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ โดยสรุปได้ดังภาพนี้

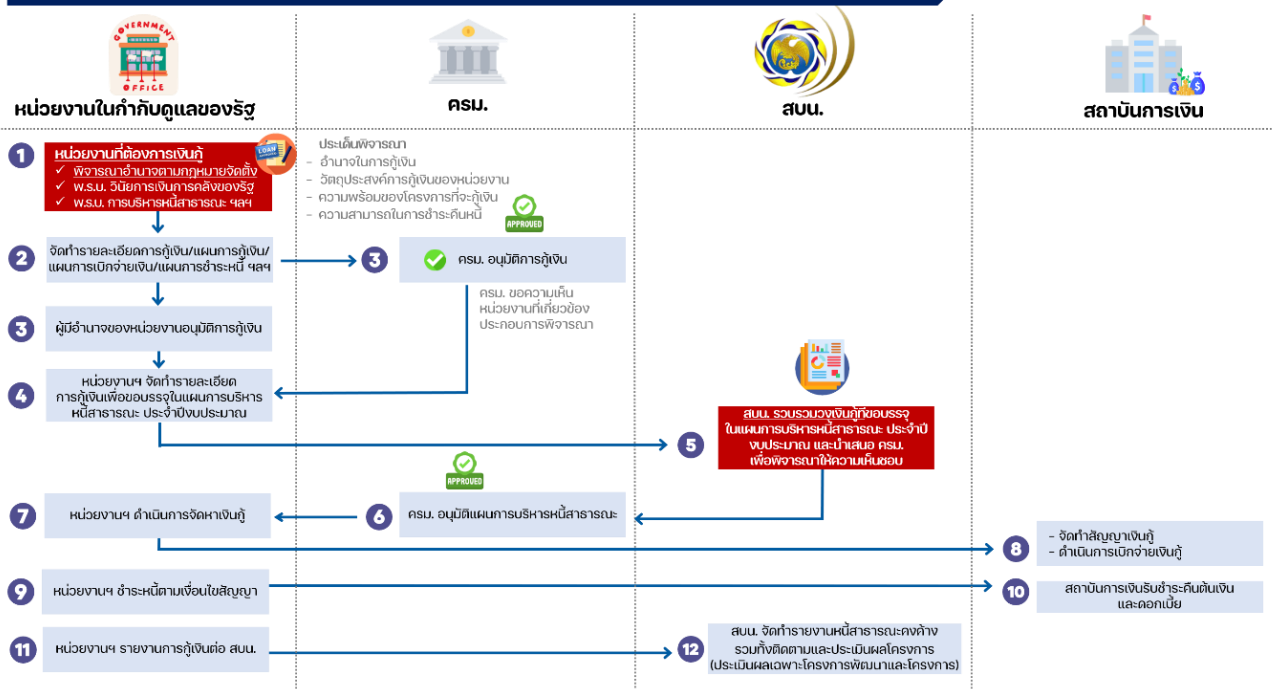
ขั้นตอนการกู้เงินในรูปแบบสัญญากู้ยืมเงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐโดยสรุป

ที่มา : สำนักจัดการหนี้ 1 สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ

ภาพแสดงขั้นตอนการกู้เงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐโดยสรุป

ขั้นตอนการกู้เงินในรูปแบบสัญญากู้ยืมเงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐโดยสรุป

ที่มา : สำนักจัดการหนี้ 1 สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ

ดังที่กล่าวมาข้างต้นแล้วว่า สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะได้จัดทำคู่มือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการกู้เงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐฉบับนี้ขึ้นก็เพื่อให้หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐสามารถใช้เป็นแนวทางประกอบการพิจารณาดำเนินการกู้เงินให้มีความถูกต้อง เหมาะสม และสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ตามกฎหมายจัดตั้ง รวมทั้งกฎหมายและระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย โดยหากพิจารณาจากเนื้อหาสาระของคู่มือฉบับนี้ได้มีการกล่าวถึงในส่วนของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการกู้เงิน แหล่งเงินกู้ เครื่องมือที่ใช้ในการกู้เงิน ตลอดจนกระบวนการและขั้นตอนการกู้เงินทั้งก่อนการจัดหาเงินกู้ ระหว่างการกู้เงิน และภายหลังการจัดหาเงินกู้ นอกจากนี้ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาการกู้เงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะได้ดำเนินการรวบรวมกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้องไว้ในเอกสารภาคผนวกอย่างครบถ้วนแล้ว ทั้งนี้ สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐจะสามารถนำคู่มือฉบับนี้ไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ภาคผนวก

ภาคผนวก

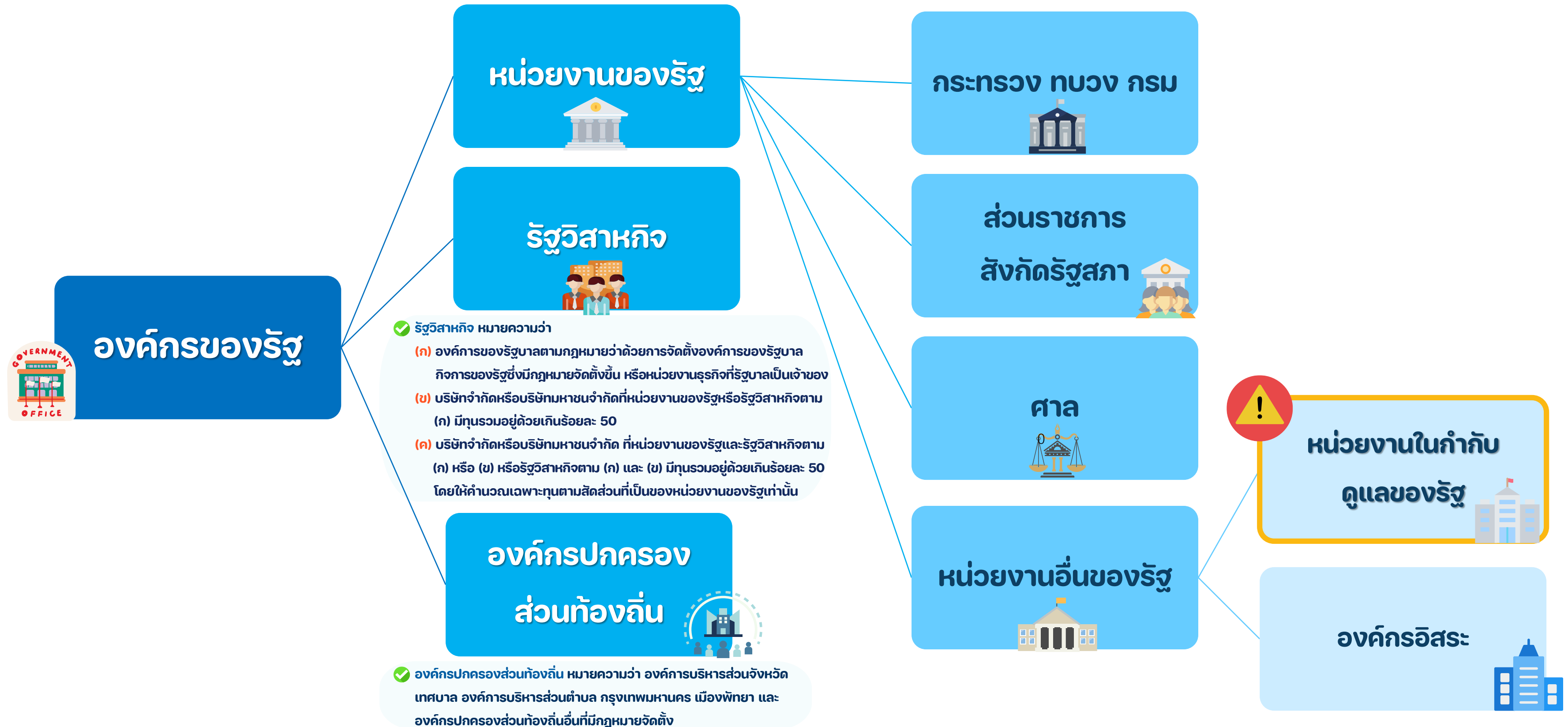
1. สรุปแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการกู้เงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ
2. กฎหมาย ประกาศ และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะในด้านการกู้ยืมเงิน และการค้าประกัน
 - 2.1 พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
 - 2.2 พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561
 - 2.3 กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ยืมของกระทรวงการคลัง พ.ศ. 2551
 - 2.4 กฎกระทรวงกำหนดอัตราและเงื่อนไขการเรียกเก็บดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมการให้กู้ยืมของกระทรวงการคลัง พ.ศ. 2551
 - 2.5 ระเบียบคณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะว่าด้วยหลักเกณฑ์การบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2561
 - 2.6 ประกาศคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ เรื่อง นโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลัง พ.ศ. 2561
 - 2.7 หลักเกณฑ์การวิเคราะห์แหล่งเงินลงทุนและแนวทางการระดมทุนสำหรับโครงการพัฒนาหรือโครงการ
 - 2.8 หลักเกณฑ์และแนวทางการติดตามและการประเมินผลโครงการพัฒนาและโครงการ
3. กฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการกู้เงินขององค์การมหาชน
 - 3.1 พระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
 - 3.2 หนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร 1200/ว 1 ลงวันที่ 4 มกราคม 2553 เรื่อง การปรับปรุงหลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร
 - 3.3 มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 14 สิงหาคม 2561 เรื่อง หลักเกณฑ์การกู้ยืมเงิน การถือหุ้นหรือการเข้าเป็นหุ้นส่วน การเข้าร่วมทุนในกิจการของนิติบุคคลอื่น และการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญขององค์การมหาชน
4. กฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการกู้เงินของกองทุนหรือทุนหมุนเวียนที่เป็นนิติบุคคล
 - พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. 2558
5. รายชื่อองค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542
6. รายชื่อองค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะ
7. รายชื่อมหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐ
8. รายชื่อกองทุนหรือทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล
9. ขั้นตอนการจัดทำแผนความต้องการเงินกู้ระยะปานกลาง 5 ปี และแผนการบริหารหนี้สาธารณะประจำปีงบประมาณ
10. แนวทางและหลักเกณฑ์วิเคราะห์โครงการของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
11. ปฏิทินการจัดทำแผนความต้องการเงินกู้ระยะปานกลาง 5 ปี และแผนการบริหารหนี้สาธารณะประจำปีงบประมาณ
12. แบบฟอร์มติดตามผลการกู้เงินและบริหารหนี้
13. แบบฟอร์มรายงานผลสำเร็จการดำเนินโครงการ

1. สรุปแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการกู้เงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ

การแบ่งประเภทองค์กรของรัฐ

ตามพระราชบัญญัติการบริหารนี้สารานณะ พ.ศ. 2548

นิยามความหมายของ " หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ "

ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

หน่วยงานของรัฐ

หน่วยงานของรัฐ หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรมหรือส่วนราชการที่มีชื่อเรียกอย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาล และหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีใช้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ

หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ

หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ หมายความว่า หน่วยงานอื่นของรัฐที่มีใช้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ

หนี้สาธารณะ

หนี้สาธารณะ หมายความว่า หนี้ที่กระทรวงการคลัง หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจกู้ หรือหนี้ที่กระทรวงการคลังค้ำประกัน แต่ไม่รวมถึงหนี้ของรัฐวิสาหกิจที่ทำธุรกิจให้กู้ยืมเงิน ธุรกิจบริหารสินทรัพย์ หรือธุรกิจประกันสินเชื่อ โดยกระทรวงการคลังไม่ได้ค้ำประกัน และหนี้ของธนาคารแห่งประเทศไทย

หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ เป็นหน่วยงานของรัฐประเภทหนึ่ง
ดังนั้น การกู้เงินจึงถือเป็นหนี้สาธารณะ

หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ

มหาวิทยาลัย ในกำกับดูแลของรัฐ

(มหาวิทยาลัยนอกระบบ)
จำนวน 24 แห่ง

- 1 มหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐ หรือมหาวิทยาลัยนอกระบบ จำนวน 24 แห่ง

หมายเหตุ : มหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐ เป็นส่วนหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

กองทุนหรือ ทุนหมุนเวียน

กองทุนหรือทุนหมุนเวียน
แบ่งออกเป็น 5 ประเภท
จำนวน 113 แห่ง

- 1 ทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืม จำนวน 15 แห่ง
- 2 ทุนหมุนเวียนเพื่อการจำหน่าย และการผลิต จำนวน 12 แห่ง
- 3 ทุนหมุนเวียนเพื่อการบริหาร จำนวน 6 แห่ง
- 4 ทุนหมุนเวียนเพื่อการสงเคราะห์ และสวัสดิการสังคม จำนวน 18 แห่ง
- 5 ทุนหมุนเวียนเพื่อการสนับสนุนส่งเสริม จำนวน 62 แห่ง

องค์การมหาชน

องค์การมหาชน
แบ่งออกเป็น 3 ประเภท
จำนวน 61 แห่ง

- 1 องค์การมหาชนที่จัดตั้งโดยพระราชกฤษฎีกา ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม จำนวน 37 แห่ง
- 2 องค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะ จำนวน 24 แห่ง
- 3 องค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในพระราชบัญญัติสภานโยบาย การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ปัจจุบันยังอยู่ในระหว่าง การพิจารณาจัดตั้ง

การกู้เงินของ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ

ประเภทหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ

(ตามพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม)

📌 หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐมีทั้งหมด 3 ประเภท ดังนี้

1

มหาวิทยาลัย ในกำกับดูแลของรัฐ

มหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐ เป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย และไม่ใช้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ การบริหารจัดการถือปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ และประกาศที่มหาวิทยาลัยกำหนดขึ้นเอง

มหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐ

- ✓ มหาวิทยาลัยจัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะ จำนวน 24 แห่ง โดยมีอำนาจกู้เงิน จำนวน 23 แห่ง

2

กองทุนหรือ ทุนหมุนเวียน ที่เป็นนิติบุคคล

ทุนหมุนเวียน หมายถึง กองทุน กองทุนหมุนเวียน เงินทุน เงินทุนหมุนเวียน ทุน หรือทุนหมุนเวียน ที่ตั้งขึ้นเพื่อกิจการที่อนุญาตให้นำรายรับสมทบทุนไว้ใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องนำส่งคลัง เป็นรายได้แผ่นดิน

กองทุนหรือทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล จะมีความสามารถในการกู้เงินได้ ต้องกำหนดไว้ในกฎหมายจัดตั้งหน่วยงานด้วย

กองทุนหรือทุนหมุนเวียนที่เป็นนิติบุคคล

- ✓ กองทุนจัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะ จำนวน 15 แห่ง โดยมีอำนาจกู้เงิน จำนวน 4 แห่ง

3

องค์การมหาชน

องค์การมหาชน หมายถึง องค์การมหาชนที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกาหรือพระราชบัญญัติเฉพาะโดยรัฐบาลมีแผนงานหรือนโยบายด้านใดด้านหนึ่ง โดยเฉพาะเพื่อจัดทำบริการสาธารณะ และมีความมุ่งหมายให้มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและบุคลากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

องค์การมหาชน

- ✓ องค์การมหาชนที่จัดตั้งโดยพระราชกฤษฎีกา ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม จำนวน 37 แห่ง โดยมีอำนาจกู้เงิน จำนวน 33 แห่ง
- ✓ องค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะ จำนวน 24 แห่ง โดยมีอำนาจกู้เงิน จำนวน 13 แห่ง
- ✓ องค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในพระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562 ปัจจุบันยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาจัดตั้ง

แนวทางการพิจารณากฎหมายในการกู้เงิน ของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ

1 กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการกู้เงิน

✓ พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

พิจารณาอำนาจในการกู้เงิน

มาตรา 8 วางหลักว่า หน่วยงานของรัฐนอกจากกระทรวงการคลังจะกู้เงินหรือค้ำประกันมิได้
เว้นแต่มีกฎหมายให้อำนาจไว้เป็นการเฉพาะ

✓ พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561

พิจารณาการก่อหนี้หรือการบริหารหนี้

มาตรา 49 วางหลักว่า การก่อหนี้และการบริหารหนี้สาธารณะและหนี้ของหน่วยงานของรัฐต้องเป็นไป
ตามกฎหมายและอยู่ภายใต้ขอบวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐผู้กู้ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์
ของประเทศและของหน่วยงานของรัฐ โดยต้องกระทำด้วยความรอบคอบ และคำนึงถึงความคุ้มค่า
ความสามารถในการชำระหนี้ การกระจายภาระการชำระหนี้ เสถียรภาพและความยั่งยืนทางการเงินการคลัง
ตลอดจนความน่าเชื่อถือของประเทศและของหน่วยงานของรัฐผู้กู้

✓ ระเบียบคณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหาร หนี้สาธารณะว่าด้วยหลักเกณฑ์การบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2561

พิจารณาขั้นตอนการกู้เงิน

รายละเอียดขั้นตอนการกู้เงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐโดยสรุป ปรากฏตามเอกสารหน้าถัดไป

2 กฎหมายเฉพาะที่หน่วยงานต้องพิจารณา

มหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐ

- พระราชบัญญัติจัดตั้งหน่วยงาน (พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย...)
- ระเบียบหรือหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการกู้เงิน (ถ้ามี)

กองทุนหรือทุนหมุนเวียนที่เป็นนิติบุคคล

- พระราชบัญญัติจัดตั้งหน่วยงาน (พระราชบัญญัติกองทุน...)
- พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. 2558
- ระเบียบหรือหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการกู้เงิน (ถ้ามี)

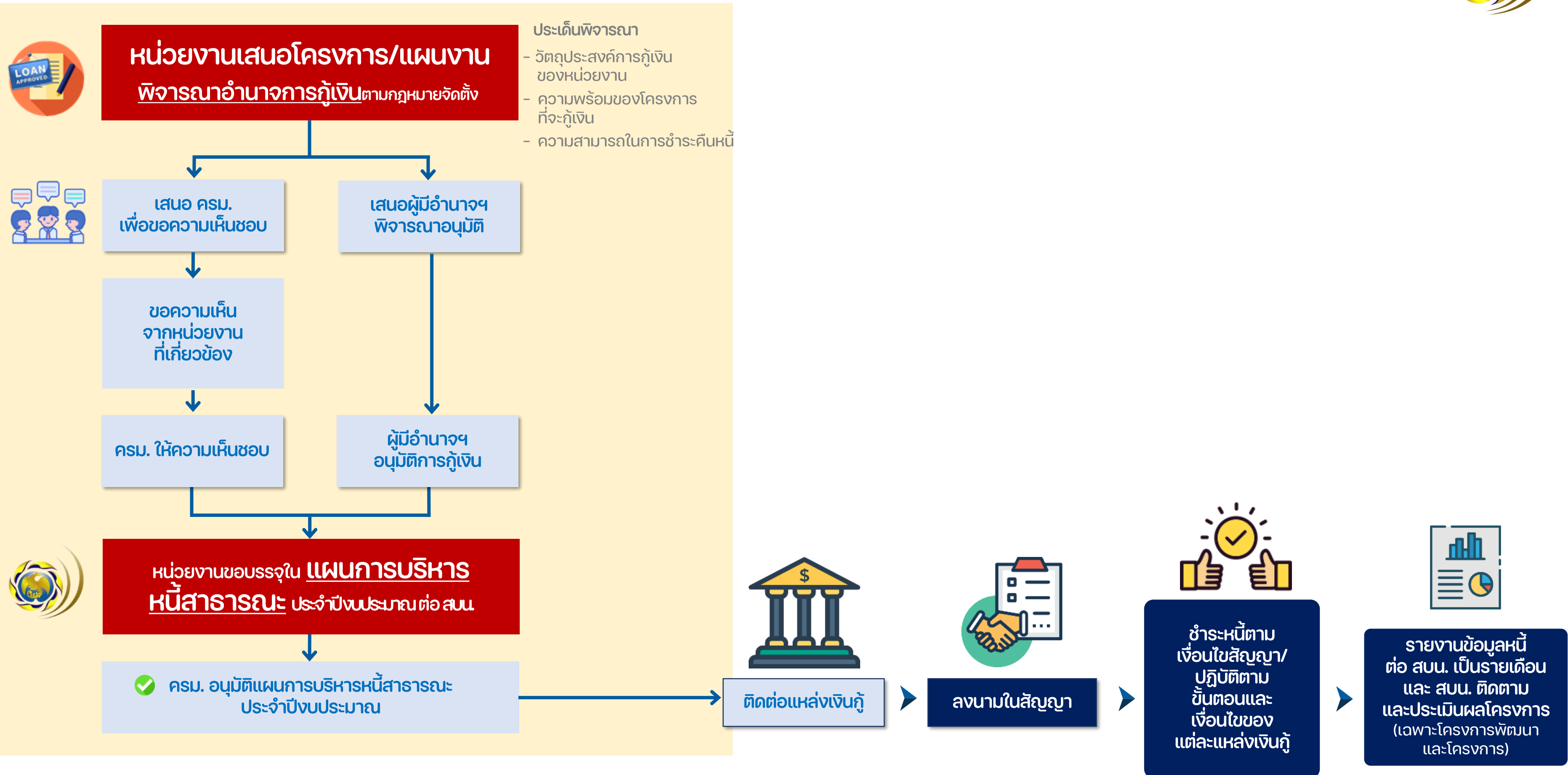
องค์การมหาชน

- พระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- พระราชบัญญัติจัดตั้งหน่วยงาน
- พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งหน่วยงาน
- มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 14 สิงหาคม 2561 เรื่อง หลักเกณฑ์การ
กู้ยืมเงิน การถือหุ้นหรือการเข้าเป็นหุ้นส่วน การเข้าร่วมทุนในกิจการ
ของนิติบุคคลอื่น และการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญ
ขององค์การมหาชน
- หนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร 1200/ว 1 ลงวันที่ 4 มกราคม 2553
เรื่อง การปรับปรุงหลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐในกำกับ
ของฝ่ายบริหาร
- ระเบียบหรือหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการกู้เงิน (ถ้ามี)

ขั้นตอนการกู้เงินในรูปแบบสัญญากู้ยืมเงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐโดยสรุป

ขั้นตอนการกู้เงินในรูปแบบสัญญากู้ยืมเงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐโดยสรุป

หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ

กรม.

สบน.

สถาบันการเงิน

1

หน่วยงานที่ต้องการเงินกู้

- ✓ พิจารณาอำนาจตามกฎหมายจัดตั้ง
- ✓ พ.ร.บ. วินัยการเงินการคลังของรัฐ
- ✓ พ.ร.บ. การบริหารหนี้สาธารณะ ฯลฯ

ประเด็นพิจารณา

- อำนาจในการกู้เงิน
- วัตถุประสงค์การกู้เงินของหน่วยงาน
- ความพร้อมของโครงการที่จะกู้เงิน
- ความสามารถในการชำระคืนหนี้

2

จัดทำรายละเอียดการกู้เงิน/แผนการกู้เงิน/
แผนการเบิกจ่ายเงิน/แผนการชำระหนี้ ฯลฯ

3

ผู้มีอำนาจของหน่วยงานอนุมัติการกู้เงิน

4

หน่วยงานฯ จัดทำรายละเอียด
การกู้เงินเพื่อขอบรรจุในแผนการบริหาร
หนี้สาธารณะ ประจำปีงบประมาณ

7

หน่วยงานฯ ดำเนินการจัดหาเงินกู้

9

หน่วยงานฯ ชำระหนี้ตามเงื่อนไขสัญญา

11

หน่วยงานฯ รายงานการกู้เงินต่อ สบน.

3

✓ กรม. อนุมัติการกู้เงิน

กรม. ขอความเห็น
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ประกอบการพิจารณา

6

✓ กรม. อนุมัติแผนการบริหารหนี้สาธารณะ

5

สบน. รวบรวมวงเงินกู้ที่ขอบรรจุ
ในแผนการบริหารหนี้สาธารณะ ประจำปี
งบประมาณ และนำเสนอ กรม.
เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

8

- จัดทำสัญญาเงินกู้
- ดำเนินการเบิกจ่ายเงินกู้

10

สถาบันการเงินรับชำระคืนต้นเงิน
และดอกเบี้ย

12

สบน. จัดทำรายงานหนี้สาธารณะคงค้าง
รวมทั้งติดตามและประเมินผลโครงการ
(เฉพาะโครงการพัฒนาและโครงการ)

2. กฎหมาย ประกาศ และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ของสำนักงาน
บริหารหนี้สาธารณะในด้านการกู้ยืมเงิน และการค้าประกัน

2.1 พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานพระราชบัญญัติ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

การบริหารหนี้สาธารณะ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๔๘ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๘

เป็นปีที่ ๖๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สมเด็จพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ

ให้ประกาศว่า

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม
ของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ.

๒๕๔๘”

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุ

เบกษาเป็นต้นไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติตัวเงินคคลัง พุทธศักราช ๒๔๘๗

(๒) พระราชบัญญัติกำหนดอำนาจกระทรวงการคลังในการค้าประกัน พ.ศ. ๒๕๑๐

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๑๐ ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๕

พระราชบัญญัติกำหนดอำนาจกระทรวงการคลังในการค้าประกัน (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๑๙

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๗ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๐

(๓) พระราชบัญญัติกู้เงินเพื่อการป้องกันประเทศ พ.ศ. ๒๕๑๙

(๔) พระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินจากต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๑๙

(๕) พระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินจากรัฐบาลต่างประเทศเพื่อ

จัดซื้อยุทธโธปกรณ์ทางทหาร พ.ศ. ๒๕๒๔

(๖) พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังปรับโครงสร้างเงินกู้ต่างประเทศ

พ.ศ. ๒๕๒๘

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๗) พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินจากต่างประเทศเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“หนี้สาธารณะ”^๒ หมายความว่า หนี้ที่กระทรวงการคลัง หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือหนี้ที่กระทรวงการคลังค้ำประกัน แต่ไม่รวมถึงหนี้ของรัฐวิสาหกิจที่ทำธุรกิจให้กู้ยืมเงิน ธุรกิจบริหารสินทรัพย์ หรือธุรกิจประกันสินเชื่อ โดยกระทรวงการคลังไม่ได้ค้ำประกัน และหนี้ของธนาคารแห่งประเทศไทย

“การบริหารหนี้สาธารณะ” หมายความว่า การก่อหนี้โดยการกู้หรือการค้ำประกัน การชำระหนี้ การปรับโครงสร้างหนี้และการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องกับหนี้สาธารณะ

“ธุรกิจบริหารสินทรัพย์”^๓ หมายความว่า ธุรกิจการบริหารสินทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทบริหารสินทรัพย์

“ธุรกิจประกันสินเชื่อ”^๔ หมายความว่า ธุรกิจการให้การค้ำประกันสินเชื่อแก่บุคคลเพื่อให้ได้รับสินเชื่อจากสถาบันการเงิน

“การค้ำประกัน” หมายความว่า รวมถึงการอวัลต์เงินด้วย

“ตราสารหนี้” หมายความว่า ตั๋วเงินคลัง ตั๋วสัญญาใช้เงิน พันธบัตรและตราสารอื่นที่มีผลก่อให้เกิดหนี้ตามที่คณะกรรมการกำหนด และให้หมายความรวมถึงตราสารหนี้ที่ออกในระบบไร้ใบตราสารด้วย

“ตั๋วเงินคลัง” หมายความว่า เอกสารการก่อหนี้ผูกพันระยะสั้นที่กระทรวงการคลังเป็นผู้ออก โดยมีอายุนับแต่วันที่ออกไม่เกินสิบสองเดือน

“ตั๋วสัญญาใช้เงิน” หมายความว่า ตั๋วสัญญาใช้เงินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

“พันธบัตร” หมายความว่า เอกสารการก่อหนี้ผูกพันระยะยาวที่มีอายุนับแต่วันที่ออกตั้งแต่สิบสองเดือนขึ้นไป

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรมหรือส่วนราชการที่มีชื่อเรียกอย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ศาล และหน่วยงานอื่นของรัฐ แต่ไม่รวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจ

“หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ” หมายความว่า หน่วยงานอื่นของรัฐที่มีใช้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์กรการบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรการบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

^๒ มาตรา ๔ นิยามคำว่า “หนี้สาธารณะ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐

^๓ มาตรา ๔ นิยามคำว่า “ธุรกิจบริหารสินทรัพย์” เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐

^๔ มาตรา ๔ นิยามคำว่า “ธุรกิจประกันสินเชื่อ” เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า

(ก) องค์การของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล กิจการของรัฐซึ่งมีกฎหมายจัดตั้งขึ้น หรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ

(ข) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจตาม (ก)

มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ

(ค) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ที่หน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจตาม (ก) หรือ (ข) หรือรัฐวิสาหกิจตาม (ก) และ (ข) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ โดยให้คำนวณเฉพาะทุนตามสัดส่วนที่เป็นของหน่วยงานของรัฐเท่านั้น

“สถาบันการเงินภาครัฐ” หมายความว่า สถาบันการเงินที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นสำหรับให้กู้ยืมเพื่อส่งเสริมเกษตรกรรม พาณิชยกรรม หรืออุตสาหกรรม

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะ

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ประกาศและระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑ การกฤษฎีกา

บททั่วไป

มาตรา ๖ การบริหารหนี้สาธารณะให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗ ให้กระทรวงการคลังเป็นผู้มีอำนาจในการกู้เงินหรือค้ำประกันในนามรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยแต่ผู้เดียว โดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๘ หน่วยงานของรัฐนอกจากกระทรวงการคลังจะกู้เงินหรือค้ำประกันมิได้ เว้นแต่มีกฎหมายให้อำนาจไว้เป็นการเฉพาะ

มาตรา ๙ รัฐวิสาหกิจที่ไม่ใช่นิติบุคคล หากมีความจำเป็นต้องกู้เงินเพื่อใช้ดำเนินกิจการ ให้กระทรวงเจ้าสังกัดมีอำนาจกู้ได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี แต่ถ้าเป็นการกู้เงินเพื่อการลงทุนรัฐวิสาหกิจนั้นจะต้องเสนอแผนงานลงทุนให้คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน ทั้งนี้ หากเป็นการกู้เงินเกินห้าสิบล้านบาท จะต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีด้วย

เงินที่ได้รับจากการกู้เงินตามมาตรานี้ ให้จ่ายแก่รัฐวิสาหกิจนั้นเพื่อนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ได้โดยไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง

มาตรา ๑๐ การกู้เงินตามพระราชบัญญัตินี้จะทำเป็นสัญญาหรือออกตราสารหนี้หรือวิธีการอื่นใดก็ได้ ทั้งนี้ ตามที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติ

การกู้เงินตามวรรคหนึ่ง กระทรวงการคลังจะกู้จากหรือผ่านบุคคลอื่นใดที่มีใช้เป็นผู้ให้กู้โดยตรงไม่ได้ เว้นแต่การกู้เงินโดยการออกตราสารหนี้ กระทรวงการคลังจะจำหน่ายตราสารหนี้ผ่านผู้จัดจำหน่ายก็ได้

การกู้เงินโดยวิธีการออกตราสารหนี้ ให้ออกได้ตามจำนวนเงิน ระยะเวลา และวิธีการออกตราสารหนี้ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๑ การออกตราสารหนี้ในประเทศ รัฐมนตรีอาจมอบหมายให้ธนาคารแห่งประเทศไทยหรือบุคคลอื่นจัดจำหน่ายก็ได้

ภายใต้บังคับวรรคหนึ่ง การออกตราสารหนี้ การซื้อขายตราสารหนี้ การโอนตราสารหนี้ การใช้ตราสารหนี้เป็นหลักประกัน โดยส่งมอบหรือไม่ต้องส่งมอบใบตราสาร การบังคับหลักประกัน การมอบหมายให้บุคคลจัดจำหน่าย ให้เป็นไปตามแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ โดยมีให้นับพบบัญญัติว่าด้วยจำนำแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับ เว้นแต่กฎกระทรวงจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๑๒ ให้รัฐมนตรีหรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีมอบหมายมีอำนาจลงนามในสัญญาкупหนังสือหรือสัญญาค้ำประกัน หรือตราสารหนี้ แต่ในกรณีที่เป็นการมอบหมายให้มีอำนาจลงนามในตราสารหนี้ต้องประกาศการมอบหมายนั้นในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๓ เงินต้น ดอกเบี้ย และค่าใช้จ่ายในการกู้เงิน การออกและจัดการตราสารหนี้ ให้จ่ายจากเงินที่ตั้งไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปี เว้นแต่ในกรณีของตัวเงินคลังหรือเป็นกรณีที่กฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังอนุญาตให้จ่ายจากเงินคงคลัง จะจ่ายจากเงินคงคลังก็ได้

มาตรา ๑๔ ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะโดยดำเนินการกู้เงินรายใหม่เพื่อชำระหนี้เดิม แปรหนี้ ชำระหนี้ก่อนถึงกำหนดชำระ ขยายหรือย่นระยะเวลาชำระหนี้ ต่ออายุ ซื้อมั่น หรือไถ่ถอนตราสารหนี้ของรัฐบาล หรือทำธุรกรรมทางการเงินอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๕ เพื่อประโยชน์ในการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะ กระทรวงการคลังอาจชำระหนี้แทนรัฐวิสาหกิจ หรือสถาบันการเงินภาครัฐได้ และเมื่อกระทรวงการคลังได้ชำระหนี้แล้ว

๕ มาตรา ๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

ให้หน่วยงานดังกล่าวเป็นหนี้กระทรวงการคลังตามจำนวนเงินที่กระทรวงการคลังได้ชำระ รวมทั้ง
ค่าใช้จ่ายอื่นใดที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการดังกล่าว

มาตรา ๑๖ ในการกู้เงินแต่ละครั้ง ให้กระทรวงการคลังประกาศแหล่งเงินกู้ สกุล
เงินกู้ จำนวนเงินกู้ การคำนวณเงินตราต่างประเทศเป็นเงินบาท อัตราดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียม
ค่าใช้จ่าย ค่าส่วนลด ระยะเวลาการชำระเงินต้นคืน วัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายเงินกู้ เงื่อนไข วิธีการ
และสาระสำคัญอื่นใดตามที่จำเป็นในราชกิจจานุเบกษาภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ทำสัญญากู้หรือ
ออกตราสารหนี้ แล้วแต่กรณี

ภายในหกสิบวันหลังจากวันสิ้นเดือนมีนาคมและเดือนกันยายนของทุกปีให้
กระทรวงการคลังสรุปรายงานสถานะของหนี้สาธารณะและประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยรายงาน
ดังกล่าวต้องแสดงหนี้สาธารณะที่เกิดจากการกู้เงินและค่าประกัน ณ วันสิ้นเดือนดังกล่าว รวมทั้ง
รายการการกู้เงินและการค้าประกันที่เกิดขึ้นใหม่ในช่วงระยะเวลาระหว่างเดือนตุลาคมถึงเดือน
มีนาคม และเดือนเมษายนถึงเดือนกันยายนตามลำดับ

มาตรา ๑๗ ภายในหกสิบวัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ ให้กระทรวงการคลัง
รายงานการกู้เงินและการค้าประกันที่กระทำในปีงบประมาณที่ล่วงมาแล้วให้รัฐสภาทราบ โดย
รายงานดังกล่าวอย่างน้อยต้องระบุรายละเอียดของการกู้เงินและการค้าประกัน รวมถึงผลสัมฤทธิ์ที่
ได้รับหรือคาดว่าจะได้รับ

มาตรา ๑๘ การคำนวณเงินตราต่างประเทศสกุลใดเป็นเงินบาท ให้คำนวณตาม
อัตราแลกเปลี่ยนตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยในวันที่ทำสัญญา สัญญาค้าประกัน หรือ
ออกตราสารหนี้ แต่ในรายงานตามมาตรา ๑๖ วรรคสอง ให้คำนวณตามอัตราแลกเปลี่ยนดังกล่าว ณ
วันทำการสุดท้ายของเดือนมีนาคมหรือเดือนกันยายน แล้วแต่กรณี

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดกู้เงินโดยอาศัยอำนาจตาม
กฎหมายที่จัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นหรือกฎหมายอื่นใด โดยมีใช่เป็นการกู้เงินจาก
กระทรวงการคลัง ห้ามมิให้กระทรวงการคลังหรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐเข้ารับผิดชอบหรือค้าประกัน
หนี้นั้นหรือตั้งงบประมาณรายจ่ายเพื่อชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยเงินกู้ดังกล่าว

ความในวรรคหนึ่งให้ใช้บังคับกับการกู้เงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐด้วยโดย
อนุโลม

หมวด ๒

หน้าที่รัฐบาลกู้

มาตรา ๒๐^๖ ให้กระทรวงการคลังกู้เงินได้เฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) ชดเชยการขาดดุลงบประมาณหรือเมื่อมีรายจ่ายสูงกว่ารายได้

(๑/๑)^๗ บริหารสภาพคล่องของเงินคลัง

(๒) พัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

(๓) ปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะ

(๔) ให้หน่วยงานอื่นกู้ต่อ

(๕) พัฒนาศาธารณูปโภคในประเทศ

เงินบาทหรือเงินตราต่างประเทศที่ได้รับจากการกู้เงินตาม (๒) ถึง (๕)ให้นำไปใช้ได้ตามวัตถุประสงค์ของการกู้เงินหรือตามที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติ โดยไม่ต้องนำส่งคลังตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายว่าด้วยเงินคลัง

มาตรา ๒๑^๘ การกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณหรือเมื่อมีรายจ่ายสูงกว่ารายได้สำหรับงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณใด ให้กระทรวงการคลังกู้เป็นเงินบาทไม่เกินวงเงิน

(๑) ร้อยละยี่สิบของงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และ

(๒) ร้อยละแปดสิบของงบประมาณรายจ่ายที่ตั้งไว้สำหรับชำระคืนเงินต้น

การกู้เงินตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้ภายในปีงบประมาณนั้น ๆ เว้นแต่ในกรณีที่มีการอนุมัติให้เบิกเงินงบประมาณรายจ่ายได้ภายหลังจากวันสิ้นปีงบประมาณใด รัฐมนตรีอาจขยายเวลาการกู้เงินตามวรรคหนึ่งออกไปภายหลังวันสิ้นปีงบประมาณนั้นได้ ทั้งนี้ การกู้เงินดังกล่าวต้องไม่เกินงบประมาณรายจ่ายที่ได้รับอนุมัติให้เบิกได้ภายหลังจากวันสิ้นปีงบประมาณนั้น

ให้รัฐมนตรีประกาศวงเงินกู้ในส่วนที่มีการขยายเวลาการกู้เงินภายหลังจากวันสิ้นปีงบประมาณตามวรรคสองในราชกิจจานุเบกษาด้วย

มาตรา ๒๑/๑^๙ การกู้เงินเพื่อบริหารสภาพคล่องของเงินคลัง ให้กระทรวงการคลังกู้ได้เป็นเงินบาทด้วยวิธีการออกตั๋วเงินคลังเป็นครั้งคราวเมื่อมีความจำเป็นต้องรักษาสภาพคล่องของเงินคลังให้เพียงพอกับการเบิกจ่าย

ตั๋วเงินคลังเพื่อกู้เงินตามวรรคหนึ่ง ต้องมีอายุนับแต่วันที่ออกไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน และต้องแยกออกจากตั๋วเงินคลังที่กู้เพื่อวัตถุประสงค์อื่น

ในขณะใดขณะหนึ่ง กระทรวงการคลังจะมีหนี้คงค้างจากการกู้เงินตามมาตรานี้ได้ไม่เกินร้อยละสามของงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๖ มาตรา ๒๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

^๗ มาตรา ๒๐ (๑/๑) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑

^๘ มาตรา ๒๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑

^๙ มาตรา ๒๑/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑

เมื่อสิ้นปีงบประมาณ ให้กระทรวงการคลังรายงานยอดตัวเงินคลังคงค้าง ณ วันสิ้นปีงบประมาณรวมไปกับรายงานตามมาตรา ๑๗

มาตรา ๒๒ การกู้เงินเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้กระทำได้เมื่อมีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินนอกเหนือจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีและต้องใช้เป็นเงินตราต่างประเทศหรือจำเป็นต้องกู้เงินเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินของประเทศ โดยให้กระทรวงการคลังกู้เป็นเงินตราต่างประเทศได้ไม่เกินร้อยละสิบของงบประมาณรายจ่ายประจำปี

การกู้เงินตามวรรคหนึ่งให้กำหนดวัตถุประสงค์ของการใช้เงินอย่างชัดเจนและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๒๓ ในการกู้เงินตามมาตรา ๒๒ ถ้าภาวะตลาดการเงินในประเทศเอื้ออำนวยและจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบการเงิน การคลัง และตลาดทุน กระทรวงการคลังโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีอาจกู้เป็นเงินบาทแทนการกู้เงินตราต่างประเทศก็ได้

มาตรา ๒๔ การกู้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะ ให้กระทำได้เฉพาะเพื่อเป็นการประหยัด ลดความเสี่ยงในอัตราแลกเปลี่ยน หรือกระจายภาระการชำระหนี้ โดยให้กระทรวงการคลังดำเนินการดังต่อไปนี้

- (๑) กู้เงินเพื่อชำระหนี้เงินกู้ของกระทรวงการคลังไม่เกินจำนวนเงินกู้ที่ยังค้างชำระหรือ
 - (๒) กู้เงินเพื่อชำระหนี้ที่กระทรวงการคลังค้ำประกันไม่เกินจำนวนเงินที่ยังมีภาระการค้ำประกันอยู่
- เงินกู้ตาม (๒) ให้นำรวมในวงเงินตามมาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๒๒ แล้วแต่กรณี
- การกู้เงินตามวรรคหนึ่ง หากเป็นการกู้เงินรายใหม่เพื่อปรับโครงสร้างหนี้เงินกู้ที่เป็นเงินบาท ให้กู้เป็นเงินบาทเท่านั้น
- การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกู้เงินที่มีระยะเวลาการชำระหนี้เกินสิบสองเดือนให้รายงานคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา ๒๔/๑^{๑๐} ในกรณีที่หนี้สาธารณะซึ่งจะทำการปรับโครงสร้างหนี้มีจำนวนเงินมาก และกระทรวงการคลังเห็นว่าไม่สมควรกู้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้ดังกล่าวในคราวเดียวกัน กระทรวงการคลังอาจทยอยกู้เงินเป็นการล่วงหน้าได้ไม่เกินสิบสองเดือนก่อนวันที่หนี้ถึงกำหนดชำระ

เงินที่ได้รับจากการกู้เงินตามวรรคหนึ่ง ให้นำส่งเข้ากองทุนบริหารเงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะและพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ

มาตรา ๒๕^{๑๑} ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือสถาบันการเงินภาครัฐ มีความจำเป็นต้องใช้เงินสำหรับโครงการ

^{๑๐} มาตรา ๒๔/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

^{๑๑} มาตรา ๒๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

หรือแผนงานที่รัฐบาลเห็นว่ามีความจำเป็นเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และหากกระทรวงการคลังเป็นผู้กู้และนำมาให้หน่วยงานดังกล่าวกู้ต่อจะเป็นการประหยัดและทำให้การบริหารหนี้สาธารณะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจกู้เงินเพื่อให้หน่วยงานดังกล่าวกู้ต่อได้ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

การกู้ตามวรรคหนึ่งให้นับรวมในวงเงินดังต่อไปนี้

(๑) ถ้ากู้เป็นเงินตราต่างประเทศ ให้นับรวมในวงเงินตามมาตรา ๒๒

(๒) ถ้ากู้เป็นเงินบาท ให้นับรวมในวงเงินตามมาตรา ๒๘

มาตรา ๒๕/๑^๑ การกู้เงินเพื่อพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศให้กระทำโดยการออกตราสารหนี้ตามความจำเป็นในการสร้างอัตราดอกเบี้ยสำหรับใช้อ้างอิงในตลาดตราสารหนี้ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และให้นับรวมในวงเงินตามมาตรา ๒๑

กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งต้องรวมถึงอายุและวงเงินของตราสารหนี้ที่จะใช้ในการสร้างอัตราดอกเบี้ยสำหรับใช้อ้างอิงในตลาดตราสารหนี้

เงินที่ได้รับจากการกู้เงินตามวรรคหนึ่งให้นำส่งเข้ากองทุนบริหารเงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะและพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ

มาตรา ๒๖ กระทรวงการคลังมีอำนาจเรียกเก็บดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมการชำระหนี้แทนตามมาตรา ๑๕ หรือการให้กู้ต่อตามมาตรา ๒๕ ได้ในอัตราและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๓

หนี้ที่รัฐบาลค้ำประกัน

มาตรา ๒๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๙ ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจค้ำประกันการชำระหนี้ของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือสถาบันการเงินภาครัฐโดยจะค้ำประกันเต็มจำนวนหรือแต่บางส่วนก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๒๘ ในปีงบประมาณหนึ่งกระทรวงการคลังจะค้ำประกันได้ไม่เกินร้อยละยี่สิบของงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้นและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

มาตรา ๒๙ หลักเกณฑ์ และกรอบวงเงินที่กระทรวงการคลังจะค้ำประกัน หรือให้กู้ต่อแก่รัฐวิสาหกิจหรือสถาบันการเงินภาครัฐใด ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด
กระทรวงการคลังจะค้ำประกันหรือให้กู้ต่อแก่รัฐวิสาหกิจใดที่มีได้ประกอบกิจการอันเป็นสาธารณูปโภคและมีผลประกอบการขาดทุนติดต่อกันเกินสามปีไม่ได้ ทั้งนี้ เว้นแต่

^๑ มาตรา ๒๕/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

คณะรัฐมนตรีจะมีมติให้ยุบเลิกรัฐวิสาหกิจนั้น และเป็นการค้าประกันหรือให้กู้ต่อแก่รัฐวิสาหกิจนั้นในระหว่างการดำเนินการเพื่อยุบเลิก

มาตรา ๓๐ กระทรวงการคลังมีอำนาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการค้าประกันหรือค่าธรรมเนียมอื่นใดได้ในอัตราและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๔
คณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะ

มาตรา ๓๑ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะ” ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลังคนหนึ่งซึ่งรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ อธิบดีกรมบัญชีกลาง ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนสามคน เป็นกรรมการ^{๓๓}

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะเป็นกรรมการและเลขานุการ และบุคคลอื่นไม่เกินสองคนซึ่งคณะกรรมการกำหนดเป็นผู้ช่วยเลขานุการ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่ง ให้พิจารณาแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ทางด้านการเงิน การคลัง การบริหารหนี้สาธารณะ การงบประมาณหรือกฎหมาย และต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) ไม่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ยกเว้นคณาจารย์ประจำในสถาบันอุดมศึกษา
- (๓) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง
- (๔) ไม่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับการบริหารหนี้สาธารณะ

มาตรา ๓๒ ให้กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระดำรงตำแหน่งคราวละสามปี ในกรณีที่กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว เมื่อครบกำหนดตามวาระดังกล่าวในวาระหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะแต่งตั้งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

^{๓๓} มาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐

ในระหว่างที่ยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๒ ให้ถือว่า คณะกรรมการประกอบด้วยการบริหารทั้งหมดเท่าที่เหลืออยู่ และให้คณะกรรมการดังกล่าวดำเนินงานต่อไปได้โดยจะต้องมีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้วยอย่างน้อยหนึ่งคน^{๓๔}

มาตรา ๓๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสียหรือไม่สุจริตหรือบกพร่องต่อหน้าที่ หรือหย่อนความสามารถ

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๗) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๑ วรรคสาม

มาตรา ๓๔ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๓๕ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) รายงานสถานะของหนี้สาธารณะเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบภายในหกสิบวัน

นับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีแถลงนโยบายต่อรัฐสภาภายหลังการเข้ารับหน้าที่

(๒) เสนอแผนการบริหารหนี้สาธารณะประจำปีงบประมาณต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ หากมีการเปลี่ยนแปลงแผนระหว่างปีโดยไม่เกินวงเงินที่ได้รับการอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการและรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบ

(๓) จัดทำหลักเกณฑ์ในการกู้เงิน การค้าประกัน การชำระหนี้ การปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะ และการพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ รวมถึงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการกู้เงิน การออกและจัดการตราสารหนี้ ทั้งนี้ เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วให้หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ และสถาบันการเงินภาครัฐยึดถือเป็นหลักปฏิบัติต่อไป

^{๓๔} มาตรา ๓๒ วรรคห้า เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐

^{๓๕} มาตรา ๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

(๔) เสนอคำแนะนำในการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๒๕/๑ มาตรา ๒๖ และ มาตรา ๓๐

(๕) แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญให้เป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการ หรือแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการ มอบหมาย

(๖) ดำเนินการอื่นใดตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๓๖ ให้สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการทั่วไปของคณะกรรมการ และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑)^{๑๖} ศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างหนี้สาธารณะ การบริหารหนี้สาธารณะ ความต้องการเงินของภาครัฐ รวมทั้งหนี้เงินกู้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหนี้เงินกู้ของรัฐวิสาหกิจ ที่ทำธุรกิจให้กู้ยืมเงิน ธุรกิจบริหารสินทรัพย์ หรือธุรกิจประกันสินเชื่อ ที่กระทรวงการคลังไม่ได้ ค้ำประกันและให้รายงานหนี้เงินกู้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจที่ทำธุรกิจให้กู้ยืมเงิน ธุรกิจบริหารสินทรัพย์ หรือธุรกิจประกันสินเชื่อ ที่กระทรวงการคลังไม่ได้ค้ำประกันด้วย เพื่อเสนอต่อ คณะกรรมการ

(๒) ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารหนี้สาธารณะ ตลอดจนการจัดการกู้เงินเพื่อ สรรองเงินคงคลัง การเบิกจ่ายเงินกู้และการชำระหนี้

(๓) ให้คำปรึกษา แนะนำ และส่งเสริมให้รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่นของรัฐมีความสามารถในการบริหารจัดการหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๔) ติดตามการปฏิบัติตามสัญญาที่ได้ผูกพันกับแหล่งเงินกู้ และประเมินผลการดำเนินงานที่ใช้จ่ายเงินกู้

(๕) ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ

(๖) ปฏิบัติการอื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจ หน้าที่ของสำนักงาน หรือตามที่คณะรัฐมนตรีหรือคณะกรรมการมอบหมาย

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานมี อำนาจเรียกให้หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดส่งข้อมูลหรือเอกสาร ที่เกี่ยวข้องได้^{๑๗}

หมวด ๕
กองทุนบริหารเงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะ
และพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ^{๑๘}

^{๑๖} มาตรา ๓๖ (๑) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐

^{๑๗} มาตรา ๓๖ วรรคสอง เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐
^{๑๘} หมวด ๕ กองทุนบริหารเงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะและพัฒนาตลาดตราสาร หนี้ในประเทศ มาตรา ๓๖/๑ ถึง มาตรา ๓๖/๒๐ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๓๖/๑^{๑๙} ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในกระทรวงการคลังเรียกว่า “กองทุนบริหารเงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะและพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ”

ให้กองทุนเป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อบริหารเงินที่ได้รับจากการกู้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะตามมาตรา ๒๔/๑ และการกู้เงินเพื่อพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศตามมาตรา ๒๕/๑ โดยให้มีอำนาจกระทำการใด ๆ ที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวได้

มาตรา ๓๖/๒^{๒๐} กองทุนมีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หรือรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายอื่น

มาตรา ๓๖/๓^{๒๑} กิจการของกองทุนไม่อยู่ในบังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

มาตรา ๓๖/๔^{๒๒} กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินดังต่อไปนี้

- (๑) เงินที่ได้รับจากการกู้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะตามมาตรา ๒๔/๑
- (๒) เงินที่ได้รับจากการกู้เงินเพื่อพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศตามมาตรา ๒๕/๑
- (๓) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
- (๔) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการดำเนินการของกองทุน
- (๕) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้กองทุน
- (๖) ดอกผลของเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

เงินและทรัพย์สินของกองทุนไม่ต้องนำส่งคลังตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณและกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง

มาตรา ๓๖/๕^{๒๓} เงินและทรัพย์สินของกองทุนตามมาตรา ๓๖/๔ ให้นำเข้าบัญชีดังต่อไปนี้

- (๑) บัญชีปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะ เพื่อรับเงินตามมาตรา ๓๖/๔ (๑) รวมทั้งเงินและทรัพย์สินตามมาตรา ๓๖/๔ (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) ที่กองทุนได้จากการบริหารจัดการเพื่อประโยชน์ในการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะ หรือเพื่อสนับสนุนการดำเนินการดังกล่าว
- (๒) บัญชีพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ เพื่อรับเงินตามมาตรา ๓๖/๔ (๒) รวมทั้งเงินและทรัพย์สินตามมาตรา ๓๖/๔ (๓) (๔) (๕) หรือ (๖) ที่กองทุนได้จากการบริหาร

^{๑๙} มาตรา ๓๖/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

^{๒๐} มาตรา ๓๖/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

^{๒๑} มาตรา ๓๖/๓ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

^{๒๒} มาตรา ๓๖/๔ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

^{๒๓} มาตรา ๓๖/๕ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

จัดการเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ หรือเพื่อสนับสนุนการดำเนินการดังกล่าว

มาตรา ๓๖/๖^{๒๔} เงินในบัญชีปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะ ให้กระทรวงการคลังนำไปใช้จ่ายได้ดังต่อไปนี้

- (๑) ชำระเงินต้นของหนี้สาธารณะซึ่งจะทำการปรับโครงสร้างหนี้ตามมาตรา ๒๔/๑
- (๒) ชำระดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวกับการกู้เงินตามมาตรา ๒๔/๑
- (๓) ชำระค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุนตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด
- (๔) ชำระค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุนตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

มาตรา ๓๖/๗^{๒๕} เงินในบัญชีพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ ให้กระทรวงการคลังนำไปใช้จ่ายได้ดังต่อไปนี้

- (๑) ใถ่ถอนตราสารหนี้ที่ออกตามมาตรา ๒๕/๑
- (๒) ชำระดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวกับการออกตราสารหนี้ตามมาตรา ๒๕/๑
- (๓) ชำระค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุนตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด
- (๔) ชำระค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุนตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

มาตรา ๓๖/๘^{๒๖} ในระหว่างที่ยังไม่มีความจำเป็นต้องนำเงินของกองทุนไปใช้จ่ายตามมาตรา ๓๖/๖ และมาตรา ๓๖/๗ เงินของกองทุนอาจนำไปลงทุนได้ดังต่อไปนี้

- (๑)^{๒๗} กรณีสถิติการลงทุนในประเทศให้นำไปลงทุนได้ดังนี้
 - (ก) ตราสารหนี้ที่ออกหรือค้ำประกันโดยกระทรวงการคลัง
 - (ข) ตราสารหนี้ที่ออกโดยธนาคารแห่งประเทศไทย
 - (ค) ตราสารหนี้อื่นที่ได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือสูงสุดจากสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ
 - (ง) ทำธุรกรรมซื้อโดยมีสัญญาจะขายคืนซึ่งตราสารหนี้ที่ออกโดยกระทรวงการคลังหรือธนาคารแห่งประเทศไทย
 - (จ) เงินฝากหรือบัตรเงินฝากของสถาบันการเงินภาครัฐ หรือธนาคารพาณิชย์ตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

(๒) กรณีสถิติการลงทุนในต่างประเทศให้นำไปลงทุนในตราสารหนี้ที่ออกเป็นเงินตราสกุลหลักและออกหรือค้ำประกันโดยรัฐบาลต่างประเทศ สถาบันการเงินของรัฐบาลต่างประเทศ หรือ

^{๒๔} มาตรา ๓๖/๖ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

^{๒๕} มาตรา ๓๖/๗ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

^{๒๖} มาตรา ๓๖/๘ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

^{๒๗} มาตรา ๓๖/๘ วรรคหนึ่ง (๑) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐

สถาบันการเงินระหว่างประเทศ ทั้งนี้ ตราสารหนี้ดังกล่าวจะต้องได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือสูงสุดจากสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ

การลงทุนตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงความมั่นคง ผลตอบแทน และความเสี่ยงที่เหมาะสมโดยให้สามารถทำธุรกรรมเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการลงทุนได้ ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการกองทุนกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการลงทุน รวมทั้งรายชื่อเงินตราสกุลหลักและสถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ

มาตรา ๓๖/๙^{๒๘} (ยกเลิก)

มาตรา ๓๖/๑๐^{๒๙} ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนบริหารเงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะและพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ อธิบดีกรมบัญชีกลาง ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และประธานกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะเป็นกรรมการและเลขานุการ และบุคคลอื่นไม่เกินสองคนซึ่งคณะกรรมการกองทุนแต่งตั้งเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๓๖/๑๑^{๓๐} คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) กำกับดูแลการบริหารจัดการกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน
- (๒) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการนำเงินของกองทุนไปลงทุน และการทำธุรกรรมเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการลงทุน
- (๓) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเก็บรักษาและจ่ายเงินของกองทุน
- (๔) กำกับดูแลการดำเนินงานของผู้จัดการกองทุน ผู้ช่วยผู้จัดการกองทุน และผู้บริหารสินทรัพย์ของกองทุนในการจัดการเงินของกองทุน
- (๕) ออกข้อบังคับว่าด้วยการปฏิบัติงานของผู้จัดการกองทุน ผู้ช่วยผู้จัดการกองทุน และผู้บริหารสินทรัพย์ของกองทุน
- (๖) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการมอบอำนาจให้บุคคลอื่นกระทำการแทนผู้จัดการกองทุน

(๗) ออกข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งเกี่ยวกับการบริหารกิจการของกองทุน ค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน และค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุน การบริหารงานบุคคล การจ้างผู้บริหารสินทรัพย์ของกองทุน การบัญชี และการตรวจสอบภายใน

(๗/๑)^{๓๑} แต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการกองทุนมอบหมาย

^{๒๘} มาตรา ๓๖/๙ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐

^{๒๙} มาตรา ๓๖/๑๐ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

^{๓๐} มาตรา ๓๖/๑๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

(๘) ปฏิบัติงานอื่นใดเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๖/๑๒^{๓๒} ให้นำมาตรา ๓๔ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการกองทุนและคณะกรรมการที่คณะกรรมการกองทุนแต่งตั้งโดยอนุโลม และให้กรรมการในคณะกรรมการกองทุนและอนุกรรมการได้รับเบี้ยประชุมหรือผลประโยชน์ตอบแทนอันตามที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๓๖/๑๓^{๓๓} ให้ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะเป็นผู้จัดการกองทุนและมีหน้าที่ดำเนินกิจการของกองทุนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนและตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

คณะกรรมการกองทุนอาจแต่งตั้งผู้ช่วยผู้จัดการกองทุนเพื่อช่วยการปฏิบัติงานของผู้จัดการกองทุนด้วยก็ได้

มาตรา ๓๖/๑๔^{๓๔} ในกิจการของกองทุนที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้จัดการกองทุนเป็นผู้มีอำนาจกระทำการแทนกองทุน เพื่อการนี้ ผู้จัดการกองทุนอาจมอบอำนาจให้บุคคลอื่นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งแทนก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

มาตรา ๓๖/๑๕^{๓๕} ผู้จัดการกองทุนและผู้ช่วยผู้จัดการกองทุนอาจได้รับค่าตอบแทนหรือประโยชน์อื่นตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนดโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรี โดยให้ถือเป็นค่าใช้จ่ายของกองทุน

มาตรา ๓๖/๑๖^{๓๖} ผู้จัดการกองทุนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการกองทุนอาจว่าจ้างผู้บริหารสินทรัพย์ของกองทุนเพื่อทำหน้าที่บริหารเงินและทรัพย์สินของกองทุนก็ได้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกรวมทั้งคุณสมบัติของผู้บริหารสินทรัพย์ของกองทุนให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๓๑} มาตรา ๓๖/๑๑ (๗/๑) เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.

๒๕๖๐

^{๓๒} มาตรา ๓๖/๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.

๒๕๖๐

^{๓๓} มาตรา ๓๖/๑๓ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

^{๓๔} มาตรา ๓๖/๑๔ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

^{๓๕} มาตรา ๓๖/๑๕ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

^{๓๖} มาตรา ๓๖/๑๖ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๓๖/๑๗^{๓๗} ให้กองทุนรายงานผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของกองทุนเป็นรายไตรมาสต่อคณะกรรมการกองทุนเพื่อรายงานต่อรัฐมนตรี ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันสิ้นสุดแต่ละไตรมาส

เมื่อสิ้นปีให้กองทุนรายงานผลการดำเนินงาน ฐานะทางการเงินของกองทุน และงบการเงินที่ผู้สอบบัญชีรับรองแล้วต่อคณะกรรมการกองทุนเพื่อเสนอรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๓๖/๑๘^{๓๘} ปีบัญชีของกองทุนให้ถือตามปีงบประมาณ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๓๖/๑๙^{๓๙} การบัญชีของกองทุนให้จัดทำตามมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี หรือมาตรฐานการบัญชีอื่นที่รับรองโดยทั่วไปที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด โดยต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับกิจการของกองทุนและรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการกองทุนทราบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๓๖/๒๐^{๔๐} ให้กองทุนจัดทำงบการเงินส่งผู้สอบบัญชีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี
ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุนแล้วทำรายงานผลการสอบบัญชีเสนอต่อรัฐมนตรีทุกปี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
บทเฉพาะกาล

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มาตรา ๓๗ พระราชบัญญัตินี้ไม่มีผลกระทบต่อการกู้เงิน การให้กู้เงิน การค้ำประกัน และการปรับโครงสร้างหนี้ที่กระทรวงการคลังกระทำก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร
นายกรัฐมนตรี

๓๗ มาตรา ๓๖/๑๗ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

๓๘ มาตรา ๓๖/๑๘ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

๓๙ มาตรา ๓๖/๑๙ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

๔๐ มาตรา ๓๖/๒๐ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา ประเทศไทยต้องประสบปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง ส่งผลให้หนี้สาธารณะของประเทศเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จำเป็นต้องบริหารหนี้สาธารณะ ทั้งที่เกิดขึ้นแล้วและที่กำลังจะเกิดขึ้นให้มีประสิทธิภาพ แต่โดยที่บทบัญญัติเกี่ยวกับการก่อหนี้ การค้าประกันและการปรับโครงสร้างหนี้ในปัจจุบันไม่เอื้ออำนวยต่อการบริหารหนี้สาธารณะของประเทศและกระจัดกระจายอยู่ในกฎหมายหลายฉบับ สมควรปรับปรุงกฎหมายเหล่านั้นให้เป็นระบบและมีเอกภาพยิ่งขึ้น อีกทั้งหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารหนี้สาธารณะมีอยู่หลายหน่วยงาน สมควรให้มีหน่วยงานกลางเพียงหน่วยงานเดียวเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบการบริหารหนี้สาธารณะให้เป็นไปอย่างมีระบบ มีประสิทธิภาพ และควบคุมดูแลการก่อหนี้โดยรวมเพื่อให้ภาระหนี้สาธารณะอยู่ในระดับที่สอดคล้องกับฐานะการเงินการคลังของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑^๑

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในการบริหารหนี้สาธารณะ จำเป็นต้องมีกลไกที่เหมาะสมเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ในปัจจุบัน ยังมีข้อจำกัดในการดำเนินการบางประการ จึงสมควรให้อำนาจแก่กระทรวงการคลังในการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะโดยการย่นระยะเวลาชำระหนี้ การกู้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะก่อนที่จะหนดชำระ และการกู้เงินเป็นเงินตราต่างประเทศหรือเงินบาทเพื่อนำมาให้หน่วยงานอื่นกู้ต่อได้นอกจากนั้น ในการพัฒนาตลาดตราสารหนี้ให้มีความต่อเนื่อง มีความจำเป็นที่จะต้องมีตราสารหนี้ที่กระทรวงการคลังออกในปริมาณเพียงพอต่อการสร้างอัตราดอกเบี้ยสำหรับใช้อ้างอิงในตลาดตราสารหนี้ จึงจำเป็นต้องกำหนดให้กระทรวงการคลังมีอำนาจกู้เงินเพื่อพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศด้วยสำหรับเงินที่ได้รับจากการกู้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้ก่อนที่จะหนดชำระและการกู้เงินเพื่อพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ สมควรบริหารจัดการโดยกองทุนบริหารเงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะและพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการกองทุนบริหารเงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะและพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ รวมทั้งสมควรแก้ไขอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐^๒

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๕/ตอนที่ ๔๐ ก/หน้า ๑/๑ มีนาคม ๒๕๕๑

^๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔/ตอนที่ ๑๓๑ ก/หน้า ๓๑/๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๐

มาตรา ๑๓ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ คงอยู่ในตำแหน่งต่อไปได้จนกว่าจะครบวาระ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่สมควรกำหนดขอบเขตของนิยามคำว่าหนี้สาธารณะให้มีความชัดเจนมากขึ้น โดยไม่รวมถึงหนี้ของรัฐวิสาหกิจที่ทำธุรกิจให้กู้ยืมเงินธุรกิจบริหารสินทรัพย์ หรือธุรกิจประกันสินเชื่อโดยกระทรวงการคลังไม่ได้ค้ำประกัน และหนี้ของธนาคารแห่งประเทศไทย ตลอดจนปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะ การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการกฤษฎีกาผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระหรือพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ อำนาจหน้าที่ของสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ รวมทั้งแก้ไขอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนบริหารเงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะและพัฒนาตลาดตราสารหนี้ในประเทศ และหลักเกณฑ์การลงทุนของกองทุนเพื่อให้การดำเนินงานของกองทุนมีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑^๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรเพิ่มเติมอำนาจกระทรวงการคลังในการกู้เงินเพื่อบริหารสภาพคล่องของเงินคงคลัง เพื่อให้การบริหารสภาพคล่องของเงินคงคลังมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสมควรกำหนดให้อำนาจแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในการขยายระยะเวลาการกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณหรือเมื่อมีรายจ่ายสูงกว่ารายได้ออกไปภายหลังวันสิ้นปีงบประมาณ สำหรับกรณีที่มีการอนุมัติให้เบิกจ่ายเงินงบประมาณได้ภายหลังวันสิ้นปีงบประมาณ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารจัดการเงินคงคลัง ตลอดจนการวางแผนการกู้เงินของรัฐบาลในภาพรวม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

2.2 พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561

พระราชบัญญัติ
วินัยการเงินการคลังของรัฐ
พ.ศ. ๒๕๖๑

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑
เป็นปีที่ ๓ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ การปฏิบัติการเกี่ยวกับการเงินการคลังของรัฐตามกฎหมายต่าง ๆ ถ้าเป็นกรณี
ที่บัญญัติไว้แล้วตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า

(๑) ส่วนราชการ

(๒) รัฐวิสาหกิจ

(๓) หน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอัยการ

(๔) องค์การมหาชน

(๕) ทุนหมุนเวียนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล

(๖) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

(๗) หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด

“ส่วนราชการ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม และให้หมายความรวมถึงจังหวัดและกลุ่มจังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินด้วย

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า

(๑) องค์การของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล กิจการของรัฐซึ่งมีกฎหมายจัดตั้งขึ้น หรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ

(๒) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตาม (๑) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ

(๓) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจตาม (๑) หรือ (๒) หรือที่รัฐวิสาหกิจตาม (๑) และ (๒) หรือที่รัฐวิสาหกิจตาม (๒) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ

“ทุนหมุนเวียน” หมายความว่า กองทุน กองทุนหมุนเวียน เงินทุน เงินทุนหมุนเวียน ทุน หรือทุนหมุนเวียน ที่ตั้งขึ้นเพื่อกิจการที่อนุญาตให้นำรายรับสมทบทุนไว้ใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องนำส่งคลัง

“องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“เงินนอกงบประมาณ” หมายความว่า บรรดาเงินทั้งปวงที่หน่วยงานของรัฐจัดเก็บ หรือได้รับไว้เป็นกรรมสิทธิ์ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือจากนิติกรรมหรือนิติเหตุ หรือกรณีอื่นใดที่ต้องนำส่งคลัง แต่มีกฎหมายอนุญาตให้สามารถเก็บไว้ใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องนำส่งคลัง

“หนี้สาธารณะ” หมายความว่า หนี้สาธารณะตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ

“คลัง” หมายความว่า ที่เก็บรักษาเงินแผ่นดินของกระทรวงการคลัง และให้หมายความรวมถึงบัญชีเงินฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อการนี้ด้วย

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

มาตรา ๕ ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบและประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ระเบียบและประกาศ เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ รัฐต้องดำเนินนโยบายการคลัง การจัดทำงบประมาณ การจัดหารายได้ การใช้จ่าย การบริหารการเงินการคลัง และการก่อหนี้ อย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใสและตรวจสอบได้ ทั้งนี้ ตามหลักการรักษาเสถียรภาพและการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน และหลักความเป็นธรรมในสังคม และต้องรักษาวินัยการเงินการคลังตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัตินี้และตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

มาตรา ๗ การกู้เงิน การลงทุน การตรากฎหมาย การออกกฎ หรือการดำเนินการใด ๆ ของรัฐที่มีผลผูกพันทรัพย์สินหรือก่อให้เกิดภาระทางการเงินการคลังแก่รัฐ ต้องพิจารณาความคุ้มค่า ต้นทุน และผลประโยชน์ เสถียรภาพและความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนความยั่งยืนทางการคลังของรัฐด้วย

มาตรา ๘ รัฐพึงเสริมสร้างวินัยให้ประชาชนเสียภาษีอากรให้ครบถ้วนตามกฎหมาย

มาตรา ๙ คณะรัฐมนตรีต้องรักษาวินัยในกิจการที่เกี่ยวกับเงินแผ่นดินตามพระราชบัญญัตินี้ อย่างเคร่งครัด

ในการพิจารณาเรื่องเกี่ยวกับนโยบายการคลัง การจัดทำงบประมาณ การจัดหารายได้ การใช้จ่าย การบริหารการเงินการคลัง และการก่อหนี้ คณะรัฐมนตรีต้องพิจารณาประโยชน์ที่รัฐหรือประชาชนจะได้รับ คุ้มค่า และภาระการเงินการคลังที่เกิดขึ้นแก่รัฐ รวมถึงความเสี่ยงและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่การเงินการคลังของรัฐอย่างรอบคอบ

คณะรัฐมนตรีต้องไม่บริหารราชการแผ่นดินโดยมุ่งสร้างค่านิยมทางการเมืองที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและประชาชนในระยะยาว

หมวด ๒
นโยบายการเงินการคลัง

ส่วนที่ ๑
คณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ

มาตรา ๑๐ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ” ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ และผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เป็นเลขานุการ และให้สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๑ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดวินัยการเงินการคลังเพิ่มเติมจากที่บัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัติหรือในกฎหมายอื่น เพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติ โดยไม่กระทบต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ

(๒) จัดทำและทบทวนแผนการคลังระยะปานกลาง

(๓) เสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการงบประมาณ การจัดเก็บรายได้ การบริหารหนี้สาธารณะ การบริหารทรัพย์สิน และปัญหาอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเงินการคลังของรัฐ

(๔) กำหนดสัดส่วนงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น สัดส่วนงบประมาณเพื่อการชำระหนี้ภาครัฐ สัดส่วนการก่อหนี้ผูกพันงบประมาณรายจ่ายข้ามปีงบประมาณ สัดส่วนการก่อหนี้ผูกพันเกินกว่าหรือนอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย และสัดส่วนตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๐

(๕) กำหนดนโยบายและกำกับดูแลการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการเงินการคลัง

(๖) กำหนดอัตราการใช้จ่ายหรือการสูญเสียรายได้ของหน่วยงานของรัฐในการดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๘

(๗) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๒ การประชุมและการลงมติของคณะกรรมการ ให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมที่คณะกรรมการกำหนด

ส่วนที่ ๒

การดำเนินการทางการคลังและงบประมาณ

มาตรา ๑๓ ให้มีแผนการคลังระยะปานกลาง เพื่อใช้เป็นแผนแม่บทหลักสำหรับการวางแผนการดำเนินการทางการเงินการคลังและงบประมาณของรัฐ รวมทั้งแผนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี และแผนการบริหารหนี้สาธารณะด้วย

ให้คณะกรรมการมีหน้าที่จัดทำแผนการคลังระยะปานกลางตามวรรคหนึ่ง ให้แล้วเสร็จภายในสามเดือนนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณทุกปี

แผนการคลังระยะปานกลางตามวรรคหนึ่ง ให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามปี และอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

- (๑) เป้าหมายและนโยบายการคลัง
- (๒) สถานะและประมาณการเศรษฐกิจ
- (๓) สถานะและประมาณการการคลัง ซึ่งรวมถึงประมาณการรายได้ ประมาณการรายจ่าย ดุลการคลัง และการจัดการกับดุลการคลิสนั้น
- (๔) สถานะหนี้สาธารณะของรัฐบาล
- (๕) ภาระผูกพันทางการเงินการคลังของรัฐบาล

มาตรา ๑๔ เมื่อคณะกรรมการจัดทำแผนการคลังระยะปานกลางตามมาตรา ๑๓ แล้ว ให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ

มาตรา ๑๕ การจัดทำกรอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้นำแผนการคลังระยะปานกลางมาประกอบการพิจารณาด้วย และให้คำนึงถึงภาวะเศรษฐกิจของประเทศ ความเป็นธรรมทางสังคม นโยบายงบประมาณ เสถียรภาพและความยั่งยืนทางการคลังของประเทศ ความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายการจัดเก็บรายได้แผ่นดิน สถานะของหนี้สาธารณะ และความสามารถในการกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณ

มาตรา ๑๖ ให้หน่วยงานของรัฐนำแผนการคลังระยะปานกลางที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว มาใช้ประกอบการพิจารณาในการจัดเก็บหรือหารายได้ การจัดทำงบประมาณ และการก่อหนี้ของหน่วยงานของรัฐด้วย

มาตรา ๑๗ การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายให้แก่หน่วยงานของรัฐต้องคำนึงถึง

- (๑) ความจำเป็นและภารกิจของหน่วยงานของรัฐที่ขอรับจัดสรรงบประมาณ
- (๒) ฐานะเงินนอกงบประมาณของหน่วยงานของรัฐที่สามารถใช้จ่ายได้ รวมตลอดถึงรายได้หรือเงินอื่นใดที่หน่วยงานของรัฐนั้นมีอยู่หรือสามารถนำมาใช้จ่ายได้
- (๓) ความสามารถในการใช้จ่ายและการก่อหนี้ผูกพันของหน่วยงานของรัฐภายในปีงบประมาณนั้น
- (๔) การปฏิบัติหน้าที่โดยอิสระของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอัยการ
- (๕) กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องเป็นไปเพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการทำหน้าที่ดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความสามารถในการหารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนความเหมาะสมและความแตกต่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ

มาตรา ๑๘ การตรากฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนวันเริ่มปีงบประมาณนั้น เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็นหรือเหตุฉุกเฉินที่มีอาจหลีกเลี่ยงได้

มาตรา ๑๙ การเสนอกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ โดยต้องแสดงแหล่งที่มาและประมาณการรายได้ ผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการจ่ายเงิน และความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาต่าง ๆ ด้วย

มาตรา ๒๐ การตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

- (๑) งบประมาณรายจ่ายลงทุน ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบของงบประมาณรายจ่ายประจำปี และต้องไม่น้อยกว่าวงเงินส่วนที่ขาดดุลของงบประมาณประจำปีนั้น
- (๒) งบประมาณรายจ่ายเกี่ยวกับบุคลากรของรัฐและสวัสดิการของบุคลากรของรัฐ ต้องตั้งไว้อย่างพอเพียง
- (๓) งบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ภาครัฐซึ่งเป็นหนี้สาธารณะที่กระทรวงการคลังกู้หรือค้ำประกัน ต้องตั้งเพื่อการชำระคืนต้นเงินกู้ ดอกเบี้ย และค่าใช้จ่ายในการกู้เงินอย่างพอเพียง

(๔) ภาระทางการเงินที่มีกฎหมายบัญญัติให้รัฐบาลต้องส่งเงินเข้าสมทบหรือชดเชยเพื่อการใด ๆ ต้องตั้งงบประมาณรายจ่ายให้ตามเวลาที่กฎหมายกำหนด

(๕) ภาระทางการเงินเพื่อชดเชยต้นทุนทางการเงินและการบริหารจัดการ รวมทั้งความเสียหายจากการดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการตามมาตรา ๒๘ ต้องตั้งงบประมาณรายจ่ายให้ในโอกาสแรกที่สามารถทำได้

(๖) งบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ให้ตั้งได้เฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์ในการป้องกันหรือแก้ไขสถานการณ์อันกระทบต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ความมั่นคงของรัฐ การเยียวยาหรือบรรเทาความเสียหายจากภัยพิบัติสาธารณะร้ายแรง และภารกิจที่เป็นความจำเป็นเร่งด่วนของรัฐ

ในกรณีที่การตั้งงบประมาณรายจ่ายไม่สามารถดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่งได้ ให้แสดงเหตุผลความจำเป็นและมาตรการในการแก้ไขต่อรัฐสภาพร้อมกับการเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีด้วย

มาตรา ๒๑ การจัดทำงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ให้กระทำได้เมื่อมีเหตุผลและความจำเป็นที่ต้องใช้จ่ายเงินระหว่างปีงบประมาณ โดยไม่สามารถรอกงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณถัดไปได้ และให้ระบุที่มาของเงินที่จะใช้จ่ายตามงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมด้วย

มาตรา ๒๒ งบประมาณรายจ่ายงบกลาง ให้ตั้งได้เฉพาะในกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็นที่ไม่อาจจัดสรรหรือไม่สมควรจัดสรรงบประมาณรายจ่ายให้แก่หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบได้โดยตรง

มาตรา ๒๓ ให้มีการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายแก่หน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอัยการ ให้เพียงพอกับการปฏิบัติหน้าที่โดยอิสระ โดยต้องคำนึงถึงการดำเนินงาน รายได้ เงินนอกงบประมาณ และเงินอื่นใดที่หน่วยงานนั้นมีอยู่ด้วย

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่ง เห็นว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรรอาจไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ และยื่นคำขอแปรญัตติต่อคณะกรรมการการให้แสดงเหตุผลและความจำเป็นที่จะต้องได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติม และให้สำนักงบประมาณเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการการด้วย

ให้หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่ง จัดให้มีระบบการจัดทำและการใช้จ่ายเงินงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล การกำกับดูแลการใช้จ่ายเงิน และระบบการควบคุมภายในด้านการเงิน

การคลัง โดยรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัด รวมทั้งต้องมีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงิน และรายได้ที่ได้รับให้สาธารณชนทราบ รวมทั้งเผยแพร่ผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย

มาตรา ๒๔ การโอนงบประมาณรายจ่ายระหว่างหน่วยงานของรัฐจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะมีกฎหมายอนุญาตให้กระทำได้

มาตรา ๒๕ การเสนอกฎหมายที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐไม่ต้องนำเงินรายได้หรือเงินอื่นใดส่งคลัง ให้กระทำได้เฉพาะในกรณีมีความจำเป็นและเกิดประโยชน์ในการที่หน่วยงานของรัฐนั้นจะมีเงินเก็บไว้เพื่อการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของตน โดยจะต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังก่อนเสนอกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๒๖ การเสนอกฎหมายที่มีบทบัญญัติให้จัดเก็บภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นจากที่กำหนดไว้ในกฎหมาย เพื่อให้หน่วยงานของรัฐนำไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐนั้น หรือเพื่อการหนึ่งการใดเป็นการเฉพาะ จะกระทำมิได้ เว้นแต่กรณีการจัดเก็บภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นเพื่อเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๒๗ การดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการที่ก่อให้เกิดภาระต้องงบประมาณ หรือภาระทางการคลังในอนาคตตามที่คณะกรรมการกำหนด ให้หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินการนั้นจัดทำแผนบริหารจัดการกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการ ประมาณการรายจ่าย แหล่งเงินที่ใช้ตลอดระยะเวลาดำเนินการ และประโยชน์ที่จะได้รับ โดยต้องเสนอพร้อมกับการขออนุมัติกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการต่อคณะรัฐมนตรี และในกรณีที่การดำเนินการก่อให้เกิดการสูญเสียรายได้ของรัฐหรือของหน่วยงานของรัฐ ให้จัดทำประมาณการการสูญเสียรายได้และประโยชน์ที่จะได้รับ เสนอในการขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรีด้วย

ในการพิจารณาอนุมัติกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการตามวรรคหนึ่ง ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาความจำเป็นเร่งด่วน ประโยชน์ที่ได้รับ และภาระทางการคลังหรือการสูญเสียรายได้ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้วย

ให้หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการ จัดทำรายงานเปรียบเทียบประโยชน์ที่ได้รับกับการสูญเสียรายได้ที่เกิดขึ้นจริงกับประมาณการที่ได้จัดทำตามวรรคหนึ่ง เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบเป็นประจำทุกสิ้นปีงบประมาณ จนกว่าการดำเนินการดังกล่าวจะแล้วเสร็จ

มาตรา ๒๘ การมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการ โดยรัฐบาลรับภาระจะชดเชยค่าใช้จ่ายหรือการสูญเสียรายได้ในการดำเนินการนั้น ให้กระทำได้เฉพาะกรณีที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายและอยู่ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ของหน่วยงานของรัฐนั้น เพื่อฟื้นฟู

หรือกระตุ้นเศรษฐกิจ หรือเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการประกอบอาชีพหรือยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน หรือเพื่อช่วยเหลือฟื้นฟูผู้ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยหรือการก่อวินาศกรรม

ในการมอบหมายตามวรรคหนึ่ง คณะรัฐมนตรีต้องพิจารณาภาระทางการคลังของรัฐที่อาจเกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ผลกระทบต่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐซึ่งได้รับมอบหมายนั้น และแนวทางการบริหารจัดการภาระทางการคลังของรัฐและผลกระทบจากการดำเนินการดังกล่าว

ภาระที่รัฐต้องรับชดเชยค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ต้องมียอดคงค้างทั้งหมดรวมกันไม่เกินอัตราที่คณะกรรมการกำหนด

ให้หน่วยงานของรัฐซึ่งได้รับมอบหมายตามมาตรา ๒๘ ไม่ว่าการมอบหมายนั้นจะเกิดขึ้นก่อนพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับหรือไม่ จัดทำประมาณการต้นทุนทางการเงินและการบริหารจัดการที่รัฐจะต้องรับภาระทั้งหมดสำหรับกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการนั้น ๆ และแจ้งให้คณะกรรมการและกระทรวงการคลังทราบ

มาตรา ๒๙ ให้หน่วยงานของรัฐซึ่งได้รับมอบหมายตามมาตรา ๒๘ จัดทำบัญชีสำหรับการดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการที่ได้รับมอบหมายแยกต่างหากจากบัญชีการดำเนินงานทั่วไป พร้อมทั้งเสนอรายงานผลการดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายและผลสัมฤทธิ์ต่อรัฐมนตรี เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และเปิดเผยให้สาธารณชนทราบ รวมทั้งเผยแพร่ผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย

มาตรา ๓๐ ให้กระทรวงการคลังและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องบริหารจัดการความเสี่ยงทางการเงินการคลังให้เป็นไปตามนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการเงินการคลังที่คณะกรรมการกำหนด

หมวด ๓

วินัยการเงินการคลัง

ส่วนที่ ๑

รายได้

มาตรา ๓๑ รายได้ ได้แก่ รายได้แผ่นดิน และให้หมายความรวมถึงเงินที่หน่วยงานของรัฐจัดเก็บหรือได้รับไว้เป็นกรณีพิเศษ แต่มีกฎหมายบัญญัติให้นำไปใช้จ่ายเพื่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐได้

รายได้แผ่นดิน ได้แก่ เงินทั้งปวงที่หน่วยงานของรัฐจัดเก็บหรือได้รับไว้เป็นกรณีสิทธิ และต้องนำส่งคลังตามมาตรา ๓๔

มาตรา ๓๒ การจัดเก็บรายได้แผ่นดินที่เป็นภาษีอากรจะกระทำได้อีกแต่โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมาย และการยกเว้นหรือการลดภาษีอากรใด จะกระทำได้อีกแต่โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมาย ที่ให้อำนาจจัดเก็บภาษีอากรนั้น ทั้งนี้ ให้พิจารณาถึงความเป็นธรรม ความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติ รวมทั้งการพัฒนาและสนับสนุนเสถียรภาพและความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมด้วย

ในการเสนอยกเว้นหรือลดภาษีอากรตามวรรคหนึ่งต่อผู้มีอำนาจอนุมัติ ให้หน่วยงานของรัฐผู้เสนอจัดทำประมาณการการสูญเสียรายได้และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการยกเว้นหรือลดภาษีอากรด้วย

มาตรา ๓๓ การจัดเก็บ ลด และยกเว้นรายได้แผ่นดินที่เป็นค่าธรรมเนียมอันมิใช่ค่าตอบแทนการให้บริการ จะกระทำได้อีกแต่โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมาย

มาตรา ๓๔ บรรดาเงินที่หน่วยงานของรัฐจัดเก็บหรือได้รับไว้เป็นกรณีสิทธิ ไม่ว่าจะเป็นได้ตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ หรือได้รับชำระตามอำนาจหน้าที่หรือสัญญา หรือได้รับจากการให้ใช้ทรัพย์สินหรือเก็บดอกผลจากทรัพย์สินของราชการให้นำส่งคลังตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดเป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งได้รับเงินที่มีผู้มอบให้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ใช้จ่ายในกิจการของหน่วยงานของรัฐนั้นก็ดี หรือได้รับเงินที่เกิดจากทรัพย์สินซึ่งมีผู้มอบให้เพื่อหาดอกผลใช้จ่ายในกิจการของหน่วยงานของรัฐนั้นก็ดี ให้หน่วยงานของรัฐนั้นจ่ายเงินหรือก่อหนี้ผูกพันภายในวงเงินที่ได้รับนั้นได้ และไม่ต้องนำส่งคลัง

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งได้รับเงินตามโครงการช่วยเหลือ หรือร่วมมือกับรัฐบาลต่างประเทศ องค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษแห่งสหประชาชาติ องค์การระหว่างประเทศอื่นใด หรือบุคคลใดไม่ว่าจะเป็นเงินให้กู้หรือให้เปล่า รวมทั้งเงินที่ได้รับสืบเนื่องจากโครงการช่วยเหลือหรือร่วมมือ เช่นว่านั้น รัฐมนตรีจะกำหนดเป็นอย่างอื่นโดยไม่ต้องนำส่งคลังก็ได้

เมื่อมีเหตุผลอันสมควร รัฐมนตรีจะอนุญาตให้หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งที่ได้รับเงินในกรณีต่อไปนี้นำเงินนั้นไปใช้จ่ายโดยไม่ต้องนำส่งคลังก็ได้

(๑) เงินที่ได้รับในลักษณะค่าชดเชยความเสียหายหรือสิ้นเปลืองแห่งทรัพย์สินและจำเป็นต้องจ่ายเพื่อบูรณะทรัพย์สินหรือจัดให้ได้ทรัพย์สินคืนมา

(๒) เงินรายรับของหน่วยงานของรัฐ ที่เป็นสถานพยาบาล สถานศึกษา หรือสถานอื่นใดที่
อำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะประโยชน์ หรือประชาสงเคราะห์

(๓) เงินที่ได้รับในลักษณะผลพลอยได้จากการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่

(๔) เงินที่ได้รับจากการจำหน่ายหุ้นในนิติบุคคลเพื่อนำไปซื้อหุ้นในนิติบุคคลอื่น

การจ่ายเงินตาม (๒) และ (๓) ต้องเป็นไปตามระเบียบที่ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีและผู้อำนวยการ
สำนักงานประมาณ ส่วนการจำหน่ายหุ้นและการซื้อหุ้นตาม (๔) ต้องเป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด
โดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๓๕ การกั้นเงินรายได้เพื่อให้หน่วยงานของรัฐนำไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของ
หน่วยงานนั้น หรือเพื่อการหนึ่งการใดเป็นการเฉพาะจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะอาศัยอำนาจตามกฎหมาย

มาตรา ๓๖ ภายใต้บังคับบทบัญญัติวรรคสองและวรรคสาม การจัดสรรเงินกำไรสุทธิของ
รัฐวิสาหกิจเพื่อนำส่งคลัง ให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจนั้น

ให้รัฐวิสาหกิจที่ไม่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีเพื่อนำส่งคลัง
ในอัตราไม่น้อยกว่าอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล

ในกรณีที่เหมาะสมควร กระทรวงการคลังจะกำหนดให้รัฐวิสาหกิจจัดสรรกำไรสุทธิหรือกำไรสะสม
เพื่อนำส่งคลังเพิ่มเติมจากวรรคสองในจำนวนที่กระทรวงการคลังเห็นสมควรก็ได้

ส่วนที่ ๒

รายจ่าย

มาตรา ๓๗ หน่วยงานของรัฐจะก่อหนี้ผูกพันหรือจ่ายเงินได้ก็แต่โดยอาศัยอำนาจที่มีอยู่
ตามกฎหมาย

การก่อหนี้ผูกพันและการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานของรัฐในการปฏิบัติหน้าที่หรือการดำเนินงาน
ต้องเป็นไปอย่างโปร่งใส คุ่มค่าและประหยัด โดยพิจารณาเป้าหมาย ประโยชน์ที่ได้รับ ผลสัมฤทธิ์ และ
ประสิทธิภาพของหน่วยงานของรัฐ และต้องเป็นไปตามรายการและวงเงินงบประมาณรายจ่ายของหน่วยงาน
ของรัฐนั้นด้วย

มาตรา ๓๘ ให้ผู้มีอำนาจอนุมัติการจ่ายเงินมีหน้าที่ในการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของ
หน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายหรือกฎ หรือตามที่ได้รับอนุญาตให้จ่าย

มาตรา ๓๙ การเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๔๐ เงินที่ขอเบิกจากคลัง ถ้าไม่ได้จ่ายหรือจ่ายไม่หมด ให้หน่วยงานของรัฐผู้เบิกนำส่งคืนคลังโดยไม่ชักช้า

มาตรา ๔๑ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งจ่ายเงินจากคลังเป็นเงินทดรองราชการ เพื่อให้ส่วนราชการใช้ทดรองจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายปลีกย่อย หรือเป็นค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติราชการในต่างประเทศหรือตามข้อผูกพันในการกู้เงินจากต่างประเทศ หรือเป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่สามารถรอการเบิกเงินจากงบประมาณได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

เมื่อส่วนราชการได้จ่ายเงินทดรองราชการแล้ว ให้เบิกเงินชดใช้เงินทดรองราชการที่ได้จ่ายไปนั้น ในโอกาสแรกที่กระทำได้

มาตรา ๔๒ หน่วยงานของรัฐซึ่งมิใช่ส่วนราชการต้องจัดให้มีการวางหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกเงิน การรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงิน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายว่าด้วยการนั้นบัญญัติไว้ โดยต้องเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้

มาตรา ๔๓ การก่อหนี้ที่ผูกพันการใช้จ่ายเงินงบประมาณหรือเงินอื่นของหน่วยงานของรัฐ ต้องพิจารณาภาระทางการเงินที่เกิดขึ้นและข้อผูกพันในการชำระเงินตามสัญญา และประโยชน์ที่รัฐจะได้รับด้วย

ส่วนที่ ๓

การจัดให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐ

มาตรา ๔๔ การบริหารจัดการทรัพย์สินที่อยู่ในความครอบครองหรือการกำกับดูแลของหน่วยงานของรัฐ ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายและกฎที่เกี่ยวข้อง โดยต้องพิจารณาประโยชน์ของรัฐและประชาชน ความคุ้มค่า และความประหยัด ซึ่งต้องกระทำด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และมีการบริหารความเสี่ยงอย่างเหมาะสม และต้องไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินนั้น

มาตรา ๔๕ ทรัพย์สินของแผ่นดินและทรัพย์สินที่ตกเป็นของแผ่นดิน ไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ให้กระทรวงการคลังมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดูแลรักษาและบริหารทรัพย์สินนั้น เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ให้กระทรวงการคลังมีหน้าที่จัดทำบัญชีทรัพย์สินของแผ่นดินตามประเภทและลักษณะแห่งทรัพย์สินนั้น

ในกรณีที่มีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานอื่นของรัฐมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการดูแลรักษาและบริหารทรัพย์สินของแผ่นดินตามวรรคหนึ่ง ให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวมีหน้าที่จัดทำบัญชีทรัพย์สินของแผ่นดินและรายงานให้กระทรวงการคลังทราบด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

ในกรณีที่ทรัพย์สินใดตกเป็นของแผ่นดิน ให้กระทรวงการคลังนำขึ้นบัญชีทรัพย์สินของแผ่นดินตามประเภทและลักษณะแห่งทรัพย์สินนั้นต่อไปด้วย

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง กระทรวงการคลังอาจมอบหมายให้หน่วยงานของรัฐอื่นดำเนินการแทนก็ได้

มาตรา ๔๖ การบริหารเงินคงคลังให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง โดยต้องรักษาไว้ในระดับที่จำเป็น เพื่อให้มีสภาพคล่องเพียงพอสำหรับการเบิกจ่ายเพื่อการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ โดยคำนึงถึงค่าใช้จ่ายและต้นทุนในการบริหารสภาพคล่องด้วย

มาตรา ๔๗ นอกจากที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๔ แล้ว การบริหารจัดการเงินของหน่วยงานของรัฐหรือที่อยู่ในความครอบครองดูแลรักษาของหน่วยงานของรัฐ ต้องกระทำด้วยความระมัดระวังและรอบคอบ โดยมีการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมด้วย

มาตรา ๔๘ การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ หรือตามกฎหมายระเบียบของหน่วยงานของรัฐโดยเคร่งครัด โดยต้องดำเนินการด้วยความสุจริต คำนึงถึง โปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และตรวจสอบได้

ส่วนที่ ๔ การก่อหนี้และการบริหารหนี้

มาตรา ๔๙ การก่อหนี้และการบริหารหนี้สาธารณะและหนี้ของหน่วยงานของรัฐต้องเป็นไปตามกฎหมายและอยู่ภายใต้ขอบวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐผู้กู้ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของประเทศและของหน่วยงานของรัฐ โดยต้องกระทำด้วยความรอบคอบ และคำนึงถึงความคุ้มค่า ความสามารถในการชำระหนี้ การกระจายภาระการชำระหนี้ เสถียรภาพและความยั่งยืนทางการเงินการคลัง ตลอดจนความน่าเชื่อถือของประเทศและของหน่วยงานของรัฐผู้กู้

มาตรา ๕๐ ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดสัดส่วนดังต่อไปนี้เพื่อใช้เป็นกรอบในการบริหารหนี้สาธารณะ

- (๑) สัดส่วนหนี้สาธารณะต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ
- (๒) สัดส่วนภาระหนี้ของรัฐบาลต่อประมาณการรายได้ประจำปีงบประมาณ
- (๓) สัดส่วนหนี้สาธารณะที่เป็นเงินตราต่างประเทศต่อหนี้สาธารณะทั้งหมด
- (๔) สัดส่วนภาระหนี้สาธารณะที่เป็นเงินตราต่างประเทศต่อรายได้จากการส่งออกสินค้าและบริการ
- (๕) สัดส่วนอื่น ๆ ที่คณะกรรมการเห็นสมควร

ภาระหนี้ของรัฐบาลตาม (๒) ประกอบด้วย ต้นเงินกู้ ดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายในการกู้เงินของรัฐบาล และหนี้เงินกู้ของหน่วยงานของรัฐซึ่งรัฐบาลรับภาระที่ต้องชำระในแต่ละปีงบประมาณ

เมื่อมีการกำหนดสัดส่วนตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการรายงานสัดส่วนดังกล่าวให้คณะรัฐมนตรีทราบ และเปิดเผยต่อสาธารณชน รวมทั้งเผยแพร่ผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย

ให้มีการทบทวนสัดส่วนที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยทุกสามปีและรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบด้วย

มาตรา ๕๑ ให้กระทรวงการคลังรายงานสัดส่วนหนี้ตามมาตรา ๕๐ ที่เกิดขึ้นจริงต่อคณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการทุกหกเดือน

ในกรณีที่มีการบริหารหนี้สาธารณะไม่สามารถดำเนินการได้ตามสัดส่วนที่กำหนดตามมาตรา ๕๐ ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผล วิธีการ และระยะเวลาในการทำให้สัดส่วนดังกล่าวอยู่ภายในสัดส่วนที่กำหนดเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

รายงานตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เปิดเผยให้สาธารณชนทราบ รวมทั้งเผยแพร่ผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย

มาตรา ๕๒ การกู้เงินของรัฐบาล และการค้ำประกันการชำระหนี้ของหน่วยงานของรัฐ โดยรัฐบาล ให้ปฏิบัติตามที่บัญญัติในกฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะโดยเคร่งครัด

การก่อหนี้ของหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นไปตามมาตรา ๔๙ รัฐบาลจะค้ำประกันการชำระหนี้หนี้ไม่ได้

มาตรา ๕๓ การกู้เงินของรัฐบาลนอกเหนือจากที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ ให้กระทรวงการคลังกระทำได้ก็แต่โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายที่ตราขึ้นเป็นการเฉพาะ

และเฉพาะกรณีที่มีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการโดยเร่งด่วนและอย่างต่อเนื่องเพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤติของประเทศ โดยไม่อาจตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ทัน

กฎหมายที่ตราขึ้นตามวรรคหนึ่ง ต้องระบุวัตถุประสงค์ของการกู้เงิน ระยะเวลาในการกู้เงิน แผนงานหรือโครงการที่ใช้จ่ายเงินกู้ วงเงินที่อนุญาตให้ใช้จ่ายเงินกู้ และหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินแผนงานหรือโครงการที่ใช้จ่ายเงินกู้

เงินที่ได้รับจากการกู้เงินตามวรรคหนึ่ง ให้กระทรวงการคลังเก็บรักษาไว้เพื่อให้หน่วยงานของรัฐเบิกไปใช้จ่ายตามแผนงานหรือโครงการตามที่กฎหมายกำหนดได้โดยไม่ต้องนำส่งคลัง เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา ๕๔ การเบิกจ่ายเงินกู้ตามกฎหมายกู้เงินที่ตราขึ้นเป็นการเฉพาะตามมาตรา ๕๓ ให้หน่วยงานของรัฐที่ใช้จ่ายเงินกู้อำนาจการเบิกจ่ายเงินกู้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการกู้เงินและระเบียบการเบิกจ่ายเงินกู้อย่างเคร่งครัด และใช้จ่ายเงินกู้ให้เป็นไปอย่างโปร่งใส คุ่มค่า และประหยัด

มาตรา ๕๕ การกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณหรือเมื่อมีรายจ่ายสูงกว่ารายได้ ตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ ให้กระทรวงการคลังดำเนินการให้สอดคล้องกับสถานะของเงินคลัง โดยคำนึงถึงประมาณการรายได้และแผนการเบิกจ่ายเงินงบประมาณในแต่ละช่วงเวลาด้วย

เมื่อปรากฏว่าในระหว่างปีงบประมาณรัฐบาลสามารถจัดเก็บรายได้เกินกว่าประมาณการ หรือมีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณต่ำกว่าประมาณการ ให้กระทรวงการคลังพิจารณาปรับลดวงเงินที่จะกู้ตามวรรคหนึ่งลงตามความจำเป็นและเหมาะสม

มาตรา ๕๖ การกู้เงินเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินนอกเหนือจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี และต้องใช้เป็นเงินตราต่างประเทศ ให้กระทรวงการคลังดำเนินการเฉพาะกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต้องดำเนินการโดยไม่อาจใช้จ่ายจากงบประมาณรายจ่ายได้ โดยต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายเงิน หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินการ แผนงานหรือโครงการ และจำนวนเงินกู้ที่ต้องใช้จ่ายตามแผนงานหรือโครงการนั้นด้วย

มาตรา ๕๗ การกู้เงินตามมาตรา ๕๓ และมาตรา ๕๖ จะกระทำได้แต่เฉพาะเพื่อใช้จ่ายตามแผนงานหรือโครงการที่มีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจหรือสังคม และเมื่อหน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นเจ้าของแผนงานหรือโครงการมีความพร้อมที่จะดำเนินการตามแผนงานหรือโครงการที่จะใช้จ่ายเงินกู้นั้นแล้ว

มาตรา ๕๘ เมื่อได้มีการใช้จ่ายเงินกู้ตามมาตรา ๕๓ และมาตรา ๕๖ แล้วให้มีการติดตามประเมินผล และการรายงานผลการใช้จ่ายเงินกู้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๕๙ เงินที่กระทรวงการคลังกู้ตามมาตรา ๕๓ และมาตรา ๕๖ ให้หน่วยงานของรัฐ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการใช้จ่ายเงินกู้นำไปใช้จ่ายตามแผนงานหรือโครงการจนเสร็จสิ้น และถ้ามีเงินเหลือหรือไม่มีการดำเนินการหรือไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายเงินตามแผนงานหรือโครงการนั้นอีก ให้นำส่งคลัง

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ได้เบิกเงินกู้นำไปใช้จ่าย เนื่องจากแผนงานหรือโครงการเสร็จสิ้น หรือไม่มีการดำเนินการ หรือไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายเงินตามแผนงานหรือโครงการนั้นอีก ให้กระทรวงการคลังนำเงินกู้ที่เหลืออยู่ส่งคลัง แต่ในกรณีที่กระทรวงการคลังยังไม่ได้เบิกเงินจากผู้ให้กู้ ให้ยกเลิกวงเงินกู้ที่ยังไม่ได้เบิกนั้น

มาตรา ๖๐ ก่อนเริ่มปีงบประมาณใด ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำแผนการกู้เงินและการบริหารหนี้เงินกู้ที่จะกระทำในปีงบประมาณนั้น ส่งให้กระทรวงการคลัง และเมื่อได้มีการกู้เงินแล้ว ให้รายงานกระทรวงการคลังเพื่อทราบด้วย

ภายในสามสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำรายงานการกู้เงินประจำปี งบประมาณและสถานะหนี้เงินกู้คงค้างเสนอต่อกระทรวงการคลัง

การดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด

ส่วนที่ ๕

เงินนอกงบประมาณและทุนหมุนเวียน

มาตรา ๖๑ เงินนอกงบประมาณให้มีเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ หรือการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของการมีเงินนอกงบประมาณนั้น ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๓๗ วรรคสอง มาใช้บังคับกับการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณด้วยโดยอนุโลม

เงินนอกงบประมาณของหน่วยงานของรัฐ ให้นำมาฝากไว้ที่กระทรวงการคลัง เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นหรือได้ทำความตกลงกับกระทรวงการคลังเป็นอย่างอื่น

เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น เงินนอกงบประมาณนั้นเมื่อได้ใช้จ่ายในการปฏิบัติหน้าที่หรือการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์จนบรรลุวัตถุประสงค์แห่งการนั้นแล้ว มีเงินคงเหลือให้นำส่งคลัง

โดยมิชักช้า ทั้งนี้ การนำเงินส่งคลังให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๖๒ ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่ไม่ใช่รัฐวิสาหกิจและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณหรือมีเงินนอกงบประมาณมากเกินไปจนสมควร ให้กระทรวงการคลังเรียกให้หน่วยงานของรัฐนำเงินดังกล่าวส่งคลัง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๖๓ การจัดตั้งทุนหมุนเวียนให้กระทำได้แต่โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเท่านั้น โดยต้องมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งที่ชัดเจนและเป็นกรณีที่เป็นกิจกรรมที่หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติตามหน้าที่เพื่อสาธารณประโยชน์ หรือเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม และเหมาะสมที่จะอนุญาตให้นำรายรับจากการดำเนินกิจกรรมนั้นสมทบทุนไว้ใช้จ่ายได้ รวมถึงไม่เข้าซ้อนกับทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งไว้แล้ว

การขอจัดตั้ง การบริหาร การประเมินผล การรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารทุนหมุนเวียน เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

ส่วนที่ ๖ การคลังท้องถิ่น

มาตรา ๖๔ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดเก็บรายได้ให้เพียงพอในการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะ

ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่สามารถจัดเก็บรายได้ให้เพียงพอกับการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นและเหมาะสมไปพลางก่อน

มาตรา ๖๕ การจัดทำงบประมาณ การใช้จ่าย การก่อหนี้ผูกพัน และการบริหารทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ โดยต้องพิจารณาผลสัมฤทธิ์ ความคุ้มค่า ความประหยัด และภาระทางการคลังที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้วย

มาตรา ๖๖ การจัดทำงบประมาณประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้พิจารณาฐานะการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ความจำเป็นที่ต้องใช้จ่ายเงินงบประมาณ การจัดเก็บรายได้

ในปึงบประมาณนั้น โดยให้ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๖๗ การก่อหนี้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามอำนาจที่มีอยู่ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ถ้าเป็นการกู้เงินหรือการออกพันธบัตร ให้อยู่ภายใต้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องที่ได้กำหนดขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะด้วย

การกู้เงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นการกู้เงินจากต่างประเทศหรือกู้เป็นเงินตราต่างประเทศ ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีก่อนด้วย

หมวด ๔
การบัญชี การรายงาน และการตรวจสอบ

มาตรา ๖๘ ให้กระทรวงการคลังกำหนดมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐให้หน่วยงานของรัฐที่มีใช้รัฐวิสาหกิจและทุนหมุนเวียนจัดทำบัญชีและรายงานการเงินตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีหน่วยงานของรัฐที่เป็นรัฐวิสาหกิจ ให้จัดทำบัญชีและรายงานการเงินตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป

ในกรณีหน่วยงานของรัฐที่เป็นทุนหมุนเวียน ให้จัดทำบัญชีและรายงานการเงินตามที่กฎหมายว่าด้วยการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนด

มาตรา ๖๙ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีผู้ทำบัญชีตามหลักเกณฑ์และคุณสมบัติที่กระทรวงการคลังกำหนด เพื่อจัดทำบัญชีและรายงานการเงินตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๐ ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำรายงานการเงินประจำปีงบประมาณซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงินและงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินทั้งเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ และเงินอื่นใด รวมถึงการก่อหนี้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

ในกรณีที่มีความจำเป็น หน่วยงานของรัฐจะขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลังจัดทำรายงานการเงินประจำปีซึ่งมิใช่ปีงบประมาณก็ได้ และกระทรวงการคลังจะกำหนดเงื่อนไขให้หน่วยงานของรัฐนั้นปฏิบัติตามก็ได้

ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณหรือตามที่ได้ตกลงกับกระทรวงการคลังตามวรรคสอง ให้หน่วยงานของรัฐนำส่งรายงานตามวรรคหนึ่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อตรวจสอบ และนำส่งกระทรวงการคลังด้วย

มาตรา ๗๑ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นชอบตรวจสอบรายงานการเงินที่หน่วยงานของรัฐส่งให้ตามมาตรา ๗๐ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณหรือตามที่ได้ตกลงกับกระทรวงการคลัง โดยให้ตรวจสอบและรายงานผลการตรวจสอบตามนโยบาย หลักเกณฑ์และมาตรฐานที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนด

มาตรา ๗๒ ให้หน่วยงานของรัฐนำส่งรายงานการเงินประจำปีพร้อมกับรายงานผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินให้กระทรวงการคลัง สำนักงบประมาณ และกระทรวงเจ้าสังกัด เว้นแต่กรณีหน่วยงานของรัฐที่เป็นหน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์กรอัยการให้นำส่งให้คณะรัฐมนตรี กระทรวงการคลัง และสำนักงบประมาณ และเปิดเผยให้สาธารณชนทราบ รวมทั้งเผยแพร่ผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย ทั้งนี้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานผลการตรวจสอบจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๗๓ ให้กระทรวงการคลังจัดทำบัญชีการเงินแผ่นดินตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ และนโยบายการบัญชีภาครัฐ

มาตรา ๗๔ ให้กระทรวงการคลังจัดทำรายงานการรับจ่ายเงินงบประมาณประจำปีงบประมาณที่สิ้นสุด เสนอต่อรัฐมนตรีภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณนั้น

ภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ ให้รัฐมนตรีเสนอรายงานตามวรรคหนึ่งต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อรัฐสภาภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

มาตรา ๗๕ ให้กระทรวงการคลังจัดทำรายงานการเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ งบกระแสเงินสด และรายงานการรับจ่ายเงินประจำปีงบประมาณ และจัดส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจัดทำรายงานผลการตรวจสอบรายงานการเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณตามมาตรฐานการรายงานผลการตรวจสอบที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนดให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

ให้กระทรวงการคลังเสนอรายงานการเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณตามวรรคหนึ่ง พร้อมด้วยรายงานผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามวรรคสอง ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอรัฐสภาภายในสองร้อยสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

มาตรา ๗๖ ให้กระทรวงการคลังจัดทำรายงานสถานะหนี้สาธารณะ หนี้ภาครัฐ และความเสี่ยงทางการคลัง ในวันสิ้นปีงบประมาณ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีและคณะกรรมการเพื่อทราบภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

การจัดทำรายงานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๗๗ ให้กระทรวงการคลังจัดทำรายงาน ดังต่อไปนี้

(๑) รายงานการเงินรวมของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐ ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลจากรายงานการเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณตามมาตรา ๗๕ และรายงานการเงินของหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๗๐ ยกเว้นรายงานการเงินของรัฐวิสาหกิจและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) รายงานการเงินรวมของรัฐวิสาหกิจ

(๓) รายงานการเงินรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๔) รายงานการเงินรวมภาครัฐ ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลจากรายงานการเงินรวมของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐตาม (๑) รายงานการเงินรวมของรัฐวิสาหกิจตาม (๒) และรายงานการเงินรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตาม (๓)

รายงานตาม (๑) ถึง (๔) ให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีภายในสองร้อยสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

ในกรณีหน่วยงานของรัฐใดไม่ส่งรายงานการเงินภายในระยะเวลาตามมาตรา ๗๐ ให้กระทรวงการคลังเปิดเผยไว้ในรายงานตามวรรคหนึ่ง และให้แจ้งไว้ในรายงานที่เสนอต่อคณะรัฐมนตรีด้วย

รายงานการเงินตามวรรคหนึ่ง ให้เปิดเผยต่อสาธารณชนทราบ รวมทั้งเผยแพร่ผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย

มาตรา ๗๘ ภายในเดือนมีนาคมของทุกปี ให้กระทรวงการคลังจัดทำรายงานความเสี่ยงทางการคลังประจำปี ซึ่งอย่างน้อยต้องแสดงผลการประเมินความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากผลกระทบของเศรษฐกิจมหภาค ระบบการเงิน นโยบายของรัฐบาล และผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ ที่อาจก่อให้เกิดภาระทางการคลังของรัฐบาล และแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงนั้น

เมื่อกระทรวงการคลังได้จัดทำรายงานความเสี่ยงทางการคลังประจำปีแล้ว ให้นำเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อประกอบการพิจารณาจัดทำแผนการคลังระยะปานกลาง และเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

มาตรา ๗๙ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

หมวด ๕ การตรวจเงินแผ่นดิน

มาตรา ๘๐ การตรวจเงินแผ่นดินต้องกระทำด้วยความสุจริต รอบคอบ โปร่งใส เทียบธรรม กล่าวหาญ ปราศจากอคติ และเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล โดยให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

ในกรณีมีการกระทำผิดวินัยการเงินการคลังของรัฐตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ การสั่งลงโทษทางปกครองให้เป็นไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๘๑ ให้คณะกรรมการจัดทำแผนการคลังระยะปานกลางตามมาตรา ๑๓ ให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๘๒ บทบัญญัติในมาตรา ๒๖ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๕ ไม่ใช้บังคับกับกฎหมายที่กำหนดเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นจากที่กำหนดไว้ในกฎหมาย การยกเว้น การลดหย่อนภาษีอากรหรือค่าธรรมเนียม หรือการกันเงินรายได้ซึ่งมีผลบังคับใช้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

มาตรา ๘๓ บทบัญญัติในมาตรา ๒๐ (๔) ไม่ใช้บังคับกับการตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีสำหรับบรรดาภาระทางการเงินที่มีกฎหมายบัญญัติให้ส่งเงินเข้าสมทบหรือชดเชยเพื่อการใด ๆ ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

มาตรา ๘๔ ให้หน่วยงานของรัฐที่มีใช้รัฐวิสาหกิจและทุนหมุนเวียนจัดทำบัญชีและรายงานการเงินตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๘ ภายในระยะเวลาสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๘๕ ให้กระทรวงการคลังดำเนินการจัดให้มีรายงานการเงินตามมาตรา ๗๗ (๓) และ (๔) ภายในระยะเวลาสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๘๖ บรรดากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือหลักเกณฑ์ที่ออกไว้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติมาตรา ๒๑ และมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้มีผลบังคับใช้ต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือหลักเกณฑ์ ตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

การดำเนินการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือหลักเกณฑ์ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ตามวรรคหนึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จเพื่อให้มีผลใช้บังคับภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๘๗ ในระหว่างที่ยังมิได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของผู้ทำบัญชีตามมาตรา ๖๙ ให้ผู้มีหน้าที่จัดทำบัญชีของหน่วยงานของรัฐซึ่งทำหน้าที่อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับทำหน้าที่ต่อไปได้ ทั้งนี้ ให้กระทรวงการคลังจัดทำหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของผู้ทำบัญชีให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระราชโองการ
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้รัฐต้องรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัดเพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลังของรัฐมีเสถียรภาพ และมั่นคงอย่างยั่งยืนตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกรอบการดำเนินการทางการเงินการคลังและงบประมาณของรัฐ การกำหนดวินัยทางการเงินการคลัง ด้านรายได้และรายจ่ายทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ การบริหารทรัพย์สินของรัฐและเงินคงคลัง และการบริหารหนี้สาธารณะ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

2.3 กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การให้กู้ยืมของกระทรวงการคลัง พ.ศ. 2551

กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการให้กู้ยืมของกระทรวงการคลัง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๕๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ และมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

“ผู้กู้ยืม” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจหรือสถาบันการเงินภาครัฐ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๒ โครงการหรือแผนงานของผู้กู้ยืมที่กระทรวงการคลังจะให้กู้ยืมได้จะต้องเป็นโครงการหรือแผนงานตามมาตรา ๒๕

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๓ เมื่อกระทรวงการคลังได้กู้เงินมาเพื่อให้กู้ยืมแล้ว ให้จัดทำสัญญาผู้กู้ยืมต่อให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สัญญาผู้กู้ยืมให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) ชื่อคู่สัญญา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๒) วัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายเงินกู้

(๓) จำนวนเงินและสกุลเงินที่กู้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๔) วิธีการและเงื่อนไขในการเบิกถอนเงินกู้

(๕) อัตราดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการให้กู้ยืม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๖) จำนวนเงิน ระยะเวลา และวิธีการในการชำระต้นเงินกู้ ดอกเบี้ย

ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการให้กู้ยืม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๗) ดอกเบี้ยในกรณีผิดนัดชำระหนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๘) เหตุแห่งการบอกเลิกสัญญา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๔ ในการเบิกถอนเงินกู้ ผู้กู้ยืมต้องมีหนังสือแจ้งไปยังกระทรวงการคลังเพื่อขอเบิกถอนเงินกู้ เว้นแต่ในกรณีที่กระทรวงการคลังตกลงให้ผู้กู้ยืมเบิกถอนเงินจากแหล่งเงินกู้โดยตรง ให้ผู้กู้ยืมรายงานการเบิกถอนเงินกู้ขึ้นไปยังกระทรวงการคลังภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ได้เบิกถอนเงินกู้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๕ ในกรณีที่กระทรวงการคลังตกลงให้ผู้กู้ต่อชำระต้นเงินกู้ ดอกเบี้ย หรือ
ค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องแก่แหล่งเงินกู้โดยตรง ให้ผู้กู้ต่อรายงานการชำระเงิ
นดังกล่าวไปยัง
กระทรวงการคลังพร้อมด้วยเอกสารหรือหลักฐานการชำระเงินภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ได
้ชำระเงินให้แก่แหล่งเงินกู้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๖ เพื่อประโยชน์ในการติดตามการใช้จ่ายเงินกู้ของผู้กู้ต่อ ให้ผู้กู้ต่อรายงาน
ผลการดำเนินงานตามโครงการหรือแผนงานที่ใช้เงินกู้ต่อกระทรวงการคลังตามที่รัฐมนตรีกำหนด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ให้ไว้ ณ วันที่ ๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

สุรพงษ์ สืบวงศ์ลี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

2.4 กฎกระทรวงกำหนดอัตราและเงื่อนไขการเรียกเก็บดอกเบี้ย และค่าธรรมเนียมการให้กู้ยืมของกระทรวงการคลัง พ.ศ. 2551

กฎกระทรวง

กำหนดอัตราและเงื่อนไขการเรียกเก็บดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม

การให้กู้ยืมของกระทรวงการคลัง

พ.ศ. ๒๕๕๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้กระทรวงการคลังเรียกเก็บดอกเบี้ยการให้กู้ยืมจากหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือสถาบันการเงินภาครัฐ ผู้กู้ยืมในอัตราและเงื่อนไขเดียวกับที่กระทรวงการคลังกู้มาจากแหล่งเงินทุน รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการกู้เงินมาให้กู้ยืม

ข้อ ๒ ให้กระทรวงการคลังเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการให้กู้ยืมจากหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือสถาบันการเงินภาครัฐ ตามอัตราที่กำหนดในบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการให้กู้ยืมท้ายกฎกระทรวงนี้

รัฐมนตรีจะอนุมัติให้กระทรวงการคลังเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการให้กู้ยืมในกรณีดังต่อไปนี้ต่ำกว่าอัตราตามบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการให้กู้ยืมท้ายกฎกระทรวงนี้หรือไม่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมก็ได้

(๑) โครงการหรือแผนงานของหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจ ตามนโยบายของรัฐบาล ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติให้หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจ เป็นผู้รับผิดชอบและดำเนินการ

(๒) โครงการหรือแผนงานของหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจ ในด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานซึ่งเป็นประโยชน์ต่อประชาชน โดยส่วนรวม แต่ไม่มีความคุ้มค่าในการลงทุนในเชิงพาณิชย์

(๓) โครงการหรือแผนงานลงทุนใหม่ของหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจ ตามยุทธศาสตร์ของแผนการบริหารราชการแผ่นดิน

(๔) โครงการหรือแผนงานสนับสนุนสินเชื่อของสถาบันการเงินภาครัฐตามนโยบายของรัฐบาล ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติให้สถาบันการเงินภาครัฐเป็นผู้รับผิดชอบและดำเนินการ

ให้หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือสถาบันการเงินภาครัฐ ที่เสียค่าธรรมเนียมต่ำกว่าอัตราตามบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการให้กู้ต่อท้ายกฎกระทรวงนี้หรือไม่เสียค่าธรรมเนียมตามวรรคสอง บันทึกจำนวนเงินที่เป็นส่วนต่างของค่าธรรมเนียมการให้กู้ต่อที่ชำระจริง และค่าธรรมเนียมการให้กู้ต่ออันพึงต้องชำระตามอัตราในบัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการให้กู้ต่อท้ายกฎกระทรวงนี้ เป็นส่วนหนึ่งของวงเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลในการดำเนินงาน

ข้อ ๓ ภายใต้บังคับข้อ ๔ ให้สำนักงานประเมินระดับความน่าเชื่อถืออย่างน้อยทุกรอบสิบสองเดือน เพื่อประโยชน์ในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการให้กู้ต่อจากรัฐวิสาหกิจหรือสถาบันการเงินภาครัฐ โดยพิจารณาจาก

(๑) ความเสี่ยงทางเครดิต ซึ่งรวมถึงความเสี่ยงด้านอุตสาหกรรม ความเสี่ยงด้านธุรกิจ และความเสี่ยงทางการเงิน รวมทั้งแผนการดำเนินงานในอนาคตและโครงสร้างของวงเงินกู้ยืม และ

(๒) ส่วนต่างของอัตราผลตอบแทนของพันธบัตรรัฐวิสาหกิจหรือสถาบันการเงินภาครัฐ ที่กระทรวงการคลังคำนวณกับอัตราผลตอบแทนของพันธบัตรรัฐบาลที่เป็นอัตราอ้างอิง

ในกรณีที่ไม่สามารถหาส่วนต่างของอัตราผลตอบแทนตาม (๒) ได้ ให้พิจารณาระดับความน่าเชื่อถือเฉพาะความเสี่ยงทางเครดิตตาม (๑)

หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินระดับความน่าเชื่อถือตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะประกาศกำหนด

ข้อ ๔ ในกรณีที่สำนักงานได้ประเมินระดับความน่าเชื่อถือเพื่อประโยชน์ในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการคำนวณจากรัฐวิสาหกิจหรือสถาบันการเงินภาครัฐ สำนักงานจะใช้ผลการประเมิน

ดังกล่าวเป็นผลการประเมินระดับความน่าเชื่อถือเพื่อประโยชน์ในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการให้กู้ต่อกี่ก็ได้

ข้อ ๕ เมื่อสำนักงานได้ประเมินระดับความน่าเชื่อถือของรัฐวิสาหกิจหรือสถาบันการเงินภาครัฐที่กระทรวงการคลังให้กู้ต่อตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามข้อ ๓ หรือใช้ผลการประเมินระดับความน่าเชื่อถือเพื่อประโยชน์ในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการค้าประกันจากรัฐวิสาหกิจหรือสถาบันการเงินภาครัฐนั้นตามข้อ ๔ แล้วแต่กรณี แล้ว ให้แจ้งผลการประเมินให้รัฐวิสาหกิจหรือสถาบันการเงินภาครัฐนั้นทราบ

ข้อ ๖ ค่าธรรมเนียมการให้กู้ต่อตามข้อ ๒ ให้เรียกเก็บเป็นเงินสกุลตามที่ได้ให้กู้ต่อ และจะเรียกเก็บปีละหนึ่งครั้งหรือปีละสองครั้งก็ได้

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

สุรพงษ์ สืบวงศ์ดี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

บัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการให้กู้ยืมของหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ
หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กร	อัตราค่าธรรมเนียม (ร้อยละต่อปีของวงเงินให้กู้ยืมต่อครั้ง)			
	ต่ำกว่า ๑ ปี	ตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๕ ปี	เกิน ๕ ปี แต่ไม่เกิน ๑๐ ปี	เกิน ๑๐ ปี
หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานใน กำกับดูแลของรัฐ หรือองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น	๐.๐๑	๐.๐๕	๐.๑๐	๐.๑๕

บัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการให้กู้ยืมของรัฐบาลวิสาหกิจหรือสถาบันการเงินภาครัฐ

ระดับความน่าเชื่อถือ	อัตราค่าธรรมเนียม (ร้อยละต่อปีของวงเงินให้กู้ยืมต่อคงค้าง)			
	ต่ำกว่า ๑ ปี	ตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๕ ปี	เกิน ๕ ปี แต่ไม่เกิน ๑๐ ปี	เกิน ๑๐ ปี
๑	๐.๐๑	๐.๐๕	๐.๑๐	๐.๑๕
๒	๐.๐๕	๐.๑๐	๐.๑๕	๐.๒๐
๓	๐.๑๐	๐.๑๕	๐.๒๐	๐.๒๕
๔	๐.๑๕	๐.๒๐	๐.๒๕	๐.๓๐
๕	๐.๒๐	๐.๒๕	๐.๓๐	๐.๓๕
๖	๐.๒๕	๐.๓๐	๐.๓๕	๐.๔๐
๗	๐.๓๐	๐.๓๕	๐.๔๐	๐.๔๕
๘	๐.๓๕	๐.๔๐	๐.๔๕	๐.๕๐

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ บัญญัติให้กระทรวงการคลังมีอำนาจในการเรียกเก็บดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมการให้กู้ต่อในอัตราและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

2.5 ระเบียบคณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะ
ว่าด้วยหลักเกณฑ์การบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2561

ระเบียบคณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะ
ว่าด้วยหลักเกณฑ์การบริหารหนี้สาธารณะ

พ.ศ. ๒๕๖๑

โดยที่ในการบริหารหนี้สาธารณะจำเป็นต้องมีกรอบและหลักเกณฑ์เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมาตรา ๓๕ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะ โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารหนี้สาธารณะ นอกจากนั้น เพื่อประโยชน์ในการจัดทำแผนการบริหารหนี้สาธารณะและการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง มีความจำเป็นต้องกำหนดให้หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และสถาบันการเงินภาครัฐ จัดทำและส่งข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนการบริหารหนี้สาธารณะมายังสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ คณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะ โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบคณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะว่าด้วยหลักเกณฑ์การบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“โครงการพัฒนา” หมายความว่า โครงการพัฒนาตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

“โครงการ” หมายความว่า โครงการอื่นนอกเหนือจากโครงการพัฒนาที่มีวัตถุประสงค์และเป้าหมาย มีระยะเวลาการดำเนินการที่ชัดเจน ซึ่งกระทำโดยหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือสถาบันการเงินภาครัฐ และให้หมายความรวมถึงโครงการลงทุนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกู้ยืมเงินจากกระทรวงการคลังด้วย

ข้อ ๔ ให้ประธานกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความและวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

หมวด ๑

กรอบวินัยการคลังในการบริหารหนี้สาธารณะ

ข้อ ๕ การบริหารหนี้สาธารณะต้องมีความสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ และเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ

ข้อ ๖ ให้สำนักงานจัดทำกลยุทธ์การบริหารหนี้สาธารณะระยะปานกลาง ๕ ปี และจัดทำกรอบการบริหารหนี้ (Portfolio Benchmark) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ต้นทุนและความเสี่ยงในการบริหารหนี้ของรัฐบาลและหนี้ที่เป็นภาระต้องประมาณ โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วย ความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน ด้านอัตราดอกเบี้ย และด้านการปรับโครงสร้างหนี้ เพื่อเสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบ และให้มีการพิจารณาทบทวนกลยุทธ์การบริหารหนี้สาธารณะระยะปานกลาง และกรอบการบริหารหนี้ (Portfolio Benchmark) เพื่อเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาทุกปี

ข้อ ๗ ให้รัฐวิสาหกิจและหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐดำเนินการวิเคราะห์ต้นทุนและความเสี่ยงในการบริหารหนี้ตามแนวทางที่สำนักงานกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ และให้หน่วยงานดังกล่าวรายงานผลการวิเคราะห์ต้นทุนและความเสี่ยงดังกล่าวต่อสำนักงานเพื่อรายงานให้คณะกรรมการทราบ

ข้อ ๘ ให้สำนักงานจัดทำหลักเกณฑ์การวิเคราะห์แหล่งเงินลงทุนและแนวทางการระดมทุนสำหรับโครงการพัฒนาหรือโครงการ เพื่อเสนอให้คณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบเพื่อประโยชน์ในการเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับแหล่งเงินลงทุนสำหรับโครงการพัฒนาหรือโครงการ

ข้อ ๙ ห้ามกระทรวงการคลัง หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ กู้เงินเพื่อนำมาชำระคืนดอกเบี้ยจ่ายที่ครบกำหนด เพื่อเป็นการรักษาวินัยการเงินการคลังของประเทศ

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจไม่มีความสามารถในการชำระคืนดอกเบี้ยจ่ายที่ครบกำหนด ให้หน่วยงานนั้นเสนอเหตุผลความจำเป็น แนวทางการแก้ไขปัญหา และแผนการบริหารหนี้ที่ชัดเจนต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

หมวด ๒

การจัดทำแผนการบริหารหนี้สาธารณะ

ข้อ ๑๐ ให้หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และสถาบันการเงินภาครัฐส่งแผนความต้องการเงินกู้สำหรับโครงการพัฒนาหรือโครงการที่จะมีผลเป็นการก่อหนี้สาธารณะในระยะ ๕ ปีถัดไปให้สำนักงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามแบบที่สำนักงานกำหนดภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อใช้ในการประมาณการความต้องการการกู้เงินและการบริหารหนี้สาธารณะของประเทศในระยะปานกลาง ๕ ปี

ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติวิเคราะห์โครงการพัฒนาที่จะใช้เงินกู้และจัดส่งให้สำนักงานเพื่อใช้ในการกำหนดกรอบการบริหารหนี้สาธารณะ

ให้สำนักงานจัดทำแผนความต้องการเงินกู้ระยะปานกลาง และจัดลำดับความสำคัญของโครงการพัฒนาที่จะใช้เงินกู้เสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบพร้อมกับการเสนอแผนการบริหารหนี้สาธารณะประจำปีงบประมาณ และให้พิจารณาทบทวนแผนความต้องการเงินกู้ดังกล่าวทุกปี

ข้อ ๑๑ การจัดทำแผนความต้องการเงินกู้ระยะปานกลางและแผนการบริหารหนี้สาธารณะประจำปีงบประมาณ ให้สำนักงานพิจารณาแหล่งเงินลงทุนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อ ๘

การจัดทำแผนการบริหารหนี้สาธารณะประจำปีงบประมาณ ให้สำนักงานพิจารณาการกู้เงิน การค้าประกัน การให้กู้ต่อ หรือดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับหนี้สาธารณะของกระทรวงการคลัง หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และสถาบันการเงินภาครัฐ ตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) การกู้เงิน

(ก) การกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณหรือเมื่อมีรายจ่ายสูงกว่ารายได้ ให้กระทรวงการคลังดำเนินการ โดยคำนึงถึงประมาณการรายได้และแผนการเบิกจ่ายเงินงบประมาณในปีงบประมาณนั้นด้วย

(ข) การกู้เงินเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินโครงการพัฒนา ให้เป็นตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

๑) มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒) มีรายงานการศึกษาความเหมาะสมด้านเทคนิค เศรษฐกิจ สังคม การเงิน หรือรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

๓) คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ดำเนินโครงการพัฒนา หรือผ่านการพิจารณาจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๔) มีความพร้อมในการดำเนินการตามโครงการพัฒนาและแผนการกู้เงินที่เสนอไว้

(ค) การกู้เงินเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินโครงการ ให้เป็นตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

๑) คณะรัฐมนตรีหรือผู้มีอำนาจอนุมัติตามกฎหมายจัดตั้งได้อนุมัติให้ดำเนินโครงการ

๒) เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในวรรคสอง (๑) (ข) ๑) ๒) และ ๔)

(ง) การกู้เงินเพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินกิจการทั่วไป หรือปรับโครงสร้างหนี้ ให้สำนักงานพิจารณาตามความจำเป็นเหมาะสม และสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ

(๒) การค้ำประกันของกระทรวงการคลัง ให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงการคลังว่าด้วยการค้ำประกันการชำระหนี้ของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และสถาบันการเงินภาครัฐ

(๓) การให้กู้ต่อหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ รัฐวิสาหกิจ สถาบันการเงินภาครัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงว่าด้วยการให้กู้ต่อของกระทรวงการคลัง

(๔) กรอบวงเงินการค้ำประกันและการให้กู้ต่อของกระทรวงการคลังตาม (๒) และ (๓) ให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการว่าด้วยหลักเกณฑ์และกรอบวงเงินการค้ำประกันและการให้กู้ต่อแก่รัฐวิสาหกิจหรือสถาบันการเงินภาครัฐ

ข้อ ๑๒ ในการจัดทำแผนการบริหารหนี้สาธารณะประจำปีงบประมาณ ให้สำนักงานพิจารณาหลักเกณฑ์การกู้เงินของรัฐวิสาหกิจที่ไม่ได้ทำธุรกิจให้กู้ยืมเงิน ธุรกิจบริหารสินทรัพย์ หรือธุรกิจประกันสินเชื่อ โดยต้องมีฐานะทางการเงินที่มั่นคง หรือมีความสามารถในการชำระหนี้ได้ ซึ่งต้องมีสัดส่วนความสามารถในการหารายได้เทียบกับภาระหนี้ของกิจการนับแต่มีการก่อหนี้ในอัตราไม่ต่ำกว่าหนึ่ง

รัฐวิสาหกิจตามวรรคหนึ่งที่มีความจำเป็นต้องกู้เงินแต่ไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้ ให้รัฐวิสาหกิจนั้นเสนอเหตุผลความจำเป็น แนวทางการแก้ไขปัญหา และแผนการบริหารหนี้ที่ชัดเจนต่อคณะกรรมการเพื่อเสนอความเห็นประกอบการขออนุมัติการกู้เงินต่อคณะรัฐมนตรี

ข้อ ๑๓ ให้สำนักงานเสนอแผนการบริหารหนี้สาธารณะประจำปีงบประมาณต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี โดยในแผนการบริหารหนี้สาธารณะประจำปีงบประมาณ อย่างน้อยต้องครอบคลุมในเรื่องดังต่อไปนี้ การกู้เงินและการค้ำประกัน การชำระหนี้ การบริหารหนี้คงค้าง หรือการดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับหนี้สาธารณะ

เพื่อประโยชน์ในการจัดทำแผนการบริหารหนี้สาธารณะตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้สำนักงานประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และสถาบันการเงินภาครัฐ เพื่อรวบรวมแผนการกู้เงินและการบริหารหนี้ที่จะกระทำในปีงบประมาณนั้น ตามแบบที่สำนักงานกำหนดภายในเดือนมีนาคมของทุกปี

(๒) ให้สำนักงานศึกษาสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและภาวะตลาดการเงินทั้งในและต่างประเทศ ฐานะการเงินการคลังของประเทศ เพื่อกำหนดกรอบการบริหารหนี้สาธารณะตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๑ กรอบวินัยการคลังในการบริหารหนี้สาธารณะ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ

(๓) ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยจัดส่งรายงานสถานะและภาระหนี้ต่างประเทศ ข้อมูลประมาณการความต้องการถือครองตราสารหนี้ภาครัฐและให้สินเชื่อกับภาครัฐ และมูลค่าการส่งออกสินค้าและบริการให้สำนักงานเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ

หมวด ๓

การดำเนินการและการปรับปรุงแผนการบริหารหนี้สาธารณะ

ข้อ ๑๔ เมื่อคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติแผนการบริหารหนี้สาธารณะประจำปีงบประมาณแล้ว ให้สำนักงานดำเนินการกู้เงินและบริหารหนี้สาธารณะให้เป็นไปตามหลักวินัยการคลังตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๑ กรอบวินัยการคลังในการบริหารหนี้สาธารณะ และสอดคล้องกับกรอบการบริหารหนี้ (Portfolio Benchmark) ที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ รวมถึงกำกับติดตามให้หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และสถาบันการเงินภาครัฐปฏิบัติตามข้อผูกพันและกรอบวงเงินที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติไว้

ข้อ ๑๕ กรณีที่มีความจำเป็นต้องปรับปรุงแผนการบริหารหนี้สาธารณะระหว่างปี ให้สำนักงานพิจารณาความเหมาะสมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในหมวด ๒ การจัดทำแผนการบริหารหนี้สาธารณะ และดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) กรณีไม่เกินกรอบวงเงินที่ได้รับการอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการและรายงานคณะรัฐมนตรีทราบ

(๒) กรณีเกินกรอบวงเงินที่ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีให้เสนอคณะกรรมการเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ

(๓) กรณีโครงการพัฒนาหรือโครงการที่ไม่ได้บรรจุไว้ในแผนการบริหารหนี้สาธารณะให้เสนอคณะกรรมการเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ

ข้อ ๑๖ ภายใต้บังคับข้อ ๑๕ เมื่อคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติแผนการบริหารหนี้สาธารณะประจำปีงบประมาณแล้ว ห้ามมิให้ก่อหนี้ขึ้นนอกเหนือจากที่ได้รับอนุมัติตามแผน เว้นแต่กรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต้องกู้เงินเพื่อปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะ ให้หน่วยงานนั้นแจ้งต่อสำนักงานภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้นำดำเนินการดังกล่าวเพื่อให้สำนักงานรายงานคณะกรรมการทราบ และรายงานต่อคณะรัฐมนตรี

หมวด ๔

การกำกับติดตามและการประเมินผล
และการรายงานผลการบริหารหนี้สาธารณะ

ส่วนที่ ๑

การกำกับติดตามและการประเมินผล

ข้อ ๑๗ เพื่อให้การดำเนินการตามแผนการบริหารหนี้สาธารณะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ให้สำนักงานกำกับ ติดตามการใช้จ่ายเงินกู้และการบริหารโครงการพัฒนาหรือโครงการ เพื่อรายงาน ความคืบหน้า ผลการดำเนินงานการเบิกจ่ายเงินกู้ ปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไขที่เหมาะสม เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณา

ข้อ ๑๘ ให้หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และสถาบัน การเงินภาครัฐ จัดส่งข้อมูลอย่างน้อยในเรื่องดังต่อไปนี้ให้สำนักงาน

(๑) รายงานผลการกู้เงิน การเบิกจ่ายเงินกู้ และความก้าวหน้าของโครงการพัฒนาหรือ โครงการ รวมทั้งรายงานผลการบริหารหนี้เงินกู้ ตามแบบที่สำนักงานกำหนดภายในวันที่เจ็ดของเดือน ถัดไป

(๒) ในกรณีที่โครงการพัฒนาหรือโครงการใดดำเนินการแล้วเสร็จ ให้จัดทำรายงานผลสำเร็จ ของโครงการดังกล่าว โดยแสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประโยชน์ที่ได้รับ และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นตามแบบที่สำนักงานกำหนด

ข้อ ๑๙ ให้สำนักงานจัดทำหลักเกณฑ์และแนวทางการติดตามและการประเมินผลโครงการ พัฒนาและโครงการ รวมทั้งแผนการติดตามและการประเมินผลโครงการพัฒนาและโครงการประจำปี งบประมาณ เสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบ และรายงานผลการติดตาม และการประเมินผลดังกล่าวให้คณะกรรมการทราบ

ข้อ ๒๐ ตามแผนการบริหารหนี้สาธารณะประจำปีงบประมาณ หากหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ รัฐวิสาหกิจ สถาบันการเงินภาครัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ไม่ใช้จ่ายเงินกู้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ไม่ปฏิบัติตามกรอบที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติไว้ ปฏิบัติขัดกับ ข้อกำหนดหรือระเบียบปฏิบัติของทางราชการ หรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบนี้ในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ ให้สำนักงานทักท้วงไปยังหน่วยงานนั้นเพื่อให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายในระยะเวลาที่กำหนด และหากหน่วยงานนั้นไม่แก้ไขให้สำนักงานรายงานคณะกรรมการเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาระงับ การใช้เงินกู้นั้น

ข้อ ๒๑ เพื่อประโยชน์ในการกำกับติดตามการบริหารหนี้ของรัฐวิสาหกิจที่ทำธุรกิจให้กู้ยืมเงิน ธุรกิจบริหารสินทรัพย์ หรือธุรกิจประกันสินเชื่อ โดยกระทรวงการคลังไม่ได้ค้ำประกัน ให้หน่วยงานนั้น จัดส่งข้อมูลหนี้เงินกู้ให้สำนักงานตามแบบและระยะเวลาที่สำนักงานกำหนด

ส่วนที่ ๒

การรายงานผลการบริหารหนี้สาธารณะ

ข้อ ๒๒ ให้สำนักงานรายงานสถานะหนี้สาธารณะประจำเดือนต่อประธานกรรมการนโยบาย และกำกับการบริหารหนี้สาธารณะเพื่อทราบ และเผยแพร่รายงานดังกล่าวไว้ในระบบเครือข่ายสารสนเทศของสำนักงานภายในสิ้นเดือนถัดไป

ข้อ ๒๓ ให้สำนักงานรายงานสถานะหนี้สาธารณะต่อคณะกรรมการเพื่อเสนอต่อ คณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๕ (๑) ตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ

ประกาศ ณ วันที่ ๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

อภิศักดิ์ ตันติวรวงศ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

ประธานกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะ

2.6 ประกาศคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ

เรื่อง นโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการเงินการคลัง พ.ศ. 2561

ประกาศคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ

เรื่อง นโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการเงินการคลัง

พ.ศ. ๒๕๖๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินและการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑
คณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐจึงกำหนดนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการเงินการคลัง
รายละเอียดตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้

ทั้งนี้ ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๓ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๑

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ

นโยบายของคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ เรื่อง นโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลัง

๑. เหตุผลในการออกนโยบาย

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๑ (๕) กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐมีหน้าที่และอำนาจกำหนดนโยบายและกำกับดูแลการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลัง และมาตรา ๓๐ กำหนดให้กระทรวงการคลังและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลังให้เป็นไปตามนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลังที่คณะกรรมการกำหนด

เพื่อเป็นการบริหารความเสี่ยงทางการคลังจากสถานการณ์ที่รัฐบาลอาจจะต้องเผชิญกับภาวะวิกฤตการณ์ทางการเงินในอนาคต ซึ่งส่งผลต่อการเพิ่มภาระทางการคลังและผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจ โดยที่รัฐบาลอาจจะต้องดำเนินนโยบายงบประมาณขาดดุลในระดับสูงอย่างต่อเนื่อง จนเกิดผลกระทบต่อสถานะทางการเงินหรือสภาพคล่องของรัฐบาล นำไปสู่การก่อหนี้สาธารณะที่สูงขึ้น ท้ายที่สุดก็จะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการเงินการคลังและเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว ดังนั้น หากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าวได้ครบถ้วนแล้ว ก็จะช่วยให้รัฐบาลสามารถบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลังได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๒. นิยามความเสี่ยงทางการคลัง

ความเสี่ยงทางการคลัง หมายถึง ความคลาดเคลื่อนของผลการดำเนินงานของรัฐบาล (รายจ่าย รายได้ สินทรัพย์ และหนี้สิน) จากค่าที่ได้การคาดการณ์ไว้ก่อนหน้านี้ซึ่งเกิดจากผลกระทบด้านต่าง ๆ ต่อสถานะทางการคลัง (Fiscal Impact) ได้แก่ ๑) การเปลี่ยนแปลงของตัวแปรทางเศรษฐกิจมหภาค (Macroeconomic variables) ๒) ภาระโดยตรงของรัฐบาล (Direct government liabilities) ที่รัฐบาลต้องชำระแน่นอนเมื่อถึงกำหนด ๓) ภาระแบบชัดเจนของรัฐบาล (Explicit government liabilities) ที่เป็นไปตามกฎหมายและสัญญา เช่น ภาระงบประมาณที่ต้องชำระตามมติคณะรัฐมนตรี ภาระหนี้ที่ต้องชำระตามสัญญาเงินกู้ เป็นต้น ๔) ภาระแบบโดยนัยของรัฐบาล (Implicit government liabilities) ซึ่งเป็นภาระที่ไม่ได้เป็นกฎหมายหรือสัญญา แต่รัฐบาลอาจต้องชำระตามหลักจริยธรรม คุณธรรม หรือแรงกดดันทางการเมือง เช่น การเข้าไปช่วยเหลือธนาคารพาณิชย์ และรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น และ ๕) ภาระผูกพันของรัฐบาล (Contingent government liabilities) ซึ่งเป็นภาระที่รัฐบาลอาจต้องชำระหากเกิดเหตุการณ์บางอย่างขึ้น

๓. แหล่งที่มาของความเสี่ยงทางการคลัง

- ๓.๑ รายได้ของหน่วยงานต่ำกว่าที่ประมาณการไว้
- ๓.๒ รายจ่ายของหน่วยงานสูงกว่าที่ประมาณการไว้หรือการเบิกจ่ายของหน่วยงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย
- ๓.๓ การก่อหนี้หรือภาระผูกพันขององค์กร ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายหรือภาระต่องบประมาณในอนาคต
- ๓.๔ การบริหารสินทรัพย์ของหน่วยงานที่ผิดพลาด ซึ่งอาจส่งผลกระทบทางลบต่อสถานะการเงินของหน่วยงาน
- ๓.๕ ความผันผวนของเศรษฐกิจมหภาคในระยะสั้น (Macroeconomic fluctuation) ซึ่งมีหลายสาเหตุ เช่น ปัจจัยภายนอกที่รัฐบาลควบคุมไม่ได้ ภาวะเศรษฐกิจในประเทศและต่างประเทศ สถานการณ์ทางการเมือง และผลกระทบจากวิกฤตในภาคการเงิน เป็นต้น

ดังนั้น นโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลังต้องคำนึงถึงแหล่งที่มาของความเสี่ยง ปัจจัยต่าง ๆ ของความเสี่ยง เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ นำนโยบายการบริหารความเสี่ยงตามที่กล่าวข้างต้นไปดำเนินการ เพื่อควบคุมและลดผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากความเสี่ยงทางการคลังที่กล่าว

๔. นโยบายบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลัง

๔.๑ นโยบายบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลังด้านรายได้

หน่วยงานควรพิจารณาจัดเก็บหรือจัดหารายได้ให้เป็นไปตามประมาณการหรือให้เพียงพอต่อการดำเนินงาน โดยติดตามความคืบหน้าในการจัดเก็บหรือจัดหารายได้อย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ หากไม่เป็นไปตามประมาณการ ให้หน่วยงานชี้แจงเหตุผลพร้อมแนวทางในการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนและรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัด

๔.๒ นโยบายบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลังด้านรายจ่าย

หน่วยงานควรบริหารรายจ่ายให้อยู่ในวงเงินที่คาดการณ์ไว้ โดยมีการติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งเบิกจ่ายให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ได้มีการกำหนดไว้ในแต่ละปี ทั้งนี้ หากไม่เป็นไปตามที่คาดการณ์ ให้หน่วยงานชี้แจงเหตุผลพร้อมแนวทางในการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนและรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัด

ทั้งนี้ ในการบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลังด้านรายได้และรายจ่าย หน่วยงานควรศึกษาวิเคราะห์ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานในอนาคตอย่างใกล้ชิด โดยควรจัดทำ (๑) การวิเคราะห์สถานการณ์จำลอง (Scenario Analysis) และ (๒) การทดสอบภาวะวิกฤต (Stress Test) เพื่อให้ทราบถึงแนวโน้มของผลการดำเนินงานทั้งด้านรายได้และรายจ่ายในอนาคต

๔.๓ นโยบายบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลังด้านการก่อหนี้และการบริหารหนี้

หน่วยงานควรพิจารณาการก่อหนี้และบริหารหนี้ตามกฎหมายและอยู่ภายใต้วัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ โดยพิจารณาจัดทำแผนการกู้เงินและการบริหารหนี้เงินกู้ รายงานการกู้เงินประจำปีงบประมาณ และสถานะหนี้เงินกู้คงค้างเป็นประจำปี รวมทั้งรายงานการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดจากหนี้สาธารณะ

๔.๔ นโยบายบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลังด้านการบริหารสินทรัพย์

หน่วยงานควรบริหารสินทรัพย์ด้วยความระมัดระวัง พร้อมทั้งหลีกเลี่ยงการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อฐานะการเงินของหน่วยงานในกรณีที่ประสบผลขาดทุนจากการลงทุน นอกจากนี้ หน่วยงานควรเผยแพร่นโยบายการลงทุนและรายละเอียดการลงทุนต่อสาธารณชน

๔.๕ นโยบายบริหารจัดการความเสี่ยงทางการคลังด้านการบริหารสภาพคล่อง

หน่วยงานควรบริหารสภาพคล่องเพื่อให้มีเงินสดเพียงพอต่อการดำเนินงาน โดยควรติดตามสถานะสภาพคล่องของหน่วยงานอย่างใกล้ชิด รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องบริหารเงินคงคลังเพื่อให้เพียงพอต่อการเบิกจ่ายของส่วนราชการ โดยต้องรักษาไว้ในระดับที่จำเป็น และคำนึงถึงค่าใช้จ่ายและต้นทุนในการบริหารสภาพคล่องด้วย

2.7 หลักเกณฑ์การวิเคราะห์แหล่งเงินทุนและแนวทางการระดมทุน สำหรับโครงการพัฒนาหรือโครงการ

หลักเกณฑ์การวิเคราะห์แหล่งเงินลงทุนและแนวทางการระดมทุน
สำหรับโครงการพัฒนาหรือโครงการ

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๘ แห่งระเบียบคณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะว่าด้วยหลักเกณฑ์การบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๖๑ และโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะ สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะจึงออกหลักเกณฑ์การวิเคราะห์แหล่งเงินลงทุนและแนวทางการระดมทุนสำหรับโครงการพัฒนาหรือโครงการเพื่อประโยชน์ในการเสนอความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับแหล่งเงินลงทุนสำหรับโครงการพัฒนาหรือโครงการไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“หน่วยงานเจ้าของโครงการ” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ รัฐวิสาหกิจ สถาบันการเงินภาครัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินโครงการพัฒนาหรือโครงการ แล้วแต่กรณี

“การรับภาระการลงทุน” หมายความว่า การรับภาระการลงทุนของรัฐบาลในการดำเนินโครงการพัฒนาหรือโครงการ โดยรัฐบาลเป็นผู้ชำระหนี้เงินต้น ดอกเบี้ย หรือค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เกี่ยวกับการกู้เงิน

ข้อ ๒ การเสนอและการวิเคราะห์โครงการพัฒนา ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการตามหลักเกณฑ์และแนวทางการวิเคราะห์โครงการพัฒนาของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การเสนอและการวิเคราะห์โครงการ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการนำหลักเกณฑ์และแนวทางการวิเคราะห์โครงการพัฒนาของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมาใช้บังคับกับโครงการโดยอนุโลม

ข้อ ๓ ในขั้นตอนการเสนอและการขออนุมัติดำเนินโครงการพัฒนาหรือโครงการ หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐและกฎหมายว่าด้วยการบริหารหนี้สาธารณะ รวมทั้งกฎหมายและระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๔ การพิจารณาความเหมาะสมของโครงการพัฒนา ให้พิจารณาประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

(๑) ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (Economic Internal Rate of Return: EIRR) ควรผลตอบแทนไม่ต่ำกว่าร้อยละเก้า แล้วแต่ลักษณะของโครงการพัฒนา ทั้งนี้ เว้นแต่โครงการพัฒนาที่มีความจำเป็นต้องดำเนินการและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล อาจพิจารณาให้การสนับสนุนได้ เช่น ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีความเป็นอยู่ดีขึ้น เป็นต้น

(๒) ผลตอบแทนทางการเงิน ให้พิจารณาตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด รวมถึงการวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางการเงิน (Value For Money: VfM) เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดแนวทางการรับภาระการลงทุน แหล่งเงินลงทุน และแนวทางการระดมทุนที่เหมาะสม

(๓) ความสามารถในการชำระหนี้ของหน่วยงานเจ้าของโครงการ โดยหน่วยงานเจ้าของโครงการต้องมีสัดส่วนความสามารถในการหารายได้เทียบกับภาระหนี้ของกิจการ (Debt Service Coverage Ratio: DSCR) ในอัตราไม่ต่ำกว่าหนึ่ง

(๔) ความพร้อมของโครงการพัฒนา ให้พิจารณาประเด็นต่าง ๆ เช่น รายงานการศึกษาความเหมาะสมของโครงการพัฒนา แบบรายละเอียดการก่อสร้าง (Detailed Design) ความพร้อมในการเข้าใช้พื้นที่ เป็นต้น สำหรับการพิจารณาความเหมาะสมของโครงการ ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๕ การวิเคราะห์แนวทางการรับภาระการลงทุนโครงการพัฒนาหรือโครงการที่จะเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา ให้พิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

(๑) กรณีที่รัฐบาลควรรับภาระการลงทุน

(ก) เป็นโครงการพัฒนาที่จัดทำบริการสาธารณะของหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ที่มีผลตอบแทนทางเศรษฐกิจสูง และมีผลตอบแทนทางการเงินต่ำ โดยรัฐบาลอาจพิจารณารับภาระการลงทุนทั้งหมดหรือบางส่วน เฉพาะค่าใช้จ่ายสำหรับโครงสร้างพื้นฐานก็ได้

(ข) เป็นโครงการที่ให้บริการสาธารณะของรัฐวิสาหกิจหรือสถาบันการเงินภาครัฐที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้รัฐบาลรับภาระ

(๒) กรณีที่รัฐบาลไม่ควรรับภาระการลงทุน

(ก) เป็นโครงการพัฒนาหรือโครงการของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีผลตอบแทนทางเศรษฐกิจและผลตอบแทนทางการเงินสูง

(ข) เป็นโครงการพัฒนาหรือโครงการที่หน่วยงานเจ้าของโครงการมีฐานะทางการเงินดี มีความสามารถในการชำระหนี้ และมีความสามารถในการหารายได้

ข้อ ๖ การพิจารณาแหล่งเงินลงทุนและแนวทางการระดมทุน ให้พิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

(๑) เงินงบประมาณ ควรใช้สำหรับโครงการพัฒนาหรือโครงการที่รัฐบาลควรรับภาระการลงทุนตามข้อ ๕ (๑) เพื่อใช้เป็นค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เช่น ค่าเวนคืนที่ดิน ค่าจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน ค่าจ้างที่ปรึกษาเพื่อจัดทำการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ ค่าจ้างสำรวจออกแบบเบื้องต้น ค่าจ้างออกแบบรายละเอียด ค่าจ้างที่ปรึกษาประกวดราคา ค่าใช้จ่ายเพื่อก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน หรือค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เพื่อดำเนินโครงการตามนโยบายรัฐบาลที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เป็นต้น

(๒) เงินกู้ ควรใช้สำหรับโครงการพัฒนาหรือโครงการ ดังต่อไปนี้

(ก) โครงการพัฒนาหรือโครงการ ที่รัฐบาลควรรับภาระตามข้อ ๕ (๑) ที่ไม่อาจใช้จ่ายจากเงินงบประมาณได้

(ข) โครงการพัฒนาหรือโครงการ ที่รัฐบาลไม่ควรรับภาระการลงทุนตามข้อ ๕ (๒)

(ค) โครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะว่าด้วยการกู้เงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๓) เงินรายได้ของหน่วยงานเจ้าของโครงการ ควรใช้สำหรับโครงการพัฒนาหรือโครงการที่รัฐบาลไม่ควรรับภาระการลงทุน ตามข้อ ๕ (๒) (ข) โดยควรมีสัดส่วนของรายได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละยี่สิบห้าของวงเงินลงทุนของโครงการพัฒนาหรือโครงการ ทั้งนี้ การพิจารณาสัดส่วนการใช้รายได้ให้พิจารณาฐานะการเงินของหน่วยงานเจ้าของโครงการประกอบด้วย

(๔) การร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน ควรใช้สำหรับโครงการพัฒนาที่มีผลตอบแทนทางการเงินสูง โดยเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบต้นทุนและความคุ้มค่าทางการเงินแล้ว การให้เอกชนร่วมลงทุนจะมีความคุ้มค่าทางการเงินมากกว่าภาครัฐเป็นผู้ลงทุนเองทั้งหมด

2.8 หลักเกณฑ์และแนวทางการติดตามและการประเมินผล โครงการพัฒนาและโครงการ

หลักเกณฑ์และแนวทางการติดตามและการประเมินผล
โครงการพัฒนาและโครงการ

ตามที่คณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๒ ได้มีมติเห็นชอบหลักเกณฑ์และแนวทางการติดตามและการประเมินผลโครงการพัฒนาและโครงการ และเพื่อให้การกำกับติดตามและการประเมินผลโครงการพัฒนาและโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๙ แห่งระเบียบคณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะว่าด้วยหลักเกณฑ์การบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๖๑ และโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๓ สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะจึงกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการติดตามและการประเมินผลโครงการพัฒนาและโครงการไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในหลักเกณฑ์นี้

“หน่วยงานเจ้าของโครงการ” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ รัฐวิสาหกิจ สถาบันการเงินภาครัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินโครงการพัฒนาหรือโครงการ แล้วแต่กรณี

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายและกำกับการบริหารหนี้สาธารณะ

“สบน.” หมายความว่า สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกหลักเกณฑ์และแนวทางการติดตามและการประเมินผลโครงการพัฒนาและโครงการ ที่ สบน. กำหนดขึ้นตามมติคณะกรรมการในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๒

ข้อ ๓ สบน. จะจัดทำแผนการติดตามโครงการพัฒนาและโครงการและแผนการประเมินผลโครงการพัฒนาและโครงการภายในเดือนกันยายนของทุกปี เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบ ทั้งนี้ สำหรับโครงการพัฒนาต้องบรรจุไว้ในแผนความต้องการเงินกู้ระยะปานกลาง ๕ ปี และคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้ใช้จ่ายจากเงินกู้

สบน. จะกำกับติดตามโครงการพัฒนาหรือโครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินงาน หากมีการปรับปรุงแผนการบริหารหนี้สาธารณะ สบน. จะปรับปรุงแผนการติดตามโครงการพัฒนาและโครงการให้สอดคล้องกับแผนการบริหารหนี้สาธารณะ และจะเสนอคณะกรรมการเพื่อทราบ

สำหรับการประเมินผลโครงการพัฒนาหรือโครงการที่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จ สบน. จะพิจารณาคัดเลือกโครงการพัฒนาหรือโครงการเพื่อประเมินผลตามแนวทางที่ สบน. กำหนด ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแผนการประเมินผลโครงการพัฒนาและโครงการ สบน. จะเสนอคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ข้อ ๔ สบน. จะกำกับติดตามการใช้จ่ายเงินกู้และการบริหารโครงการพัฒนาหรือโครงการที่อยู่ระหว่างดำเนินงาน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และแผนงานที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งจัดทำสรุปผลการกำกับติดตาม ณ สิ้นเดือนมีนาคมและเดือนกันยายนของทุกปี เพื่อเสนอคณะกรรมการทราบ

ข้อ ๕ สบน. จะดำเนินการประเมินผลโครงการพัฒนาที่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จตามข้อ ๓ และจัดทำรายงานการประเมินผลดังกล่าวภายในเดือนกันยายนของทุกปี เพื่อเสนอคณะกรรมการทราบ โดยมีหลักเกณฑ์การประเมินผล ดังต่อไปนี้

(๑) ด้านความสอดคล้อง โดยพิจารณาถึงความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนากับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ หรือนโยบายรัฐบาลที่สำคัญ

(๒) ด้านประสิทธิผล โดยพิจารณาความสำเร็จของโครงการพัฒนาว่าเป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

(๓) ด้านประสิทธิภาพ โดยพิจารณาเปรียบเทียบความสามารถในการสร้างผลผลิตเทียบกับแผนงานการใช้งบประมาณและระยะเวลาตรงตามแผนที่กำหนดไว้

(๔) ด้านผลกระทบ โดยพิจารณาถึงผลกระทบทางตรงและทางอ้อมที่เกิดขึ้นในเชิงบวกหรือเชิงลบจากการดำเนินโครงการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงด้านสิ่งแวดล้อมด้วย

(๕) ด้านความยั่งยืน โดยพิจารณาถึงความยั่งยืนในประเด็นสิ่งแวดล้อม สังคมและธรรมาภิบาล (Environment, Social and Governance : ESG) ความมั่นคงทางการเงิน บุคลากรหรือองค์กรที่รับผิดชอบของโครงการพัฒนาที่ชัดเจน และมีเงินงบประมาณเพียงพอในการบำรุงรักษาที่จะทำให้โครงการพัฒนาสามารถดำเนินการได้ในระยะยาว

ข้อ ๖ สบน. จะนำหลักเกณฑ์การประเมินผลโครงการพัฒนาตาม ข้อ ๕ มาใช้บังคับกับการประเมินผลโครงการโดยอนุโลม เว้นแต่ในกรณีที่มีกฎหมายหรือมีคำสั่งกำหนดให้คณะกรรมการชุดใดเป็นผู้มีหน้าที่ในการกำกับติดตามและประเมินผลโครงการไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ สบน. ใช้รายงานการติดตามและประเมินผลของคณะกรรมการชุดดังกล่าว เพื่อรายงานผลการดำเนินโครงการนั้นต่อคณะกรรมการเพื่อทราบ

ข้อ ๗ เพื่อประโยชน์ในการกำกับติดตามและประเมินผล ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการ ดังนี้

(๑) จัดส่งรายละเอียดข้อมูลโครงการพัฒนา ผลการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการพัฒนา แผนการดำเนินงานของโครงการพัฒนา และตัวชี้วัดผลสำเร็จของโครงการพัฒนาผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศตามที่ สบн. กำหนดภายในหกสิบวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้ดำเนินโครงการ และรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศดังกล่าว เป็นรายเดือนภายในวันที่เจ็ดของเดือนถัดไป

(๒) โครงการพัฒนาใดที่ดำเนินการแล้วเสร็จ ให้หน่วยงานเจ้าของโครงการจัดทำรายงานผลสำเร็จของโครงการพัฒนาส่งให้ สบн. ภายในหกสิบวันนับแต่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จ ทั้งนี้ รายงานดังกล่าวต้องแสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ประสิทธิภาพ ประโยชน์ที่ได้รับ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และความยั่งยืน (ESG) โดยให้บันทึกผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศหรือจัดส่งเอกสารตามแบบที่ สบн. กำหนด

ให้นำความในวรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) มาใช้บังคับกับการดำเนินงานของโครงการโดยอนุโลม

The diagram illustrates a decision-making process based on three criteria: **ประสิทธิผล** (Effectiveness), **ประสิทธิภาพ** (Efficiency), and **ความยั่งยืน** (Sustainability). The process starts with **ความสอดคล้อง** (Consistency) and branches into four paths leading to outcomes A, B, C, and D.

Criteria and Outcomes:

- ประสิทธิผล (Effectiveness):** Red box with sub-criteria a, b, c.
- ประสิทธิภาพ (Efficiency):** Purple box with sub-criteria a, b, c.
- ความยั่งยืน (Sustainability):** Green box with sub-criteria a, b, c.
- Outcomes:** Blue boxes labeled A, B, C, and D.

Flowchart Details:

- Path 1 (Top):** Consistency (a, b, c) leads to Effectiveness (a, b, c), which leads to Efficiency (a, b, c), which leads to Sustainability (a, b, c), resulting in **A:พอใจมากที่สุด** (Most Satisfied).
- Path 2 (Second):** Consistency (a, b, c) leads to Effectiveness (a, b, c), which leads to Efficiency (a, b, c), which leads to Sustainability (a, b, c), resulting in **B:พอใจมาก** (Very Satisfied).
- Path 3 (Third):** Consistency (a, b, c) leads to Effectiveness (a, b, c), which leads to Efficiency (a, b, c), which leads to Sustainability (a, b, c), resulting in **C:พอใจ** (Satisfied).
- Path 4 (Bottom):** Consistency (a, b, c) leads to Effectiveness (a, b, c), which leads to Efficiency (a, b, c), which leads to Sustainability (a, b, c), resulting in **D:ไม่พอใจ** (Not Satisfied).

3. กฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการกู้เงินขององค์การมหาชน

3.1 พระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติ

องค์การมหาชน

พ.ศ. ๒๕๕๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๒

เป็นปีที่ ๕๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยองค์การมหาชน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๕๒”

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“องค์การมหาชน” หมายความว่า องค์การมหาชนที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกา ที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือผู้ปฏิบัติงานอื่น ในกระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

“คณะกรรมการ”^๒ หมายความว่า คณะกรรมการของแต่ละองค์การมหาชน

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการ หรือผู้บริหารสูงสุดซึ่งเรียกชื่ออย่างอื่น ขององค์การมหาชน

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖/ตอนที่ ๙ ก/หน้า ๕/๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒

^๒ มาตรา ๓ บทนิยามคำว่า “คณะกรรมการ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

หมวด ๑

การจัดตั้ง และวัตถุประสงค์ขององค์การมหาชน

มาตรา ๕ เมื่อรัฐบาลมีแผนงานหรือนโยบายด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะเพื่อจัดทำบริการสาธารณะ และมีความเหมาะสมที่จะจัดตั้งหน่วยงานบริหารขึ้นใหม่แตกต่างไปจากส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ โดยมีความมุ่งหมายให้มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและบุคลากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด จะจัดตั้งเป็นองค์การมหาชน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาตามพระราชบัญญัตินี้ได้

กิจการอันเป็นบริการสาธารณะที่จะจัดตั้งองค์การมหาชนตามวรรคหนึ่ง ได้แก่ การรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา การศึกษาอบรมและพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐ การทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม การพัฒนาและส่งเสริมการกีฬา การส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาและการวิจัย การถ่ายทอดและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ การบริการทางการแพทย์ และสาธารณสุข การสังคมสงเคราะห์ การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน หรือการดำเนินการอันเป็นสาธารณประโยชน์อื่นใด ทั้งนี้ โดยต้องไม่เป็นการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหากำไรเป็นหลัก

การพิจารณากิจการตามวรรคสองให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยข้อเสนอแนะของ กพม.^๓

มาตรา ๕/๑^๔ ให้มีคณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชนคณะหนึ่ง เรียกโดยย่อว่า “กพม.” ประกอบด้วย

- (๑) ประธานกรรมการพัฒนาระบบราชการเป็นประธานกรรมการ
- (๒) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนสี่คน ได้แก่ เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการคณะรัฐมนตรี และผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ
- (๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินเจ็ดคน โดยในจำนวนนี้ต้องเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์ในการบริหารองค์การมหาชนอย่างน้อยสองคน

ให้เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเป็นกรรมการและเลขานุการ ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเป็นผู้รับผิดชอบในงานธุรการและงานวิชาการของ กพม.

^๓ มาตรา ๕ วรรคสาม เพิ่มโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

^๔ มาตรา ๕/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

มาตรา ๕/๒^๕ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๓) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๔) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

(๕) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

มาตรา ๕/๓^๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะดำรงตำแหน่งกรรมการที่ปรึกษา หรือตำแหน่งอื่นใดขององค์การมหาชนในเวลาเดียวกันไม่ได้

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการ ที่ปรึกษา หรือผู้ดำรงตำแหน่งอื่นใดขององค์การมหาชน ให้เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้กรรมการผู้นั้นลาออกจากตำแหน่งกรรมการที่ปรึกษา หรือตำแหน่งอื่นใดขององค์การมหาชนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง แต่ถ้าผู้นั้นมิได้ลาออก ให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมาตั้งแต่ต้น

มาตรา ๕/๔^๗ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระและมีการแต่งตั้งกรรมการแทน หรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการแทนหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้น อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

^๕ มาตรา ๕/๒ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

^๖ มาตรา ๕/๓ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

^๗ มาตรา ๕/๔ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

มาตรา ๕/๕^๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕/๒
- (๔) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๕/๓ วรรคหนึ่ง
- (๕) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

มาตรา ๕/๖^๕ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนภายในสามสิบวัน เว้นแต่วาระของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนก็ได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระให้ กพม. ประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่

มาตรา ๕/๗^๖ ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการที่มีอำนาจดำเนินการพิจารณาทางปกครองตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับแก่การประชุมของ กพม. โดยอนุโลม

มาตรา ๕/๘^๗ กพม. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบในการจัดตั้ง การรวม หรือการยุบเลิกองค์การมหาชน
- (๒) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดนโยบาย แนวทาง และหลักเกณฑ์กลางที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งการรวม การยุบเลิก การบริหารและพัฒนา และการประเมินผลขององค์การมหาชน
- (๓) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์กลางเกี่ยวกับการสรรหา ประธานกรรมการ กรรมการในคณะกรรมการ และผู้อำนวยการ

^๔ มาตรา ๕/๕ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

^๕ มาตรา ๕/๖ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

^๖ มาตรา ๕/๗ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

^๗ มาตรา ๕/๘ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

(๔) เสนอแนะหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกู้ยืมเงิน การถือหุ้นหรือการเข้าเป็นหุ้นส่วน การเข้าร่วมทุนในกิจการของนิติบุคคลอื่น และการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญ ตามมาตรา ๑๘ ต่อคณะรัฐมนตรี

(๕) เสนอแนะหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นของ ประธานกรรมการ กรรมการ ที่ปรึกษา กรรมการตรวจสอบ และอนุกรรมการขององค์การมหาชน ตามมาตรา ๒๖ รวมทั้งอัตราเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่นของผู้อำนวยการตามมาตรา ๓๔ ต่อคณะรัฐมนตรี

(๖) กลั่นกรองการโอนอำนาจหน้าที่ กิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ และงบประมาณ ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐให้แก่องค์การมหาชน ที่จะจัดตั้งขึ้น ตามมาตรา ๙ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๗) เสนอแนะหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินและ บุคลากรขององค์การมหาชนภายหลังการยุบเลิกองค์การมหาชนต่อคณะรัฐมนตรี

(๘) เรียกให้เจ้าหน้าที่หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงหรือแสดงความคิดเห็นประกอบการ พิจารณา

(๙) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ตามที่มอบหมาย

(๑๐) จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับการบริหาร การพัฒนา และการประเมินผล ขององค์การมหาชนเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๑๑) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะรัฐมนตรี มอบหมาย

มาตรา ๖ ให้องค์การมหาชนเป็นหน่วยงานของรัฐ และเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๗ ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชนตามมาตรา ๕ อย่างน้อย จะต้องมียุทธศาสตร์ ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อขององค์การมหาชน

(๒) ที่ตั้งของสำนักงานใหญ่

(๓) วัตถุประสงค์ และอำนาจกระทำการต่าง ๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ของ องค์การมหาชน

(๔) องค์ประกอบของคณะกรรมการ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรง ตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งของกรรมการ รวมทั้งอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

(๕) คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการ

- (๖) คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของเจ้าหน้าที่ขององค์การมหาชน
 - (๗) ทุน รายได้ งบประมาณ และทรัพย์สิน
 - (๘) การบริหารงานบุคคล สวัสดิการ และสิทธิประโยชน์อื่น
 - (๙) การกำกับดูแล การตรวจสอบ และการประเมินผลงานขององค์การมหาชน
 - (๑๐) การยุบเลิกองค์การมหาชนในกรณีที่องค์การมหาชนตั้งขึ้นเพื่อดำเนินกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นการเฉพาะกิจ หรือตั้งขึ้นโดยมีกำหนดระยะเวลาสิ้นสุด
 - (๑๑) ข้อกำหนดอื่น ๆ อันจำเป็นเพื่อให้กิจการขององค์การมหาชนดำเนินการไปได้โดยเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ
 - (๑๒) รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกา
- การกำหนดตาม (๓) ถึง (๑๑) ต้องอยู่ภายในกรอบของบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในกรณีที่บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเป็นอย่างอื่นได้ ก็ให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกานั้น

มาตรา ๘^{๑๒} ในกรณีที่มีปัญหาการซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งในการดำเนินการขององค์การมหาชนกับการปฏิบัติงานของส่วนราชการหรือการดำเนินงานของหน่วยงานอื่นของรัฐตามกฎหมาย ให้ กพม. เสนอคณะรัฐมนตรีเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดและกำหนดระเบียบแบบแผนเพื่อการประสานงานระหว่างองค์การมหาชน ส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง

คำวินิจฉัยและระเบียบแบบแผนที่คณะรัฐมนตรีกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้องค์การมหาชน ส่วนราชการ และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องถือเป็นแนวปฏิบัติต่อไป

มาตรา ๙ ในกรณีที่จะมีการตราพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชนขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อดำเนินกิจการหนึ่งกิจการใดที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐโดยอยู่แล้ว ซึ่งจะมีปัญหาการซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งกันในการดำเนินการ และคณะรัฐมนตรีเห็นสมควรอนุมัติให้มีการโอนอำนาจหน้าที่ กิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ และงบประมาณของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐนั้น ให้แก่องค์การมหาชนที่จะจัดตั้งขึ้น ให้อำนาจหน้าที่ กิจการ ทรัพย์สิน สิทธิ หนี้ และงบประมาณในส่วนที่เกี่ยวข้องของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐนั้นโอนไปเป็นขององค์การมหาชนในวันที่พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชนมีผลใช้บังคับ เว้นแต่เงินงบประมาณหมวดเงินเดือนและค่าจ้างประจำที่ยังคงมีผู้ครองตำแหน่งอยู่ในสังกัดส่วนราชการใด ให้ยังคงเป็นส่วนราชการนั้นต่อไปจนกว่าจะมีการยุบตำแหน่งนั้น ๆ

^{๑๒} มาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

สิทธิตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงสิทธิในการใช้หรือสิทธิตามสัญญาเช่าที่ดินที่เป็นที่ราชพัสดุหรือสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ที่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ มีอยู่ในวันที่พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชนมีผลใช้บังคับ

มาตรา ๑๐ เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ตามมาตรา ๙ ถ้าสมัครใจจะเปลี่ยนไปเป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างขององค์การมหาชน ให้แจ้งความจำนงค์เป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชา และจะต้องผ่านการคัดเลือกหรือการประเมิน ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๑๑ ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเปลี่ยนไปเป็นเจ้าหน้าที่ขององค์การมหาชน ตามมาตรา ๑๐ เป็นข้าราชการ ให้ถือว่าออกจากราชการเพราะเลิกหรือยุบตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการหรือกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ แล้วแต่กรณี

ถ้าเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเปลี่ยนไปเป็นเจ้าหน้าที่ขององค์การมหาชนตามมาตรา ๑๐ เป็นลูกจ้างของส่วนราชการ ให้ถือว่าออกจากราชการเพราะทางราชการยุบเลิกตำแหน่งหรือเลิกจ้าง โดยไม่มีความผิด และให้ได้รับบำเหน็จตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยบำเหน็จลูกจ้าง

เพื่อประโยชน์ในการนับเวลาการทำงานสำหรับคำนวณสิทธิประโยชน์ตามข้อบังคับขององค์การมหาชน ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการผู้ใดเปลี่ยนไปเป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างขององค์การมหาชนตามมาตรา ๑๑ ประสงค์จะให้นับเวลาราชการหรือเวลาทำงาน ในขณะที่เป็นข้าราชการหรือลูกจ้างต่อเนื่องกับเวลาทำงานของเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างขององค์การมหาชน แล้วแต่กรณี ก็ให้มีสิทธิกระทำได้โดยแสดงความจำนงค์ว่าไม่ขอรับบำเหน็จหรือบำนาญ

การไม่ขอรับบำเหน็จหรือบำนาญตามวรรคสาม จะต้องกระทำภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่โอน สำหรับกรณีของข้าราชการให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ สำหรับกรณีของลูกจ้างให้กระทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อเป็นหลักฐานยื่นต่อผู้ว่าจ้าง เพื่อส่งต่อไปให้กระทรวงการคลังทราบ

หมวด ๒ ทุน รายได้ และทรัพย์สิน

มาตรา ๑๒ ทุนและทรัพย์สินในการดำเนินกิจการขององค์การมหาชน ประกอบด้วย

- (๑) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับโอนมา
- (๒) เงินที่รัฐบาลจ่ายให้เป็นทุนประเดิม
- (๓) เงินอุดหนุนทั่วไปที่รัฐบาลจัดสรรให้ตามความเหมาะสมเป็นรายปี
- (๔) เงินอุดหนุนจากภาคเอกชนหรือองค์กรอื่น รวมทั้งจากต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ และเงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้
- (๕) ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน ค่าบริการ หรือรายได้จากการดำเนินการ
- (๖) ดอกผลของเงินหรือรายได้จากทรัพย์สินขององค์การมหาชน

มาตรา ๑๓ ภายใต้วัตถุประสงค์ขององค์การมหาชน ให้องค์การมหาชนมีอำนาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าตอบแทน หรือค่าบริการในการดำเนินกิจการได้ตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

มาตรา ๑๔ บรรดารายได้ขององค์การมหาชน ไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง และกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ

มาตรา ๑๕ ทรัพย์สินขององค์การมหาชนไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

มาตรา ๑๖ ให้สภาริเริ่มทรัพย์สินขององค์การมหาชนได้มาจากการให้หรือซื้อด้วยเงินรายได้ขององค์การมหาชน เป็นกรรมสิทธิ์ขององค์การมหาชน

ให้องค์การมหาชนมีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ จำหน่าย และจัดหาประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การมหาชน

มาตรา ๑๗ การใช้จ่ายเงินขององค์การมหาชน ให้ใช้จ่ายไปเพื่อกิจการขององค์การมหาชนโดยเฉพาะ

การเก็บรักษาและเบิกจ่ายเงินขององค์การมหาชนให้เป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๘ การกู้ยืมเงิน การถือหุ้นหรือการเข้าเป็นหุ้นส่วน การเข้าร่วมทุนในกิจการของนิติบุคคลอื่น การจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

หมวด ๓ การบริหารและการดำเนินการ

มาตรา ๑๙ ให้มีคณะกรรมการของแต่ละองค์การมหาชน ประกอบด้วยประธานกรรมการและกรรมการ โดยมีองค์ประกอบตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง และให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้คณะรัฐมนตรีเป็นผู้แต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการ

คณะกรรมการมีจำนวนตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง แต่ต้องไม่เกินสิบเอ็ดคน โดยกรรมการไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งต้องไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เว้นแต่เป็นผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ^{๑๓}

ภายใต้บังคับวรรคสาม คณะกรรมการขององค์การมหาชนอาจประกอบด้วยผู้แทนของส่วนราชการซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่งก็ได้^{๑๔}

มาตรา ๑๙/๑^{๑๕} ผู้ใดจะดำรงตำแหน่งกรรมการในองค์การมหาชนเกินกว่าสามแห่งไม่ได้ ทั้งนี้ ให้นับรวมการเป็นกรรมการโดยตำแหน่งและการได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งกรรมการด้วย

การนับจำนวนการดำรงตำแหน่งกรรมการตามวรรคหนึ่งไม่รวมถึงการเป็นกรรมการโดยตำแหน่งที่ได้มีการมอบหมายให้ผู้อื่นปฏิบัติราชการแทน

มาตรา ๒๐ ประธานกรรมการและกรรมการขององค์การมหาชนซึ่งมิใช่กรรมการโดยตำแหน่ง ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าและไม่เกินกว่าที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินเจ็ดสิบปีบริบูรณ์

(๓) มีคุณวุฒิและประสบการณ์เหมาะสมกับกิจการขององค์การมหาชนตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

(๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

^{๑๓} มาตรา ๑๙ วรรคสาม แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

^{๑๔} มาตรา ๑๙ วรรคสี่ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

^{๑๕} มาตรา ๑๙/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

(๗) ไม่มีลักษณะต้องห้ามอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

ความใน (๑) มิให้ใช้บังคับแก่กรรมการชาวต่างประเทศซึ่งองค์การมหาชน จำเป็นต้องแต่งตั้งตามข้อผูกพันหรือตามลักษณะของกิจการขององค์การมหาชนนั้น

มาตรา ๒๑ ประธานกรรมการและกรรมการขององค์การมหาชนใดจะต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในกิจการที่กระทำกับองค์การมหาชนนั้น หรือในกิจการที่เป็นการแข่งขันกับกิจการขององค์การมหาชนนั้น ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม เว้นแต่เป็นผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายให้เป็นประธานกรรมการหรือกรรมการในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ที่องค์การมหาชนเป็นผู้ถือหุ้น

มาตรา ๒๒ ประธานกรรมการและกรรมการซึ่งมิใช่กรรมการโดยตำแหน่งมีวาระการดำรงตำแหน่งตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง แต่ต้องไม่เกินคราวละสี่ปี

ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งมิใช่กรรมการโดยตำแหน่งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระหรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการขึ้นใหม่ ให้ประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่าประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ประธานกรรมการหรือกรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๒๓ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ประธานกรรมการและกรรมการซึ่งมิใช่กรรมการโดยตำแหน่งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือ
หย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม หรือกระทำการอันมีลักษณะต้องห้ามตาม
มาตรา ๒๑

มาตรา ๒๔^{๑๖} คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการและ
การดำเนินการขององค์การมหาชน เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อำนาจหน้าที่
เช่นว่านี้ ให้รวมถึง

(๑) กำหนดนโยบายการบริหารงาน และให้ความเห็นชอบแผนการดำเนินงานของ
องค์การมหาชน

(๒) อนุมัติแผนการลงทุนและแผนการเงินขององค์การมหาชน

(๓) ออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับองค์การมหาชนในเรื่อง
ดังต่อไปนี้

(ก) การจัดแบ่งส่วนงานขององค์การมหาชน และขอบเขตหน้าที่ของส่วนงานดังกล่าว

(ข) การกำหนดตำแหน่ง คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าจ้าง และ
เงินอื่นของเจ้าหน้าที่และลูกจ้างขององค์การมหาชน

(ค) การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การถอดถอน วินัยและการลงโทษทางวินัย
การออกจากตำแหน่ง การร้องทุกข์และการอุทธรณ์การลงโทษของเจ้าหน้าที่และลูกจ้างของ
องค์การมหาชน รวมทั้งวิธีการและเงื่อนไขในการจ้างลูกจ้างขององค์การมหาชน

(ง) การบริหารและจัดการการเงิน การพัสดุ และทรัพย์สินขององค์การมหาชน

(จ) การจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์อื่นแก่เจ้าหน้าที่และลูกจ้างขององค์การมหาชน

(ฉ) การแต่งตั้งและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบ

(ช) การกำหนดขอบเขตเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบ
และผู้ตรวจสอบภายใน

(ซ) การกำหนดรูปแบบผู้อำนวยการ เจ้าหน้าที่ และลูกจ้างขององค์การมหาชน
และเครื่องหมายขององค์การมหาชน

(๔) อำนาจหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่พระราชกฤษฎีกา
จัดตั้งกำหนด

^{๑๖} มาตรา ๒๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

มาตรา ๒๔/๑^{๑๗} ในการควบคุมดูแลการดำเนินงานขององค์การมหาชน ให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดแนวทางการปฏิบัติงานขององค์การมหาชนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจ ความซื่อสัตย์สุจริต การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การกระจายอำนาจการตัดสินใจ การอำนวยความสะดวก และการตอบสนองความต้องการของประชาชน

มาตรา ๒๕^{๑๘} คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการ ได้ตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชน และมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบตามมาตรา ๒๔ (๓) (ฉ) และคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

มาตรา ๒๖^{๑๙} ให้ประธานกรรมการ กรรมการ ที่ปรึกษา กรรมการตรวจสอบ และอนุกรรมการ ได้รับเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๒๗ ให้องค์การมหาชนมีผู้อำนวยการคนหนึ่ง ซึ่งจะเรียกชื่อตำแหน่งเป็นอย่างอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งก็ได้

คณะกรรมการเป็นผู้มีอำนาจแต่งตั้งและถอดถอนผู้อำนวยการ

มาตรา ๒๗/๑^{๒๐} ในการแต่งตั้งผู้อำนวยการต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่มีเหตุต้องแต่งตั้งผู้อำนวยการ และหากมีเหตุผลจำเป็นให้คณะกรรมการขยายระยะเวลาได้อีกไม่เกินหกสิบวัน หากดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้คณะกรรมการรายงานผลให้ กพม. เพื่อรายงานคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

มาตรา ๒๘^{๒๑} ผู้อำนวยการนอกจากต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งแล้ว ยังต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) สามารถทำงานให้แก่องค์การมหาชนได้เต็มเวลา

^{๑๗} มาตรา ๒๔/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

^{๑๘} มาตรา ๒๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

^{๑๙} มาตรา ๒๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

^{๒๐} มาตรา ๒๗/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

^{๒๑} มาตรา ๒๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

(๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือไม่เคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับ ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

(๗) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๘) ไม่เป็นผู้บริหารของรัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์การมหาชนอื่น

(๙) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานของรัฐ หรือผู้ปฏิบัติงาน ขององค์การมหาชนอื่น

(๑๐) ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในกิจการที่กระทำกับองค์การมหาชนนั้น หรือในกิจการที่ เป็นการแข่งขันกับกิจการขององค์การมหาชนนั้น ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

มาตรา ๒๙ ผู้อำนวยการมีวาระอยู่ในตำแหน่งตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง แต่ต้องไม่เกินคราวละสี่ปี และอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๓๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ออกตามกรณีที่กำหนดไว้ในข้อตกลงระหว่างคณะกรรมการกับผู้อำนวยการ

(๔) คณะกรรมการให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือ หย่อนความสามารถ

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามสำหรับการเป็นผู้อำนวยการ

มติของคณะกรรมการให้ออกจากตำแหน่งตาม (๔) ต้องประกอบด้วยคะแนนเสียง ไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการที่มีอยู่โดยไม่นับรวมตำแหน่งผู้อำนวยการ

การขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๒๘ (๒) ให้ถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่งตามกำหนด เวลาในสัญญาจ้าง^{๒๒}

^{๒๒} มาตรา ๓๐ วรรคสาม เพิ่มโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

มาตรา ๓๑^{๒๓} ผู้อำนวยการมีหน้าที่บริหารกิจการขององค์การมหาชนให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ขององค์การมหาชน ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด นโยบาย มติ และประกาศของคณะกรรมการ

ภายใต้บังคับมาตรา ๓๙ วรรคสอง ให้ผู้อำนวยการเป็นผู้บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่และลูกจ้างขององค์การมหาชนทุกตำแหน่ง

ผู้อำนวยการต้องรับผิดชอบต่อคณะกรรมการในการบริหารกิจการขององค์การมหาชน

มาตรา ๓๒ ผู้อำนวยการมีอำนาจ

(๑) บรรจุ แต่งตั้ง เลื่อน ลด ตัดเงินเดือนหรือค่าจ้าง ลงโทษทางวินัยเจ้าหน้าที่และลูกจ้างขององค์การมหาชน ตลอดจนให้เจ้าหน้าที่และลูกจ้างขององค์การมหาชนออกจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) วางระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การมหาชนโดยไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด นโยบาย มติ หรือประกาศที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๓ ในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ผู้อำนวยการเป็นผู้แทนขององค์การมหาชน เพื่อการนี้ผู้อำนวยการจะมอบอำนาจให้บุคคลใดปฏิบัติงานเฉพาะอย่างแทนก็ได้ แต่ต้องเป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๔ ให้คณะกรรมการเป็นผู้กำหนดอัตราเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่นของผู้อำนวยการตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

หมวด ๔

เจ้าหน้าที่และปฏิบัติงานในองค์การมหาชน

มาตรา ๓๕^{๒๔} เจ้าหน้าที่ขององค์การมหาชนนอกจากต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งแล้ว ยังต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ และไม่เกินหกสิบปีบริบูรณ์

(๓) สามารถทำงานให้แก่องค์การมหาชนได้เต็มเวลา

^{๒๓} มาตรา ๓๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

^{๒๔} มาตรา ๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

(๔) ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๘ (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) และ (๑๐)

(๕) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานของรัฐ หรือผู้ปฏิบัติงานขององค์การมหาชนอื่น เว้นแต่เป็นกรณีตามมาตรา ๓๖

ความใน (๑) มิให้ใช้บังคับแก่เจ้าหน้าที่ชาวต่างประเทศซึ่งองค์การมหาชนมีความจำเป็นต้องจ้างตามลักษณะงานขององค์การมหาชนนั้น

มาตรา ๓๕/๑^{๒๕} การขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๓๕ (๒) ให้ถือว่าเป็นการพ้นจากตำแหน่งตามกำหนดเวลาในสัญญาจ้าง

มาตรา ๓๖ เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานขององค์การมหาชน รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง อาจขอให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมาปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างในองค์การมหาชนเป็นการชั่วคราวได้ ทั้งนี้ เมื่อได้รับอนุมัติจากผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้างของผู้นั้น แล้วแต่กรณี

เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดได้รับอนุมัติให้มาปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างขององค์การมหาชนตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นการได้รับอนุญาตให้ออกจากราชการหรือออกจากงานไปปฏิบัติงานใด ๆ และให้นับเวลาระหว่างที่มาปฏิบัติงานในองค์การมหาชนสำหรับการคำนวณบำเหน็จ บำนาญหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นทำนองเดียวกันเสมือนอยู่ปฏิบัติราชการหรือปฏิบัติงานเต็มเวลาดังกล่าว แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๗ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๓๖ ขอลกลับเข้ารับราชการหรือปฏิบัติงานในสังกัดเดิมภายในกำหนดเวลาที่อนุมัติ ให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งและรับเงินเดือนตามข้อตกลงที่ทำไว้ในการอนุมัติตามมาตรา ๓๖

มาตรา ๓๘ กิจการขององค์การมหาชนไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน ทั้งนี้ ผู้อำนวยการ เจ้าหน้าที่ และลูกจ้างขององค์การมหาชนต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม และกฎหมายว่าด้วยเงินทดแทน

^{๒๕} มาตรา ๓๕/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

มาตรา ๓๘/๑^{๒๖} เจ้าหน้าที่และลูกจ้างขององค์การมหาชนมีเสรีภาพในการรวมกลุ่ม แต่ทั้งนี้ต้องไม่กระทบประสิทธิภาพในการบริหารราชการแผ่นดินและความต่อเนื่องในการจัดทำบริการสาธารณะและต้องไม่มีวัตถุประสงค์ทางการเมือง

หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และรายละเอียดแห่งการใช้เสรีภาพในการรวมกลุ่ม ตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

หมวด ๕

การบัญชี การตรวจสอบ และการประเมินผลงานขององค์การมหาชน

มาตรา ๓๙^{๒๗} การบัญชีขององค์การมหาชน ให้จัดทำตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดซึ่งต้องเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี และต้องจัดให้มีการตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการเงิน การบัญชีและการพัสดุขององค์การมหาชน ตลอดจนรายงานผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการทราบอย่างน้อยปีละครั้ง

ในการตรวจสอบภายใน ให้มีผู้ปฏิบัติงานขององค์การมหาชนทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบภายในโดยเฉพาะ และให้รับผิดชอบขึ้นตรงต่อคณะกรรมการตรวจสอบและคณะกรรมการตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ในการแต่งตั้ง โยกย้าย เลื่อนเงินเดือน เลื่อนตำแหน่ง และลงโทษทางวินัยของผู้ตรวจสอบภายใน ให้ผู้อำนวยการและคณะกรรมการตรวจสอบพิจารณาร่วมกันแล้วเสนอให้คณะกรรมการให้ความเห็นชอบก่อนจึงดำเนินการได้

มาตรา ๔๐ ให้องค์การมหาชนจัดทำงบดุล งบการเงิน และบัญชีทำการส่งผู้สอบบัญชีภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีทุกปี

ในทุกรอบปี ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลภายนอกตามที่คณะกรรมการแต่งตั้งด้วยความเห็นชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นผู้สอบบัญชีและประเมินผลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินขององค์การมหาชน โดยให้แสดงความคิดเห็นเป็นข้อวิเคราะห์ว่าการใช้จ่ายดังกล่าวเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ประหยัด และได้ผลตามเป้าหมายเพียงใด แล้วทำบันทึก รายงานผลการสอบบัญชีต่อคณะกรรมการ

^{๒๖} มาตรา ๓๘/๑ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

^{๒๗} มาตรา ๓๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

มาตรา ๔๑ ให้องค์การมหาชนทำรายงานปีละครั้งเสนอรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง รายงานนี้ให้กล่าวถึงผลงานขององค์การมหาชนในปีที่ล่วงมาแล้ว และคำชี้แจงเกี่ยวกับนโยบายของคณะกรรมการ โครงการ และแผนงานที่จะจัดทำในภายหน้า

มาตรา ๔๒^{๒๘} เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมประสิทธิภาพการดำเนินงานขององค์การมหาชน และเพื่อให้องค์การมหาชนมีความเป็นอิสระในการดำเนินกิจการตามความเหมาะสม ภายใต้การกำกับดูแลโดยมีเป้าหมายที่แน่ชัด ให้องค์การมหาชนอยู่ภายใต้ระบบการประเมินผลขององค์การมหาชนตามที่ กพม. กำหนด

หมวด ๖ การกำกับดูแล

มาตรา ๔๓^{๒๙} ให้รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชน มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินกิจการขององค์การมหาชนให้เป็นไปตามกฎหมาย และให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์การมหาชน นโยบายของรัฐบาล มติของคณะรัฐมนตรี ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติราชการที่เกี่ยวข้องกับองค์การมหาชนนั้น เพื่อการนี้ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้องค์การมหาชนชี้แจง แสดงความคิดเห็น ทำรายงาน หรือยับยั้งการกระทำขององค์การมหาชน ที่ขัดต่อกฎหมาย วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์การมหาชน นโยบายของรัฐบาล มติของคณะรัฐมนตรี ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติราชการที่เกี่ยวข้องกับองค์การมหาชนนั้น ตลอดจนสั่งสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินการได้

หมวด ๗ การยุบเลิก

มาตรา ๔๔ องค์การมหาชนเป็นอันยุบเลิกในกรณีอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้
(๑) เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการดำเนินกิจการขององค์การมหาชนตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

^{๒๘} มาตรา ๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

^{๒๙} มาตรา ๔๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

(๒) เมื่อการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชนนั้นเสร็จสิ้นลง และรัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชนนั้น ได้ประกาศยุติการดำเนินการขององค์การมหาชนนั้นในราชกิจจานุเบกษา

(๓) ในกรณีนอกจาก (๑) และ (๒) เมื่อรัฐบาลเห็นควรยุบเลิกการดำเนินการขององค์การมหาชน โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกายุบเลิก

ให้สภาพนิติบุคคลขององค์การมหาชนดำรงอยู่ตราบเท่าเวลาที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามมาตรา ๔๕

มาตรา ๔๕ ทรัพย์สินขององค์การมหาชนเป็นทรัพย์สินของรัฐ และเมื่อมีการยุบเลิกองค์การมหาชน ให้มีเจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบทรัพย์สินและชำระบัญชีรวมทั้งการโอนหรือการจำหน่ายทรัพย์สินที่ยังคงเหลืออยู่และการจัดการเกี่ยวกับบุคลากรขององค์การมหาชน ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การดำเนินงานตามโครงการพัฒนาต่าง ๆ ของรัฐ หรือการดำเนินงานตามแผนงานหรือนโยบายเพื่อจัดทำบริการสาธารณะด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะมักจะมีปัญหาความสลับซับซ้อน ความขัดแย้งในการดำเนินการ การซับซ้อนของความรับผิดชอบในระหว่างส่วนราชการ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ก่อให้เกิดความล่าช้า และความไม่ยืดหยุ่นของกฎระเบียบราชการ ดังนั้น เพื่อลดปัญหาดังกล่าว และเพื่อเปิดโอกาสให้มีการจัดระบบบริหารแนวใหม่สำหรับภารกิจของรัฐที่มีลักษณะเฉพาะในบางกรณีให้มีความคล่องตัว และมีการใช้ประโยชน์ในทรัพยากรและบุคลากรให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด ตลอดจนเพื่อบูรณาการให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดเข้าร่วมกันทำงานอย่างมีเอกภาพ และประสานงานกันเพื่อความรวดเร็วในการดำเนินงาน ซึ่งต้องอาศัยความเร่งด่วน จึงสมควรมีกฎหมายให้ฝ่ายบริหารสามารถตั้งหน่วยงานบริหารเป็นองค์การมหาชนที่แตกต่างไปจากส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจได้ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙^{๓๐}

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๒๑ ให้องค์การมหาชนทุกแห่งดำเนินการเสนอร่างพระราชกฤษฎีกาเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชนให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ไปยังคณะรัฐมนตรีภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ก็ให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการดำเนินการแทนและเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

มาตรา ๒๒ ให้คณะกรรมการขององค์การมหาชนตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชนที่มีอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นคณะกรรมการขององค์การมหาชนนั้น จนครบวาระการดำรงตำแหน่งตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งดังกล่าว

การนับวาระการดำรงตำแหน่งของประธานกรรมการและกรรมการซึ่งมิใช่กรรมการ โดยตำแหน่งขององค์การมหาชนตามวรรคหนึ่ง ให้นับต่อเนื่องกับการนับวาระตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชนและตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

^{๓๐} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๓/ตอนที่ ๑๒ ก/หน้า ๑/๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

มาตรา ๒๓ ผู้ใดดำรงตำแหน่งกรรมการขององค์การมหาชนอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเกินกว่าจำนวนที่กำหนดในมาตรา ๑๙/๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้นั้นลาออกจากตำแหน่งกรรมการขององค์การมหาชนหนึ่งองค์การมหาชนใด หรือมอบหมายให้ผู้อื่นปฏิบัติราชการแทนแล้วแต่กรณี จนเหลือไม่เกินจำนวนที่กำหนดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้ามิได้ดำเนินการดังกล่าว ในกรณีที่เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้ถือว่าพ้นจากตำแหน่งกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งทั้งหมดตั้งแต่วันถัดจากวันครบกำหนดสามสิบวัน ในกรณีที่เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ห้ามมิให้ได้รับเบี้ยประชุมหรือผลประโยชน์ตอบแทนใด ๆ ที่เกิดขึ้นภายหลังครบกำหนดสามสิบวัน จนกว่าจะได้มีการมอบหมายให้ผู้อื่นปฏิบัติราชการแทนจนเหลือไม่เกินจำนวนที่กำหนด

มาตรา ๒๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ในวาระเริ่มแรก มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับกับผู้อำนวยการหรือเจ้าหน้าที่ขององค์การมหาชน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และมีคุณสมบัติหรือไม่มีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ และตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การมหาชนซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น แล้วแต่กรณี เว้นแต่การขาดคุณสมบัติหรือการมีลักษณะต้องห้ามนั้นเกิดขึ้นภายหลังวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๕ ในวาระเริ่มแรก มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๘ (๒) แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ มาใช้บังคับกับผู้อำนวยการ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ โดยให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการต่อไปจนครบระยะเวลาตามที่กำหนดในสัญญาจ้าง

มาตรา ๒๖ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ในปัจจุบันการจัดตั้งองค์การมหาชนยังขาดมาตรการส่งเสริมและการใช้ประโยชน์เกี่ยวกับทรัพยากรและบุคคล จึงไม่อาจบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดตามหลักการบริหารงานภาครัฐแบบใหม่ สมควรกำหนดให้มีคณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชนเพื่อรับผิดชอบในการเสนอแนะนโยบาย แนวทางการดำเนินงาน การพัฒนา และหลักเกณฑ์กลางที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้ง การรวม และการยุบเลิกองค์การมหาชนต่อคณะรัฐมนตรี ปรับปรุงองค์ประกอบ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการขององค์การมหาชนและผู้อำนวยการขององค์การมหาชนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ตลอดจนกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานขององค์การมหาชนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี อันจะทำให้การบริหารงานและการปฏิบัติการกิจขององค์การมหาชนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

3.2 หนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร 1200/ว 1 ลงวันที่ 4 มกราคม 2553
เรื่อง การปรับปรุงหลักการจําแนกประเภทหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร

ที่ นร ๑๒๐๐/ว ๑

สำนักงาน ก.พ.ร.
ถนนพิษณุโลก กทม. ๑๐๓๐๐

๔ มกราคม ๒๕๕๓

เรื่อง การปรับปรุงหลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร

เรียน (เรียน กระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ส่วนที่สดุ ที่ นร ๐๕๐๖/๒๐๐๓๖
ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๒ เรื่อง การปรับปรุงหลักการจำแนกประเภท
หน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร

๒. การปรับปรุงหลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร

ด้วยคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๒ ได้พิจารณาเรื่องการ
ปรับปรุงหลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหารแล้ว ลงมติเห็นชอบกับ
หลักการตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอและให้สำนักงาน ก.พ.ร. รับความเห็นของกระทรวงการคลัง
กระทรวงคมนาคม สำนักงบประมาณ และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปพิจารณาด้วย ปรากฏ
ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ในการประชุม ครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๒ เมื่อวันศุกร์ที่ ๒๕
ธันวาคม ๒๕๕๒ ได้พิจารณาปรับปรุงถ้อยคำตามข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรีแล้ว โดยให้รวม
เนื้อหาเกี่ยวกับการหลักการจัดตั้งหน่วยงานของรัฐไว้ด้วย ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

สำนักงาน ก.พ.ร. จึงขอส่งมติคณะรัฐมนตรี เรื่อง การปรับปรุงหลักการจำแนก
ประเภทหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร มาเพื่อถือปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายทศพร ศิริสัมพันธ์)

เลขาธิการ ก.พ.ร.

ภารกิจการพัฒนาองค์การมหาชน

โทร. ๐ ๒๓๕๖ ๙๙๔๐

โทรสาร ๐ ๒๓๕๖ ๙๙๑๐

เรื่อง หลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐ

๑. ที่มา

๑.๑ คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๐ ได้พิจารณาเรื่องหลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐแล้ว มีมติเห็นชอบตามมติ ก.พ.ร. ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๐ วันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๐ และครั้งที่ ๒/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ เรื่องหลักเกณฑ์การจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐ ตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ ทั้งนี้ให้ สำนักงาน ก.พ.ร. รับความเห็นและข้อสังเกตของกระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสำนักงานประมาณ ไปพิจารณาด้วย

นอกจากนี้ คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาความเห็นเพิ่มเติม ให้สำนักงาน ก.พ.ร. พิจารณาปรับปรุงถ้อยคำที่ใช้ในหลักเกณฑ์การจัดตั้งรัฐวิสาหกิจและองค์การมหาชนให้เหมาะสมและชัดเจนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งให้สำนักงาน ก.พ.ร. รับไปพิจารณารายละเอียดและประสานหารือการดำเนินการกับกระทรวงที่เกี่ยวข้องกรณีรัฐวิสาหกิจจำนวนประมาณ ๑๐ แห่ง ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่อาจจัดตั้งเป็นองค์การมหาชนต่อไปด้วย

๑.๒ อ.ก.พ.ร. เฉพาะกิจเกี่ยวกับการกำหนดหลักการจัดและพัฒนาโครงสร้างระบบราชการ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๐ วันอังคารที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๐ ได้พิจารณาปรับปรุงหลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐ ตามความเห็นเพิ่มเติมของคณะรัฐมนตรีแล้ว จึงเห็นควรแจ้งเวียนกระทรวง ทบวง กรม เพื่อทราบและถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีต่อไป

๒. การจำแนกประเภทหน่วยงานภาครัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร

ก.พ.ร. พิจารณาแล้วเห็นว่า แนวความคิดในการจำแนกหน่วยงานของรัฐออกเป็นประเภทต่างๆ ก็เพื่อสร้างรูปแบบองค์การในภาคราชการประเภทต่างๆ ให้เหมาะสมกับการดำเนินงานบริหารกิจการของภาครัฐที่มีความแตกต่างกันหลากหลายตามภารกิจแต่ละประเภทได้ และสามารถกำหนดกระบวนการบริหารงานภายในให้สอดคล้องกับประเภทภารกิจ เพื่อให้เกิดการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความคล่องตัวในการบริหารงานมากกว่ารูปแบบองค์การที่เป็นหน่วยราชการ ซึ่งสามารถจัดได้ ดังนี้

๒.๑ การจัดทำบริการสาธารณะ

การจัดทำบริการสาธารณะ (public service) ถือเป็นภารกิจพื้นฐานที่รัฐมีหน้าที่ความรับผิดชอบดำเนินการ ทั้งนี้ เพราะภารกิจพื้นฐานของรัฐเป็นเหตุผลสำคัญในการเกิดขึ้นของรัฐ และเป็นเหตุผลของการที่จะต้องมีรัฐบาลขึ้นมากำกับดูแลรับผิดชอบจัดทำภารกิจเหล่านี้เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน

ความหมายโดยทั่วไปของคำว่า “บริการสาธารณะ” หมายถึง กิจกรรมที่อยู่ในความอำนาจการหรือในความควบคุมของฝ่ายปกครองที่จัดทำเพื่อสนองความต้องการของประชาชน ตามหลักการในการจำแนกประเภทบริการสาธารณะ สามารถแบ่งประเภทของบริการสาธารณะออกเป็น ๓ ประเภท คือ

๑) บริการสาธารณะทางปกครอง (Administrative Public Services): เป็นกิจกรรมที่เอกชนทำไม่ได้ ไม่ทำ หรือรัฐปล่อยให้เอกชนทำไม่ได้ เพราะกระทบต่อความสงบเรียบร้อย ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมประเภทการรักษาความสงบเรียบร้อยด้วยการออกระเบียบกฎเกณฑ์ เช่น การอนุญาตตั้งโรงงาน การจัดระเบียบจราจร เป็นต้น เป็นการใช้อำนาจทางปกครอง รูปแบบของการจัดโครงสร้างของหน่วยงานที่รับผิดชอบบริการสาธารณะประเภทนี้ จึงควรมีฐานะเป็น “**ส่วนราชการ**” หมายรวมถึง ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น คดีระหว่างส่วนราชการกับเอกชนต้องขึ้นศาลปกครอง เนื่องจากส่วนราชการใช้อำนาจรัฐฝ่ายเดียวเป็นหลัก

๒) บริการสาธารณะทางพาณิชยกรรมและอุตสาหกรรม (Industrial and Commercial Public Services): กิจกรรมที่รัฐดำเนินการซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับเอกชน การจัดโครงสร้างองค์การจึงมีลักษณะผสมผสาน เรียกว่ารัฐวิสาหกิจ (public enterprise) เนื่องจากกิจกรรมมีลักษณะเป็นการผลิตและหรือจำหน่ายสินค้าหรือบริการเพื่อแสวงหารายได้ แต่รัฐเป็นเจ้าของหรือเป็นผู้ถือหุ้นเกิน ๕๐% หรือทั้งหมด

๓) บริการสาธารณะทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Public Services): เป็นกิจกรรมที่รัฐดำเนินการมากขึ้นภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ เช่น กิจกรรมให้การศึกษา การวิจัย เป็นต้น โดยกิจกรรมดังกล่าวไม่มีลักษณะเป็นการผลิตและจำหน่ายสินค้า หรือบริการ แต่เป็นการผลิตสิ่งที่เป็นวัฒนธรรมและสังคม และให้บริการแก่สังคม และไม่มีลักษณะเป็นการหารายได้เหมือนรัฐวิสาหกิจ สำหรับในประเทศไทยจะมีหน่วยงานรองรับ คือ “**องค์การมหาชน**”

๒.๒ หลักเกณฑ์ในการพิจารณาการเป็นหน่วยงานของรัฐ

การจัดทำบริการสาธารณะ รัฐจะมีทางเลือกในการให้บริการใน ๒ รูปแบบหลัก คือการจัดทำบริการสาธารณะโดยรัฐ และการจัดทำบริการสาธารณะของเอกชน ซึ่งการจัดทำบริการสาธารณะโดยรัฐส่วนใหญ่นั้นจะจัดทำโดยใช้องค์กรภายในกำกับของฝ่ายบริหารในการจัดทำ ประเด็นที่เป็นปัญหาข้อถกเถียงคือสถานะขององค์กรต่างๆ ในกำกับของฝ่ายบริหารว่าเป็น “หน่วยงานของรัฐ” หรือไม่

ดังนั้น ก.พ.ร. ได้วางหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการเป็นหน่วยงานของรัฐ ดังนี้

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาการเป็นหน่วยงานของรัฐ

๑. ความสัมพันธ์กับรัฐ

๑) การจัดตั้ง :

พิจารณาถึง ที่มาของการจัดตั้ง เช่น กฎหมายที่ใช้ในการจัดตั้ง หากจัดตั้งโดยกฎหมายมหาชน เช่น พระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา พระราชกำหนด ถือว่ามีความสัมพันธ์กับรัฐสูง แต่หากจัดตั้งโดยการจดทะเบียนบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชน ถือว่ามีความสัมพันธ์กับรัฐน้อย

๒) รูปแบบ :

พิจารณาถึง ประเภทของหน่วยงานที่ระบุไว้ในกฎหมายจัดตั้ง เช่น กำหนดว่าเป็นรัฐวิสาหกิจ กำหนดว่าเป็นนิติบุคคล ที่มีใช้ส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจในกำกับของกระทรวง จะถือว่ามีความสัมพันธ์กับรัฐ แต่หากกำหนดว่า เป็นนิติบุคคล เท่านั้นจะถือว่าไม่มีความสัมพันธ์กับรัฐ

๓) การแต่งตั้งบุคลากรระดับสูง :

พิจารณาว่า รัฐมีอำนาจหรือบทบาทในการแต่งตั้งคณะกรรมการ และผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานนั้นๆ อย่างไร หรือไม่มีอำนาจแต่อย่างใด เช่น คณะกรรมการบริหารแต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรี ผู้บริหารสูงสุดต้องผ่านการสรรหาตามระเบียบกฎหมายใด

๔) การกำกับดูแลของรัฐ :

พิจารณาว่า รัฐมีบทบาทในการกำกับดูแลการดำเนินงานของหน่วยงานนั้น หรือไม่อย่างไร เช่น อำนาจในการกำกับดูแลตามกฎหมาย การดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการ กำหนดนโยบาย การอนุมัติโครงการ อำนาจยับยั้งของรัฐมนตรี อำนาจวินิจฉัยชี้ขาดของคณะรัฐมนตรี เป็นต้น

๒. กิจกรรม :

พิจารณาถึง กิจกรรมของหน่วยงานนั้นเป็นบริการสาธารณะหรือไม่ และเป็นบริการสาธารณะประเภทใด

๓. งบประมาณ/ รายได้ของหน่วยงาน การค้าประกันหนี้ :

พิจารณาถึง แหล่งที่มาของงบประมาณและหรือรายได้หลักของหน่วยงานว่ามาจากแหล่งใด เป็นเงินงบประมาณของรัฐ หรือเป็นรายได้ที่หน่วยงานได้รับจากการดำเนินกิจกรรม หรือเป็นการสมทบเงิน

เข้ากองทุน เป็นต้น รวมทั้ง พิจารณาว่ารัฐค้ำประกันนี้ของหน่วยงานนั้นหรือไม่ โดยยึดพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นหลักในการพิจารณา

๔. สถานะของบุคลากร :

พิจารณาว่า บุคลากรของหน่วยงานมีสถานะอย่างไร เป็นข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายใดหรือไม่ หรือเป็นลูกจ้างพนักงานที่ใช้สัญญาจ้างตามกฎหมายแรงงาน

๕. วิธีการและระบบกฎหมายที่ใช้ในการทำกิจกรรม :

พิจารณาถึง การดำเนินกิจกรรมหลักของหน่วยงานว่า หน่วยงานต้องใช้อำนาจรัฐบังคับฝ่ายเดียว เป็นหลักในการทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งหน่วยงาน หรือใช้รูปแบบของสัญญาระหว่างหน่วยงาน

๖. ความเป็นเจ้าของ และอำนาจในการบริหารจัดการ :

พิจารณาจาก ที่มาของการจัดตั้ง เงินทุนประเดิม สัดส่วนของรัฐในการถือหุ้น อำนาจตัดสินใจในการบริหารจัดการ และการมีส่วนในการครอบงำกิจการ

๒.๓ ประเภทของหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร

การจัดทำบริการสาธารณะที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของรัฐ รัฐจะจัดทำโดยใช้องค์กรภายในกำกับของฝ่ายบริหารจัดทำบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน ที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งสามารถแยกพิจารณาได้ ๔ ประเภทคือ

๒.๓.๑ ส่วนราชการ

๒.๓.๒ รัฐวิสาหกิจ

๒.๓.๓ องค์การมหาชน

๒.๓.๔ หน่วยงานของรัฐรูปแบบใหม่

ซึ่งหน่วยงานแต่ละรูปแบบมีลักษณะแตกต่างกัน ดังนี้

๒.๓.๑ ส่วนราชการ

หลักการ

๑. เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการให้บริการสาธารณะทางปกครอง (Administrative Public Service) ซึ่งเป็นภารกิจหลักของรัฐ เช่น การรักษาความสงบเรียบร้อย การป้องกันประเทศ การออกกฎระเบียบ อนุมัติอนุญาตตามกฎหมาย รวมทั้งงานนโยบายต่างๆ

๒. ให้บริการเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งกำไร

๓. ความสัมพันธ์กับรัฐ :

- ๑) รัฐจัดตั้ง
- ๒) รัฐปกครองบังคับบัญชา
- ๓) ใช้งบประมาณแผ่นดิน
- ๔) ใช้อำนาจฝ่ายเดียวของรัฐเป็นหลักในการดำเนินกิจกรรม
- ๕) บุคลากรมีสถานะเป็นข้าราชการ
- ๖) รัฐต้องรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียวในการกระทำของหน่วยงาน

๒.๓.๒ รัฐวิสาหกิจ

หลักการ

๑. เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบบริการสาธารณะทางอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม (Industrial and Commercial Public Services) ซึ่งผลิตและจำหน่ายสินค้าหรือบริการ ที่มีลักษณะเป็นการให้บริการสาธารณะ และงานสาธารณูปโภคขนาดใหญ่ หรืองานของรัฐบางด้านที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ หรือการดำเนินกิจกรรมมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนที่รัฐยังจำเป็นต้องควบคุมและดำเนินการแต่ผู้เดียว หรือเป็นงานที่ภาคเอกชนยังไม่พร้อมที่จะลงทุนดำเนินการ หรือเป็นกิจการที่รัฐจำเป็นต้องแทรกแซงตลาดเพื่อให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรม หรือให้บริการแก่กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ทั้งนี้ เพื่อให้งานให้บริการนั้นได้มาตรฐานทั้งในเรื่องคุณภาพ ปริมาณ ค่าใช้จ่าย และอื่นๆ

๒. มีวัตถุประสงค์เพื่อการแสวงหารายได้ ต้องสามารถเลี้ยงตัวเองจากการดำเนินงานเชิงพาณิชย์ แต่หากมีความจำเป็นต้องรับเงินงบประมาณสนับสนุนเป็นครั้งคราวหรือบางส่วน ในกรณีนี้รัฐก็ควรจัดสรรงบประมาณให้ในรูปของเงินอุดหนุน ซึ่งควรจะแยกจากการเก็บค่าบริการตามปกติของรัฐวิสาหกิจนั้นๆ ให้ชัดเจน

๓. เป็นนิติบุคคล

๔. ความสัมพันธ์กับรัฐ

- ๑) รัฐจัดตั้ง
- ๒) ทุนเกินครึ่งเป็นของรัฐ
- ๓) รัฐมีอำนาจบริหารจัดการ (ผ่านการแต่งตั้งคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูง และการให้นโยบาย)
- ๔) การลงทุนต้องขอความเห็นชอบจากรัฐและรายได้ต้องส่งคืนรัฐ
- ๕) บุคลากรมีสถานะเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ

๖) วิเคราะห์การไม่ใช้อำนาจฝ่ายเดียวเป็นหลัก แต่ใช้สัญญา ไม่ใช้กฎระเบียบของทางราชการในการบริหารการเงิน การบริหารงานและการบริหารบุคคล ยกเว้นรัฐวิสาหกิจที่ต้องใช้อำนาจพิเศษของรัฐ เช่น เวณคืน ปักเสา พาดสาย ต้องจัดตั้งโดยมีพระราชบัญญัติรองรับ)

การจัดประเภทของรัฐวิสาหกิจ ตามกฎหมายจัดตั้ง

- ๑) จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติ เช่น การรถไฟแห่งประเทศไทย การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ธนาคารออมสิน เป็นต้น
- ๒) จัดตั้งโดยพระราชกำหนด เช่น บรรษัทตลาดรองสินเชื่อที่อยู่อาศัย บริษัท บริหารสินทรัพย์กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด เป็นต้น
- ๓) จัดตั้งโดยพระราชกฤษฎีกา ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ เช่น องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ องค์การสวนพฤกษศาสตร์ องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย เป็นต้น
- ๔) จัดตั้งโดยประกาศคณะปฏิวัติ เช่น การทางพิเศษแห่งประเทศไทย
- ๕) จัดตั้งโดยระเบียบ หรือข้อบังคับ เช่น โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง องค์การสุรา กรมสรรพสามิต โรงพิมพ์ตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นต้น
- ๖) จัดตั้งโดยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด เช่น บริษัท วิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด บริษัท ไทยเดินเรือทะเล จำกัด บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เป็นต้น

อนึ่ง ก.พ.ร.มีข้อสังเกตในกรณีรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งโดยระเบียบ หรือข้อบังคับตามข้อ ๕) นั้น ควรที่จะได้มีการปรับปรุงวิธีการจัดตั้งใหม่ โดยควรจัดตั้งโดยพระราชกฤษฎีกา ซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

๒.๓.๓ องค์การมหาชน

หลักการ

๑. เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบบริการสาธารณะทางสังคมและวัฒนธรรม (Social and Cultural Public Services) เช่น การศึกษา การวิจัย การฝึกอบรม การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การพัฒนาและส่งเสริมการกีฬา การพัฒนาและถ่ายทอดวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ การบริการทางสาธารณสุขและการแพทย์ การสังคมสงเคราะห์ นันทนาการ สวนสัตว์ การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน หรือการดำเนินการอันเป็นสาธารณะประโยชน์อื่นใด ซึ่งไม่เหมาะที่จะใช้วิธีการของราชการในการบริหาร

๒. ไม่มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไร

๓. เป็นนิติบุคคล

๔. ความสัมพันธ์กับรัฐ

- ๑) รัฐจัดตั้ง
- ๒) ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐ หรือสามารถเลี้ยงตัวเองได้
(ยกเว้นมหาวิทยาลัยต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติจัดตั้ง)
- ๓) รัฐมีอำนาจบริหารจัดการ (ผ่านการแต่งตั้งคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูง และการให้นโยบาย)
- ๔) การลงทุนต้องขอความเห็นชอบจากรัฐ
- ๕) บุคลากรมีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- ๖) วิธีดำเนินการไม่ใช่อำนาจฝ่ายเดียวเป็นหลัก แต่ใช้สัญญา ไม่ใช่กฎระเบียบของทางราชการ (ยกเว้นกิจกรรมที่ต้องใช้อำนาจฝ่ายเดียวต้องออกพระราชบัญญัติ รวมทั้ง กรณีจัดตั้งมหาวิทยาลัย)

การจัดประเภทขององค์การมหาชน ตามกฎหมายจัดตั้ง

๑) องค์การมหาชนที่จัดตั้งโดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ปัจจุบันมีจำนวน ๒๐ แห่ง เช่น โรงพยาบาลบ้านแพ้ว สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ สำนักงานบริหารการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน เป็นต้น

๒) องค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะ (หน่วยงานในกำกับ) เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข เป็นต้น

ถ้าพิจารณาจากลักษณะของหน่วยงานแล้วพบว่า หน่วยงานในกำกับที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะก็คือ องค์การมหาชน เพียงแต่เป็นรูปแบบหน่วยงานที่เกิดขึ้นก่อนองค์การมหาชน มีความแตกต่างจากองค์การมหาชนที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ในสามนัย คือ

(๑) การจัดตั้ง โดยหน่วยงานในกำกับจะจัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะของหน่วยงานแต่ละแห่ง ขณะที่องค์การมหาชนจัดตั้งตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งหน่วยงาน ตาม พ.ร.บ. องค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒

(๒) การมีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการมากกว่าองค์การมหาชน แม้ว่าจะต้องอยู่ภายใต้การกำกับจากรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเช่นเดียวกับองค์การมหาชน แต่อำนาจในการบริหารจัดการเป็นของคณะกรรมการ ไม่ต้องถูกกำกับโดยหลักเกณฑ์จากคณะรัฐมนตรี เช่น สามารถกำหนดค่าตอบแทนของผู้บริหาร เบี้ยประชุมของคณะกรรมการบริหารและที่ปรึกษา ตลอดจนการกู้ยืมเงิน การลงทุน ทำได้โดยอาศัยอำนาจคณะกรรมการ ขณะที่องค์การมหาชนต้องยึดหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด เป็นต้น

อย่างไรก็ดี คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๔๗ ให้นำหลักเกณฑ์การกำหนดอัตราเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่นของผู้อำนวยการองค์การมหาชน และหลักเกณฑ์การกำหนดเบี้ยประชุมและประโยชน์ตอบแทนอื่นของประธานกรรมการ กรรมการ ที่ปรึกษาและอนุกรรมการขององค์การมหาชน ไปใช้กับหน่วยงานของรัฐที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะซึ่งมีภารกิจในการให้บริการสาธารณะเช่นเดียวกับองค์การมหาชนที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ รวม ๘ แห่ง ซึ่งทำให้ลดความแตกต่างระหว่างองค์การมหาชนทั้งสองรูปแบบ

(๓) การจัดตั้งหน่วยงานในกำกับโดยกำหนดเป็นกฎหมายเฉพาะ สืบเนื่องจากลักษณะงานนั้นๆ ต้องการอ่านตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการบังคับฝ่ายเดียวต่อประชาชน หรือกำกับตรวจสอบ แต่กฎหมายขององค์การมหาชนไม่เปิดโอกาสให้ ตัวอย่างเช่น สำนักงานหลักประกันสุขภาพ เป็นต้น

เพื่อลดภาระทางนิติบัญญัติ และการรักษามาตรฐานในการกำกับ ดูแลหน่วยงานของรัฐ ควรกำหนดเป็นหลักการว่า การจัดตั้งองค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะ รวมทั้งมหาวิทยาลัยจะเกิดขึ้นได้เฉพาะกรณีที่หน่วยงานนั้น จำเป็นต้องใช้สิทธิพิเศษหรือจำเป็นต้องใช้อำนาจรัฐฝ่ายเดียว (Unilateral Act) อันกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคล หากไม่เข้าข่ายตามหลักการนี้ ก็ต้องจัดตั้งเป็นองค์การมหาชนตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน

นอกจากนี้ เมื่อนำหลักการจัดประเภทหน่วยงานภาครัฐในรูปแบบรัฐวิสาหกิจและองค์การมหาชนไปทดสอบกับรัฐวิสาหกิจบางแห่งที่มีข้อถกเถียงว่าควรจัดเป็นรัฐวิสาหกิจหรือองค์การมหาชนแล้ว พบว่า มีรัฐวิสาหกิจจำนวน ๑๐ แห่ง ที่ควรจัดเป็นองค์การมหาชน เนื่องจาก ประเภทของบริการสาธารณะที่ส่วนใหญ่เป็นบริการทางสังคมและวัฒนธรรม วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งที่ไม่หารายได้ และความสัมพันธ์กับรัฐที่ส่วนใหญ่ต้องอิงงบประมาณอุดหนุนจากรัฐเป็นหลัก

๒.๓.๔ หน่วยงานของรัฐรูปแบบใหม่

นอกจากหน่วยงานของรัฐในรูปแบบ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์การมหาชนแล้ว ยังมีองค์การของรัฐในรูปแบบอื่นๆ ที่มีได้ถูกจัดไว้ในรูปแบบข้างต้น ซึ่งสามารถสรุปลักษณะขององค์การเหล่านั้นได้ ดังนี้

๑) องค์การของรัฐที่เป็นอิสระ (Independent Administrative Organization)

หลักการ

เป็นหน่วยงานรูปแบบใหม่ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการควบคุมกำกับดูแลกิจกรรมของรัฐตามนโยบายสำคัญที่ต้องการความเป็นกลางอย่างเคร่งครัด ปราศจากแทรกแซงจากอำนาจทางการเมือง เพื่อให้กลไกตลาดสามารถทำงานได้อย่างแท้จริง โดยไม่บิดเบือน ใช้ในการกำกับตลาดเงินและตลาดทุน ตัวอย่างเช่น International Trade Commission และธนาคารกลางของสหรัฐอเมริกา ตลาดหลักทรัพย์ องค์การควบคุมกำกับวิทยุโทรทัศน์ของฝรั่งเศส

สำหรับในประเทศไทยเป็นหน่วยงานจัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติเฉพาะ เนื่องจากลักษณะงานต้องการอำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการบังคับฝ่ายเดียวต่อประชาชน หรือกำกับตรวจสอบ มี

สถานะเป็นนิติบุคคล ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล มีผู้บริหารสูงสุดทำหน้าที่บริหารงานภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมการ รายงานผลต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา คณะกรรมการมีอำนาจในการกำหนดระเบียบข้อบังคับการบริหาร ในเรื่องการแบ่งส่วนงานภายในองค์กร การเงิน การบัญชี การพัสดุ บุคคล ฯลฯ ผู้ปฏิบัติงานมีสถานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ตัวอย่างเช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ สำนักงานคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เป็นต้น

๒) กองทุนที่เป็นนิติบุคคล : เครื่องมือทางเศรษฐกิจของรัฐ

หลักการ

กองทุนที่เป็นนิติบุคคลจัดตั้งขึ้นโดยตราเป็นพระราชบัญญัติ เนื่องจากต้องการอำนาจรัฐในการบังคับฝ่ายเดียวต่อภาคเอกชนหรือประชาชน ในการสมทบเงินเข้ากองทุน ทั้งนี้ วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุนก็เพื่อเป็นเครื่องมือทางเศรษฐกิจของรัฐ ในการดำเนินการบริการสาธารณะแก่ประชาชน หรือกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ หรือเพื่อการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจเฉพาะด้าน การดำเนินงานของกองทุนจะได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล และเงินสมทบจากกลุ่มเป้าหมายนั้นๆ

รูปแบบหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการบริหารกองทุน มี ๓ รูปแบบ คือ

- ๑) รัฐวิสาหกิจ เช่น กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน
- ๒) องค์กรมหาชนตามพระราชบัญญัติ เช่น กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
- ๓) ส่วนราชการ เช่น กองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย

หน่วยงานที่ใช้อำนาจรัฐหรือเป็นเครื่องมือของรัฐแต่ไม่ใช้องค์กรของรัฐ

จากผลการวิเคราะห์หน่วยงานที่รัฐใช้เป็นเครื่องมือในการจัดทำบริการสาธารณะตามข้อ ๒.๒ พบว่า มีหน่วยงานจำนวนหนึ่งที่ไม่เข้าตามหลักเกณฑ์การเป็นหน่วยงานของรัฐ แต่ใช้อำนาจรัฐหรือเป็นเครื่องมือของรัฐในการจัดทำบริการสาธารณะ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ

๑. สภาวิชาชีพ
๒. สถาบันภายใต้มูลนิธิ ซึ่งอยู่ในกำกับหรือเป็นเครื่องมือของส่วนราชการ
๓. นิติบุคคลเฉพาะกิจ

“สภาวิชาชีพ” เป็นหน่วยงานที่มีใช้หน่วยงานของรัฐแต่ใช้อำนาจรัฐในการดำเนินกิจกรรม จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติวิชาชีพเฉพาะ เพื่อจัดตั้งสภาวิชาชีพ มีฐานะเป็นนิติบุคคล ทำหน้าที่ควบคุมการประกอบวิชาชีพให้ถูกต้องตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ การขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาต สั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาต และรับรองวิทยฐานะของสถาบันที่ทำการสอน รับรองปริญญา ประกาศนียบัตรในวิชาชีพนั้นๆ มีการบริหารงานในรูปคณะกรรมการ ประกอบด้วยกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐในสัดส่วนที่น้อยกว่ากรรมการได้รับการเลือกตั้งจากสมาชิก รัฐมีบทบาทน้อยในการแต่งตั้งนายกสภา

และเลขาธิการสภา คณะกรรมการมีหน้าที่ในการบริหารกิจการของสภาวิชาชีพตามวัตถุประสงค์การจัดตั้ง การดำเนินงานของสภาใช้ระบบสัญญาของกฎหมายทั่วไป เฉพาะในกรณีที่เกี่ยวข้องกับเรื่องจริยธรรมของ วิชาชีพเท่านั้นที่ใช้กฎหมายปกครอง มีรายได้ส่วนใหญ่จากการเก็บค่าธรรมเนียมต่างๆ จากสมาชิก แต่อาจ ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐ เจ้าหน้าที่ของสภามีข้าราชการ มีเลขาธิการเป็นผู้บังคับบัญชาเจ้าหน้าที่ของ สภาทุกระดับ ตัวอย่างเช่น แพทยสภา สภาการพยาบาล สภาเภสัชกรรม ทันตแพทยสภา สภานายความ เป็นต้น

“สถาบันภายใต้มูลนิธิ ซึ่งอยู่ในกำกับหรือเป็นเครื่องมือของส่วนราชการ” สถาบัน ภายใต้มูลนิธิ โดยส่วนใหญ่จะมีวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งเพื่อบริการสาธารณะทางพาณิชยกรรมและ อุตสาหกรรม จะจัดตั้งโดยมติคณะรัฐมนตรี มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับอุตสาหกรรมเฉพาะ สาขาในระยะเริ่มแรก และเมื่ออุตสาหกรรมสาขานั้นๆ มีความเข้มแข็งแล้ว ภาคเอกชนจะรับภารกิจนั้นไป ดำเนินการเอง

สถาบันเหล่านี้จะไม่มีสถานภาพเป็นนิติบุคคล แต่จะจัดตั้งมูลนิธิขึ้นมารองรับ เป็นองค์กรรองรับ ด้านการเงินและในการทำนิติกรรมต่างๆ ในฐานะที่เป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย โครงสร้างการบริหารงาน จะ บริหารงานโดยคณะกรรมการ หรือ คณะกรรมการบริหาร เป็นผู้กำหนดนโยบาย ควบคุม ดูแล ติดตาม และ ประเมินผล คณะกรรมการ ประกอบด้วย ผู้แทนจากหน่วยงานแม่ต้นสังกัด ภาคเอกชน ผู้แทนจากหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ ตามสัดส่วนที่เหมาะสม แยกการบริหารเป็น ๒ คณะกรรมการ คือ คณะกรรมการมูลนิธิ และคณะกรรมการบริหาร สถาบันจะมีการกำหนดกฎระเบียบที่ใช้ในการบริหารงาน บุคคล การบริหารงบประมาณ และพัสดุ ที่แตกต่างไปจากกฎระเบียบของทางราชการ และรัฐวิสาหกิจ งบประมาณที่ใช้จ่ายในการดำเนินงานมาจากรายได้ในการดำเนินงาน และงบประมาณแผ่นดินที่รัฐบาล จัดสรรให้เป็นรายปีในหมวดเงินอุดหนุนทั่วไป

ตัวอย่างของสถาบันภายใต้มูลนิธิ ได้แก่ สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ สถาบันส่งเสริม วิทยาศาสตร์ขนาดกลางและขนาดย่อม สถาบันเฉพาะด้าน ๗ แห่งภายใต้อุตสาหกรรมพัฒนามูลนิธิ สถาบันวิจัย นโยบายเศรษฐกิจการคลัง

“นิติบุคคลเฉพาะกิจ” (Special Purpose Vehicle – SPV) เป็นเครื่องมือพิเศษที่รัฐบาลไทย จัดตั้งขึ้นเพื่อระดมทุนจากภาคเอกชนสำหรับโครงการสำคัญของภาครัฐ โดยมีวัตถุประสงค์ไม่ต้องการให้ เป็นหนี้สาธารณะ กิจกรรมของหน่วยงานจะมีลักษณะซื้อขายบริการเช่นเดียวกับรัฐวิสาหกิจและองค์กร มหาชน แต่ไม่ต้องการให้เป็นหนี้สาธารณะ จึงจัดตั้งเป็นนิติบุคคลเพื่อระดมทุนจากเอกชน

ความหมายของนิติบุคคลตามมาตรา ๓ แห่งพระราชกำหนดนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลง สินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๐ บัญญัติว่า “นิติบุคคลเฉพาะกิจ” หมายความว่า นิติบุคคลซึ่งจัดตั้งขึ้น เพื่อดำเนินการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ตามพระราชกำหนดนี้

SPV จัดตั้งเป็นบริษัทจำกัดซึ่งเป็นนิติบุคคลเฉพาะกิจภายใต้พระราชกำหนดนิติบุคคลเฉพาะ กิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๐ ในปัจจุบันมีหนึ่งหน่วยงานที่ดำเนินกิจการแล้ว คือ

บริษัท ดีเอต์ เอสพีวี จำกัด ซึ่งจัดตั้งขึ้นภายใต้วัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อเป็นนิติบุคคลเฉพาะกิจในการออกและเสนอขายหลักทรัพย์ประเภทหุ้นกู้ภายใต้โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ของโครงการศูนย์ราชการเท่านั้น ทั้งนี้ SPV ไม่มีวัตถุประสงค์ที่จะประกอบธุรกิจอื่นใด

๓. สรุปความเห็นตามมติคณะรัฐมนตรี

คณะรัฐมนตรีมีมติให้ความเห็นชอบ ในประเด็นเรื่องการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐ ดังนี้

๑. หลักเกณฑ์ในการพิจารณาการเป็นหน่วยงานของรัฐ ตาม ๒.๒
๒. หลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐ ออกเป็น ๔ ประเภท คือ ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และหน่วยงานของรัฐรูปแบบใหม่ ตาม ๒.๓
๓. การจัดตั้งรัฐวิสาหกิจและองค์การมหาชน ควรมีเกณฑ์การจัดตั้ง ดังนี้
 - ๓.๑ การจัดตั้งรัฐวิสาหกิจโดยทั่วไป ให้จัดตั้งตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๓๖ โดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เว้นแต่รัฐวิสาหกิจนั้น จำเป็นต้องใช้อำนาจรัฐ บังคับฝ่ายเดียวต่อประชาชนที่มีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคล เช่น การเวนคืนที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ จึงให้ตราเป็นพระราชบัญญัติเฉพาะได้ หรือกรณีที่จะจัดตั้งในรูปแบบบริษัทจำกัดก็ให้ดำเนินการจัดตั้งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือกฎหมายบริษัทมหาชนจำกัด
 - ๓.๒ การจัดตั้งองค์การมหาชนโดยทั่วไป ให้จัดตั้งตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา เว้นแต่องค์การมหาชนนั้น จำเป็นต้องใช้อำนาจรัฐฝ่ายเดียว (Unilateral Act) อันกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคล กรณีการจัดตั้งกองทุนซึ่งยกเว้นกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือกฎหมายเงินคงคลัง หรือกรณีการจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐซึ่งต้องประกาศาปรัญญาบัตร จึงให้ตราเป็นพระราชบัญญัติเฉพาะได้

๔. ความเห็นเพิ่มเติมของ อ.ก.พ.ร. เฉพาะกิจเกี่ยวกับการกำหนดหลักการจัดและพัฒนาโครงสร้างระบบราชการ

เพื่อประโยชน์ในการจำแนกประเภทหน่วยงาน อ.ก.พ.ร.เฉพาะกิจฯ จึงเห็นควรเพิ่มเติมข้อแตกต่างระหว่างหน่วยบริการรูปแบบพิเศษกับรัฐวิสาหกิจไว้ ดังนี้

ข้อแตกต่างของหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ (SDU) กับรัฐวิสาหกิจ

จะจัดตั้งเป็นหน่วยบริการรูปแบบพิเศษได้ในกรณีที่หน่วยให้บริการเชิงพาณิชย์กรรมและอุตสาหกรรมหรือเชิงสังคมวัฒนธรรม ที่ให้บริการแก่หน่วยงานเจ้าสังกัดเป็นหลัก เมื่อมีกำลังการผลิต (capacity) เหลือจึงจะบริการให้แก่หน่วยงานภายนอกได้ แต่รัฐวิสาหกิจที่ไม่เป็นนิติบุคคล เช่น โรงงานไฟ โรงงานยาสูบ ผลิตและจำหน่ายสินค้าหรือบริการให้กับผู้อื่นที่มีใช้หน่วยงานเจ้าสังกัดเป็นหลัก หลัก ดังนั้น หากจะจัดตั้งหน่วยงานเพื่อให้บริการภายนอกเป็นหลัก เช่น สถานีโทรทัศน์ที่ให้บริการหาโฆษณาเป็นรายได้หลักต้องตั้งเป็นรัฐวิสาหกิจ ไม่สามารถตั้งเป็น SDU ซึ่งแตกต่างกับ TITV ที่เป็น SDU เพราะให้บริการหน่วยงานเจ้าสังกัด

3.3 มติคณะรัฐมนตรี วันที่ 14 สิงหาคม 2561 เรื่อง หลักเกณฑ์การกู้ยืมเงิน
การถือหุ้นหรือการเข้าเป็นหุ้นส่วนการเข้าร่วมทุนในกิจการของนิติบุคคลอื่น
และการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญขององค์การมหาชน

ที่ นร ๑๒๐๐/ว ๓๐

สำนักงาน ก.พ.ร.

ถนนพิษณุโลก

กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๑

เรื่อง หลักเกณฑ์การกู้ยืมเงิน การถือหุ้นหรือการเข้าเป็นหุ้นส่วน การเข้าร่วมทุนในกิจการของนิติบุคคลอื่น และการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญขององค์การมหาชน

เรียน (เวียน องค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๑

๒. หลักเกณฑ์การกู้ยืมเงิน การถือหุ้นหรือการเข้าเป็นหุ้นส่วน การเข้าร่วมทุนในกิจการของนิติบุคคลอื่น และการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญขององค์การมหาชน

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๑ ลงมติเห็นชอบหลักเกณฑ์การกู้ยืมเงิน การถือหุ้นหรือการเข้าเป็นหุ้นส่วน การเข้าร่วมทุนในกิจการของนิติบุคคลอื่น และการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญขององค์การมหาชน ตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ ดังนี้

๑. เห็นชอบให้ยกเลิกหลักเกณฑ์การกู้ยืมเงิน การถือหุ้นหรือการเข้าเป็นหุ้นส่วน การเข้าร่วมทุนในกิจการของนิติบุคคลอื่น การจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญขององค์การมหาชน ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๒

๒. เห็นชอบหลักเกณฑ์การกู้ยืมเงิน การถือหุ้นหรือการเข้าเป็นหุ้นส่วน การเข้าร่วมทุนในกิจการของนิติบุคคลอื่น การจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญขององค์การมหาชนของคณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชน (กพม.) และให้องค์การมหาชนที่จัดตั้งโดยพระราชกฤษฎีกาออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม นำไปใช้เป็นแนวปฏิบัติต่อไป

๓. เห็นชอบให้ กพม. เป็นผู้วินิจฉัยในกรณีที่องค์การมหาชนไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว

๔. ให้สำนักงาน ก.พ.ร. รับความเห็นและข้อสังเกตของกระทรวงการคลัง สำนักงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด และธนาคารแห่งประเทศไทย ไปพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์ฯ และให้นำเสนอ กพม. พิจารณาให้ความเห็นชอบ แล้วดำเนินการต่อไปได้ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

กพม. ในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๖๑ วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ ได้พิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์ฯ ตามข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรีแล้ว สำนักงาน ก.พ.ร. จึงขอส่งหลักเกณฑ์การกู้ยืมเงิน การถือหุ้นหรือการเข้าเป็นหุ้นส่วน การเข้าร่วมทุนในกิจการของนิติบุคคลอื่นและการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญขององค์การมหาชน มาเพื่อให้องค์การมหาชนนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการ ก.พ.ร.

กองกิจการองค์การมหาชนและหน่วยงานของรัฐรูปแบบอื่น

โทร. ๐ ๒๓๕๖ ๙๙๙๙ ต่อ ๘๙๑๕ (นางสาวภัทราภา)

โทรสาร ๐ ๒๓๕๖ ๙๙๑๐

www.opdc.go.th

ที่ นร ๐๕๐๓/๒๕๕๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ผลการดำเนินการตามมาตรา ๕/๘ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙
เรื่อง หลักเกณฑ์การกู้ยืมเงิน การถือหุ้นหรือการเข้าเป็นหุ้นส่วน การเข้าร่วมทุนในกิจการของนิติบุคคลอื่น
และการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญขององค์การมหาชน

เรียน เลขาธิการ ก.พ.ร.

อ้างอิง หนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐/๘๙ ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. บัญชีสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วย
๒. บัญชีรายชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แจ้งมติคณะรัฐมนตรีเรื่องนี้

ตามที่ได้เสนอเรื่อง ผลการดำเนินการตามมาตรา ๕/๘ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ เรื่อง หลักเกณฑ์การกู้ยืมเงิน การถือหุ้นหรือการเข้าเป็นหุ้นส่วน การเข้าร่วมทุนในกิจการของนิติบุคคลอื่น และการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญขององค์การมหาชน ไปเพื่อดำเนินการ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เสนอความเห็นมาเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๑ ลงมติเห็นชอบทั้ง ๓ ข้อ ตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอ โดยให้สำนักงาน ก.พ.ร. รับความเห็นและข้อสังเกตของกระทรวงการคลัง สำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด และธนาคารแห่งประเทศไทย ไปพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย ทั้งนี้ เมื่อสำนักงาน ก.พ.ร. ปรับปรุงหลักเกณฑ์ ตามความเห็นและข้อสังเกตดังกล่าวแล้ว ให้นำเสนอคณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชนพิจารณา ให้ความเห็นชอบ แล้วดำเนินการต่อไปได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และขอได้โปรดพิจารณาดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมโภชน์ ราชแพทยาคม)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองนิติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๕๕ (มัทธมา)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๕ (งาน สนธ/ด/ส แจ้งมติ/m166)

คำอธิบาย

หลักเกณฑ์การกู้ยืมเงิน การถือหุ้นหรือการเข้าเป็นหุ้นส่วน การเข้าร่วมทุนในกิจการของนิติบุคคลอื่น และการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญขององค์การมหาชน

๑. ที่มา

มาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้องค์การมหาชนสามารถกู้ยืมเงิน ถือหุ้นหรือเข้าเป็นหุ้นส่วน เข้าร่วมทุนในกิจการของนิติบุคคลอื่น และจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญได้ โดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด ประกอบกับมาตรา ๕/๘ (๔) แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ กำหนดให้คณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชน (กพม.) มีอำนาจหน้าที่เสนอแนะหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกู้ยืมเงิน การถือหุ้นหรือการเข้าเป็นหุ้นส่วน การเข้าร่วมทุนในกิจการของนิติบุคคลอื่น และการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ ต่อคณะรัฐมนตรี

กพม. ได้แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชนเฉพาะกิจเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักเกณฑ์การกู้ยืมเงิน การถือหุ้นหรือการเข้าเป็นหุ้นส่วน การเข้าร่วมทุนในกิจการของนิติบุคคลอื่น และการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญ (อ.กพม. เฉพาะกิจฯ) เพื่อทำหน้าที่ศึกษาหลักเกณฑ์การกู้ยืมเงิน การถือหุ้นหรือการเข้าเป็นหุ้นส่วน การเข้าร่วมทุนในกิจการของนิติบุคคลอื่น และการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๒ รวมทั้งกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง และจัดทำร่างหลักเกณฑ์ดังกล่าว โดยปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน และสอดคล้องกับกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้นในภายหลังจากมติคณะรัฐมนตรี อาทิ พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐

กพม. พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๑ แล้ว มีมติเห็นชอบร่างหลักเกณฑ์ฯ ที่ปรับปรุงใหม่

คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๑ ได้พิจารณาหลักเกณฑ์การกู้ยืมเงิน การถือหุ้นหรือการเข้าเป็นหุ้นส่วน การเข้าร่วมทุนในกิจการของนิติบุคคลอื่น และการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญขององค์การมหาชนตามความเห็นของ กพม. และมีมติ ดังนี้

๑) เห็นชอบให้ยกเลิกหลักเกณฑ์การกู้ยืมเงิน การถือหุ้นหรือการเข้าเป็นหุ้นส่วน การเข้าร่วมทุนในกิจการของนิติบุคคลอื่น การจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญขององค์การมหาชน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๒

๒) เห็นชอบหลักเกณฑ์การกู้ยืมเงิน การถือหุ้นหรือการเข้าเป็นหุ้นส่วน การเข้าร่วมทุนในกิจการของนิติบุคคลอื่น การจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญขององค์การมหาชน ของ กพม. และให้องค์การมหาชนที่จัดตั้งโดยพระราชกฤษฎีกาออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมนำไปใช้เป็นแนวปฏิบัติต่อไป

๓) เห็นชอบให้ กพม. เป็นผู้วินิจฉัยในกรณีที่องค์การมหาชนไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว

๔) ให้สำนักงาน ก.พ.ร. รับความเห็นและข้อสังเกตของกระทรวงการคลัง สำนักงานประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด และธนาคารแห่งประเทศไทย ไปพิจารณาดำเนินการต่อไปด้วย ทั้งนี้ เมื่อสำนักงาน ก.พ.ร. ปรับปรุงหลักเกณฑ์ตามความเห็นและข้อสังเกตดังกล่าวแล้วให้นำเสนอ กพม. พิจารณาให้ความเห็นชอบ แล้วดำเนินการต่อไปได้

อ.กพม. เฉพาะกิจฯ ในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๖๑ วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๑ ได้พิจารณาความเห็นและข้อสังเกตของหน่วยงานต่าง ๆ และปรับปรุงหลักเกณฑ์การกู้ยืมเงิน การถือหุ้นหรือการเข้าเป็นหุ้นส่วน การเข้าร่วมทุนในกิจการของนิติบุคคลอื่น และการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญขององค์การมหาชน ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กพม. ในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๖๑ วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ ได้พิจารณาหลักเกณฑ์การกู้ยืมเงิน การถือหุ้นหรือการเข้าเป็นหุ้นส่วน การเข้าร่วมทุนในกิจการของนิติบุคคลอื่น และการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญขององค์การมหาชนที่ได้ปรับปรุงตามข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรีแล้ว และมีมติเห็นชอบหลักเกณฑ์ฯ ที่ได้ปรับปรุงแล้วตามความเห็นของ อ.กพม.เฉพาะกิจฯ และให้นำส่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวมายังองค์การมหาชนเพื่อนำไปใช้เป็นแนวปฏิบัติต่อไป

๒. ข้อสังเกตของหน่วยงานต่าง ๆ

ข้อสังเกตของหน่วยงานต่างๆ ตามมติคณะรัฐมนตรีฯ ข้อ ๔) สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑) การพิจารณากู้ยืมเงิน ถือหุ้นหรือเข้าเป็นหุ้นส่วน เข้าร่วมทุนในกิจการของนิติบุคคลอื่นขององค์การมหาชนจะต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ในงานตามภารกิจขององค์การมหาชน

๒) หากองค์การมหาชนมีความจำเป็นต้องกู้ยืมเงินเพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนเพื่อเสริมสภาพคล่องในการดำเนินงานควรกระทำเฉพาะเท่าที่จำเป็น และสำหรับองค์การมหาชนที่มีกองทุนควรพิจารณาใช้เงินจากกองทุนของตนเองเป็นลำดับแรกก่อนที่จะกู้ยืมเงินจากแหล่งอื่นเท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อมิให้เป็นภาระหนี้สินขององค์การมหาชน

๓) องค์การมหาชนควรจัดทำข้อมูลการก่อหนี้ วงเงินกู้ ภาระหนี้ ให้ถูกต้องครบถ้วนทันต่อสถานการณ์ ที่จะทำให้ทราบถึงความครอบคลุมของแหล่งเงินงบประมาณ เพื่อใช้ประกอบในการจัดตั้งงบประมาณขององค์การมหาชนในแต่ละปีงบประมาณ

๔) หากการกู้ยืมเงิน ถือหุ้นหรือเข้าเป็นหุ้นส่วน เข้าร่วมทุนในกิจการของนิติบุคคลอื่นขององค์การมหาชน เกี่ยวข้องกับกฎหมายและระเบียบอื่นใด องค์การมหาชนจะต้องพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องนั้นด้วย อาทิ พระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ และประกาศคณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐที่เกี่ยวข้อง พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบกระทรวงการคลังที่เกี่ยวข้อง พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

หลักเกณฑ์การกู้ยืมเงิน การถือหุ้นหรือการเข้าเป็นหุ้นส่วน การเข้าร่วมทุนในกิจการของนิติบุคคลอื่น
และการจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญขององค์การมหาชน
(มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๖๑)

ข้อ ๑ นิยาม

“การกู้ยืมเงิน” หมายความว่า การจัดหาเงินโดยการกู้ยืมเงินทั้งระยะสั้นและระยะยาว ตลอดจนการออกพันธบัตรและตราสารหนี้ประเภทต่าง ๆ ทั้งนี้ การกู้ยืมเงิน การออกพันธบัตรและตราสารหนี้ขององค์การมหาชนจะดำเนินการได้ก็ต่อเมื่อมีการบัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

“เงินทุน” หมายความว่า เงินสำรอง และรายได้หักค่าใช้จ่าย และให้หมายความรวมถึงเงินกองทุนสำหรับองค์การมหาชนที่มีเงินกองทุนด้วย

“การถือหุ้น” หมายความว่า การที่องค์การมหาชนเข้าถือหุ้นในบริษัทอื่น

“การเข้าเป็นหุ้นส่วน” หมายความว่า การที่องค์การมหาชนเข้าเป็นหุ้นส่วนในห้างหุ้นส่วนสามัญหรือห้างหุ้นส่วนจำกัด

“การเข้าร่วมทุน” หมายความว่า การที่องค์การมหาชนนำเงินทุนของตนเองไปเข้าร่วมทุนกับนิติบุคคลอื่น

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการองค์การมหาชน

ส่วนที่ ๑
การกู้ยืมเงิน

ข้อ ๒ การกู้ยืมเงินขององค์การมหาชนจะต้องนำไปใช้ในกิจการตามวัตถุประสงค์ขององค์การ

ข้อ ๓ การกู้ยืมเงินขององค์การมหาชนเป็นอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการ

ข้อ ๔ การกู้ยืมเงินขององค์การมหาชนจะต้องนำไปใช้เป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินงานขององค์การมหาชนเท่านั้น

ข้อ ๕ ยอดเงินกู้คงค้างขององค์การมหาชนต้องไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของเงินทุนและต้องไม่เกิน ๕๐ ล้านบาท

ข้อ ๖ การกู้ยืมเงินขององค์การมหาชนที่มีวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ในการกู้ยืมเงินหรือให้กู้ยืมเงินซึ่งต้องได้รับการอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามข้อ ๔ และ ๕

ข้อ ๗ การกู้ยืมเงินขององค์การมหาชนต้องกระทำด้วยความรอบคอบ คำนึงถึงความคุ้มค่าฐานะทางการเงินและความสามารถในการชำระหนี้คืน

ข้อ ๘ องค์การมหาชนจะกู้ยืมเงินได้เฉพาะจากกระทรวงการคลัง ธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจ หรือธนาคารพาณิชย์ที่กระทรวงการคลังเห็นชอบ เว้นแต่กรณีการออกพันธบัตรและตราสารหนี้ประเภทต่าง ๆ

ข้อ ๙ การกู้ยืมเงินขององค์การมหาชนถือเป็นการก่อหนี้สาธารณะ องค์การมหาชนจะต้องพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องด้วย

ส่วนที่ ๒

การถือหุ้น การเข้าเป็นหุ้นส่วน และการเข้าร่วมทุนในกิจการของนิติบุคคลอื่น

ข้อ ๑๐ การถือหุ้น การเข้าเป็นหุ้นส่วน หรือการเข้าร่วมทุนขององค์การมหาชนในกิจการของนิติบุคคลอื่น สามารถดำเนินการได้เมื่อมีการบัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง และต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนภารกิจขององค์การมหาชนนั้นด้วย

ข้อ ๑๑ ในกรณีที่องค์การมหาชนประสงค์จะถือหุ้นหรือเข้าเป็นหุ้นส่วน ให้จัดทำหลักเกณฑ์เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติเป็นรายกรณี

ข้อ ๑๒ การเข้าร่วมทุนให้ทำเป็นโครงการ โดยวงเงินที่องค์การมหาชนเข้าร่วมทุนต้องไม่เกินร้อยละ ๕๐ ของมูลค่าโครงการ และการอนุมัติวงเงินที่องค์การมหาชนเข้าร่วมทุนให้เป็นอำนาจของผู้ดำรงตำแหน่งและภายในวงเงิน ดังต่อไปนี้

(๑) คณะกรรมการ สำหรับการเข้าร่วมทุนในวงเงินไม่เกิน ๒๕ ล้านบาท

(๒) รัฐมนตรีผู้กำกับดูแลองค์การมหาชน สำหรับการเข้าร่วมทุนในวงเงินเกินกว่า ๒๕ ล้านบาท แต่ไม่เกิน ๕๐ ล้านบาท

(๓) คณะรัฐมนตรี สำหรับการเข้าร่วมทุนในวงเงินเกินกว่า ๕๐ ล้านบาท

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง องค์การมหาชนจะต้องจัดทำคำชี้แจงประกอบการเสนอคณะกรรมการ รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี พิจารณา โดยคำชี้แจงดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- วัตถุประสงค์ขององค์การมหาชน
- การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ
- แผนบริหารความเสี่ยง
- แหล่งที่มาของเงินทุน
- การประเมินมูลค่ากิจการของนิติบุคคลที่องค์การมหาชนจะเข้าร่วมทุน
- การวิเคราะห์ผลตอบแทนทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่องค์การมหาชนจะได้รับ
- บทบาทของนิติบุคคลที่จะเข้าร่วมทุน
- หลักเกณฑ์ เงื่อนไข หรือระยะเวลาในการเข้าร่วมทุนและถอนการเข้าร่วมทุน
- ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ
- รายละเอียดอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการ รัฐมนตรีผู้กำกับดูแล หรือคณะรัฐมนตรีกำหนด

ข้อ ๑๓ ในการเข้าร่วมทุน องค์การมหาชนต้องจัดให้มีการลงนามในสัญญาการเข้าร่วมทุนกับนิติบุคคลอื่น โดยร่างสัญญาการเข้าร่วมทุนจะต้องผ่านการตรวจพิจารณาจากสำนักงานอัยการสูงสุดก่อนการลงนามสัญญา

ข้อ ๑๔ ในการเข้าร่วมทุนให้องค์การมหาชนติดตามและกำกับดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามที่กำหนดในสัญญา โดยให้มีการรายงานผลการดำเนินงาน ความก้าวหน้าของโครงการ ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการแก้ไขต่อผู้มีอำนาจอนุมัติตามข้อ ๑๒ อย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ข้อ ๑๕ การถือหุ้น การเข้าเป็นหุ้นส่วน และการเข้าร่วมทุนจะต้องพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องด้วย

ส่วนที่ ๓

การจำหน่ายทรัพย์สินจากบัญชีเป็นสูญ

ข้อ ๑๖ ในการจำหน่ายพัสดุเป็นสูญให้องค์การมหาชนปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐

ข้อ ๑๗ ในการจำหน่ายหนี้สูญ ให้คณะกรรมการกำหนดแนวปฏิบัติในการจำหน่ายหนี้สูญ โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

ข้อ ๑๘ เพื่อประโยชน์ในการวางแผนการบริหารและจัดการทรัพยากรสิน ให้องค์การมหาชน
รายงานผลการบริหารและจัดการทรัพยากรสินในรายงานประจำปี

4. กฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการกู้เงินของกองทุน
หรือทุนหมุนเวียนที่เป็นนิติบุคคล
- พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. 2558

พระราชบัญญัติ

การบริหารทุนหมุนเวียน

พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๘

เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๔๓

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ทุนหมุนเวียน” หมายความว่า กองทุน กองทุนหมุนเวียน เงินทุน เงินทุนหมุนเวียน ทุน หรือทุนหมุนเวียน ที่ตั้งขึ้นเพื่อกิจการที่อนุญาตให้นำรายรับสมทบทุนไว้ใช้จ่ายได้ โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม ส่วนราชการสังกัดรัฐสภา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่คณะกรรมการประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน

“คณะกรรมการบริหาร” หมายความว่า คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน

“ผู้บริหารทุนหมุนเวียน” หมายความว่า ผู้อำนวยการ ผู้จัดการ หรือผู้ทำหน้าที่บริหารทุนหมุนเวียน ที่เรียกชื่ออย่างอื่น

“พนักงาน” หมายความว่า พนักงานของทุนหมุนเวียน

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ลูกจ้างของทุนหมุนเวียน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ทุนหมุนเวียนใดที่มีกฎหมายกำหนดบทบัญญัติในเรื่องใดไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ให้การดำเนินงานของทุนหมุนเวียนนั้นเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายมิได้บัญญัติไว้ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มาใช้บังคับ

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน

มาตรา ๗ ให้มีคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนคณะหนึ่ง ประกอบด้วย

(๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ

(๒) ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการ

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสามคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการเงิน การคลัง เศรษฐศาสตร์ บริหาร หรือกฎหมาย

ให้อธิบดีกรมบัญชีกลางเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมบัญชีกลางแต่งตั้งข้าราชการ ในกรมบัญชีกลาง จำนวนสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๘ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) มีอายุไม่เกินหกสิบห้าปีบริบูรณ์

(๓) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือเทียบเท่า หรือผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงาน ธุรกิจภาคเอกชน

(๔) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิด ที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เคยถูกลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากงาน เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือประพฤติชั่ว อย่างร้ายแรง

(๗) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น หรือกรรมการ หรือผู้ดำรงตำแหน่งที่รับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของ พรรคการเมือง

(๘) ไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม

มาตรา ๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับ แต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่จะดำรงตำแหน่ง ติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๑๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘

มาตรา ๑๑ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและแผนการบริหารทุนหมุนเวียนเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) พิจารณากลั่นกรองการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียน

(๓) กำกับติดตามการบริหารทุนหมุนเวียน

(๔) เสนอให้มีหลักเกณฑ์ในการกำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุดสำหรับทุนหมุนเวียนต่าง ๆ ตามความเหมาะสมต่อคณะรัฐมนตรี โดยหลักเกณฑ์ดังกล่าวต้องตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

(๕) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน

(๖) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการนำทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

(๗) ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินผลทุนหมุนเวียนและการจัดทำรายงานทางการเงินของทุนหมุนเวียน

(๘) กำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุ ตลอดจนการกำหนดค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการต่าง ๆ ของคณะกรรมการบริหาร ผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงานและลูกจ้าง

(๙) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๒ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมของคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้ารองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่ง ในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๓ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

การประชุมของคณะอนุกรรมการ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๒

ทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล

ส่วนที่ ๑

การขอจัดตั้ง

มาตรา ๑๔ ให้หน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล เสนอเรื่องต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๑๕ ทุนหมุนเวียนที่หน่วยงานของรัฐขอจัดตั้งตามมาตรา ๑๔ จะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

- (๑) มีความจำเป็นต้องจัดตั้งตามนโยบายของรัฐบาล
- (๒) ไม่มีการดำเนินการในลักษณะเดียวกับการกิจปกติของหน่วยงานของรัฐที่ขอจัดตั้ง และไม่ซ้ำซ้อนกับหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐอื่นหรือทุนหมุนเวียนที่ได้ดำเนินการอยู่แล้ว
- (๓) ไม่เป็นการประกอบกิจการแข่งขันกับภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ หรือกิจกรรมที่เอกชนหรือรัฐวิสาหกิจสามารถดำเนินการได้
- (๔) มีลักษณะอื่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ส่วนที่ ๒

การบริหาร

มาตรา ๑๖ ให้หน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลกำหนดโครงสร้างการบริหารทุนหมุนเวียนเพื่อรองรับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์และแนวทางที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๑๗ ให้ผู้บริหารทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปี ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยผลการดำเนินงานของปีที่ผ่านมา แผนการปฏิบัติงาน ประมาณการรายรับรายจ่ายประจำปี และประมาณการกระแสเงินสด ทั้งนี้ ตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนด เพื่อนำเสนอคณะกรรมการบริหารพิจารณาอนุมัติอย่างน้อยหกสิบวันก่อนวันเริ่มต้นปีบัญชีของทุกปี และให้ส่งกระทรวงการคลังอย่างน้อยสามสิบวันก่อนวันเริ่มต้นปีบัญชีของทุกปีเพื่อใช้ประกอบการกำกับดูแล การบริหารทุนหมุนเวียนและติดตามการประเมินผลการดำเนินงาน

ส่วนที่ ๓

คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน

มาตรา ๑๘ ในแต่ละทุนหมุนเวียน ให้มีคณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนคณะหนึ่งประกอบด้วย

- (๑) หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียน เป็นประธานกรรมการ
- (๒) ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงบประมาณ และผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล เป็นกรรมการ
- (๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสามคนซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง จากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ ด้านการเงิน เศรษฐศาสตร์ การลงทุน กฎหมาย หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง

ให้ผู้บริหารทุนหมุนเวียนเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๑๙ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหารต้องไม่เป็นผู้ประกอบกิจการที่ขัดหรือแย้งกับวัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียน และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๘ (๑) (๒) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘) และมาตรา ๙ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม และวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหาร

มาตรา ๒๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหารพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย
(๒) ลาออก
(๓) ประธานกรรมการให้ออกโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘

มาตรา ๒๑ คณะกรรมการบริหารมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบาย กำกับดูแลการบริหารจัดการ และติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียน

(๒) กำหนดข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุ ตลอดจนการกำหนดค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการต่าง ๆ ของผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้างให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๑๑ (๘)

(๓) พิจารณออนุมัติแผนการดำเนินงานประจำปี

(๔) แต่งตั้งผู้บริหารทุนหมุนเวียน

มาตรา ๒๒ คณะกรรมการบริหารมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการบริหารมอบหมาย

การประชุมของคณะกรรมการบริหารและคณะอนุกรรมการให้นำบทบัญญัติมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๓ ให้กรรมการบริหารและอนุกรรมการ ได้รับเบี้ยประชุมหรือประโยชน์ตอบแทนอื่นตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดตามผลการประเมินผลการดำเนินงาน

ส่วนที่ ๔

ผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้าง

มาตรา ๒๔ ให้คณะกรรมการบริหารแต่งตั้งผู้บริหารทุนหมุนเวียนทำหน้าที่บริหารทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียน โดยให้คำนึงถึงลักษณะการดำเนินงานของทุนหมุนเวียน ความรับผิดชอบ ความประหยัด และความคุ้มค่า ทั้งนี้ ตามมาตรฐานที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา ๑๑ (๘)

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่ผู้บริหารทุนหมุนเวียนมิใช่เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานเจ้าของทุนหมุนเวียน ให้การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และเงื่อนไขการจ้างเป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการบริหาร กำหนด

มาตรา ๒๖ การกำหนดตำแหน่ง คุณสมบัติของตำแหน่ง อัตราเงินเดือน ค่าตอบแทน อำนาจหน้าที่ ระยะเวลาการจ้าง การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเลิกจ้างพนักงานและลูกจ้าง ให้เป็นไปตามข้อบังคับที่คณะกรรมการบริหารกำหนด

ส่วนที่ ๕ การบัญชีและการตรวจสอบ

มาตรา ๒๗ ให้คณะกรรมการบริหารวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถ จัดทำรายงานการเงิน แสดงฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็น นิติบุคคลได้อย่างถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป

มาตรา ๒๘ ให้คณะกรรมการบริหารจัดทำรายงานการเงินของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะ เป็นนิติบุคคลส่งผู้สอบบัญชีภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ปีบัญชีของทุนหมุนเวียนให้เป็นไปตามปีงบประมาณ เว้นแต่คณะกรรมการบริหารจะประกาศกำหนด เป็นอย่างอื่นโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๙ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือบุคคลที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล และให้ทำการตรวจสอบ รับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของทุนหมุนเวียนในรอบปีบัญชี

ให้ผู้สอบบัญชีของทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลทำรายงานการสอบบัญชีเสนอต่อ คณะกรรมการบริหารภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ให้คณะกรรมการบริหารนำส่งรายงานการเงินพร้อมด้วยรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีต่อ กระทรวงการคลังภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากผู้สอบบัญชี

มาตรา ๓๐ ให้หน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลจัดให้มีระบบ การตรวจสอบภายในเพื่อตรวจสอบการดำเนินงานต่าง ๆ ของทุนหมุนเวียน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ คณะกรรมการประกาศกำหนด

ส่วนที่ ๖ การประเมินผล

มาตรา ๓๑ ให้กรมบัญชีกลางมีหน้าที่ประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะ เป็นนิติบุคคลเป็นประจำทุกปี โดยต้องประเมินในด้านต่อไปนี้

- (๑) การเงิน
- (๒) การปฏิบัติการ
- (๓) การสนองประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- (๔) การบริหารจัดการทุนหมุนเวียน
- (๕) การปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหาร ผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้าง
- (๖) ด้านอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

การประเมินผลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ให้กรมบัญชีกลางรายงานการประเมินผลทุนหมุนเวียนต่อคณะกรรมการภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชีของทุนหมุนเวียน

มาตรา ๓๒ ในกรณีที่ทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลมีกฎหมายกำหนดระบบการประเมินผลการดำเนินงานไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ให้คณะกรรมการบริหารจัดการจัดทำรายงานผลการประเมินผลการดำเนินงานเสนอต่อกรมบัญชีกลางภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี

หลักเกณฑ์การจัดทำรายงานของทุนหมุนเวียนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๓๓ ให้กรมบัญชีกลางรวบรวมและจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานในภาพรวมของทุนหมุนเวียนทั้งหมดต่อคณะกรรมการ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาเพื่อทราบต่อไป

หมวด ๓

ทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๓๔ ให้นำบทบัญญัติในส่วนที่ ๑ การขอจัดตั้ง ของหมวด ๒ ทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล มาใช้บังคับกับทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลด้วย

มาตรา ๓๕ ให้นำบทบัญญัติในส่วนที่ ๒ การบริหาร ส่วนที่ ๓ คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน ส่วนที่ ๔ ผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้าง ส่วนที่ ๕ การบัญชีและการตรวจสอบ และส่วนที่ ๖ การประเมินผล ของหมวด ๒ ทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล มาใช้บังคับกับทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลซึ่งกฎหมายมิได้บัญญัติเรื่องดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะโดยอนุโลม

มาตรา ๓๖ ในกรณีมีปัญหาในการปฏิบัติตามมาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๕ ให้คณะกรรมการเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

หมวด ๔
การรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน

มาตรา ๓๗ บทบัญญัติในหมวดนี้ให้ใช้บังคับกับการรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลและทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๓๘ ให้คณะกรรมการมีอำนาจรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียนได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ โดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๓๙ การรวมทุนหมุนเวียน ให้กระทำได้เมื่อทุนหมุนเวียนที่จะรวมกันนั้นมีวัตถุประสงค์เดียวกันหรือสามารถดำเนินการร่วมกันได้ และจะต้องไม่มีผลเป็นการขยายวัตถุประสงค์เกินกว่าวัตถุประสงค์เดิมของทุนหมุนเวียนที่นำมารวมกันนั้น

การรวมทุนหมุนเวียนตามวรรคหนึ่ง อาจเป็นการรวมกับทุนหมุนเวียนใดทุนหมุนเวียนหนึ่งหรือรวมกันเป็นทุนหมุนเวียนใหม่ก็ได้

มาตรา ๔๐ การยุบเลิกทุนหมุนเวียน ให้กระทำได้ในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) หมดความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งทุนหมุนเวียนนั้นแล้ว
- (๒) ทุนหมุนเวียนได้หยุดการดำเนินงานโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร
- (๓) มีผลการประเมินผลการดำเนินงานต่ำกว่าเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดเป็นเวลาสามปีติดต่อกัน และคณะกรรมการเห็นสมควรให้ยุบเลิกทุนหมุนเวียนนั้น
- (๔) มีเหตุอันสมควรต้องยุบเลิกทุนหมุนเวียนตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๔๑ ในการเสนอขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรีเพื่อรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน ให้คณะกรรมการเสนอข้อเท็จจริงและความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วย

เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติให้ยุบเลิกทุนหมุนเวียนใด ให้ถือว่าเป็นการยุบเลิกทุนหมุนเวียนนั้นตามกฎหมาย เว้นแต่ในกรณีที่ทุนหมุนเวียนใดจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายเฉพาะ ให้ดำเนินการยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่อยุบเลิกทุนหมุนเวียนนั้น

มาตรา ๔๒ เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้รวมทุนหมุนเวียนใด ให้มีผลเป็นการโอนทรัพย์สินหนี้สิน ภาระผูกพัน สิทธิ หน้าที่ พนักงานและลูกจ้างของทุนหมุนเวียนเดิมไปเป็นของทุนหมุนเวียนที่คงอยู่ภายหลังการรวมทุนหมุนเวียนหรือของทุนหมุนเวียนใหม่ เว้นแต่ในกรณีที่ทุนหมุนเวียนใดจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายเฉพาะ ให้ดำเนินการยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเพื่อรวมทุนหมุนเวียนนั้น

มาตรา ๔๓ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น การจัดการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้างของทุนหมุนเวียนที่รวมหรือยุบเลิกให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๔๔ เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น เมื่อยุบเลิกทุนหมุนเวียน ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียนหรือที่ เป็นผู้กำกับดูแลทุนหมุนเวียนแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีเพื่อชำระบัญชีของทุนหมุนเวียน และให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการชำระบัญชีห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ห้างหุ้นส่วนจำกัด และบริษัทจำกัด มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในระหว่างการชำระบัญชี ให้ถือว่าทุนหมุนเวียนนั้นยังคงตั้งอยู่ตราบเท่าเวลาที่จำเป็นเพื่อการชำระบัญชี

ในกรณียุบเลิกทุนหมุนเวียน หากภายหลังจากการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่งเสร็จสิ้นแล้วมีเงินคงเหลือให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินทั้งหมด

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๕ ในระหว่างที่ยังไม่มีข้อบังคับ ประกาศ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับทุนหมุนเวียนตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำกฎ ข้อบังคับ ประกาศ ระเบียบ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับทุนหมุนเวียนซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มาใช้บังคับไปพลางก่อน เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะได้ออกข้อบังคับ ประกาศ และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับทุนหมุนเวียนตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งต้องดำเนินการภายในเวลาไม่เกินสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๖ ให้กรรมการบริหารของทุนหมุนเวียน ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะครบวาระการดำรงตำแหน่ง

มาตรา ๔๗ ให้ผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้างตามสัญญาจ้างซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้จนกว่าสัญญาจ้างจะสิ้นสุดลง

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้ยืมเงินหรืออุปถัมภ์ทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๔๓ มีบทบัญญัติที่ยังไม่ครอบคลุมการบริหารทุนหมุนเวียนทั้งกระบวนการ ประกอบกับปัจจุบันได้มีการจัดตั้งทุนหมุนเวียนขึ้นเป็นจำนวนมากเพื่อเป็นทุนในการใช้จ่ายบริหารกิจการของหน่วยงานของรัฐให้เกิดความคล่องตัวทางการเงิน โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน แต่การบริหารทุนหมุนเวียนยังขาดประสิทธิภาพและไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างแท้จริง ดังนั้น เพื่อให้การบริหารทุนหมุนเวียน มีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยง และเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการด้านการเงินการคลังของรัฐ สมควรกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจัดตั้งกำกับและบริหารทุนหมุนเวียนให้มีประสิทธิภาพและบังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

5. รายชื่อองค์กรมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติองค์กรมหาชน พ.ศ. 2542

รายชื่อองค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติองค์การมหาชน พ.ศ. 2542

จำนวน 37 แห่ง

(ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงาน ก.พ.ร.)

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	กฎหมายจัดตั้ง	กระทรวงต้นสังกัด	อำนาจการกู้เงิน
1	สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)	มาตรา 5 พระราชกฤษฎีกา จัดตั้งสถาบันพัฒนาองค์กร ชุมชน (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2543	กระทรวงการพัฒนา สังคมและความมั่นคง ของมนุษย์	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 8 กำหนดว่า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ กำหนดไว้ในมาตรา 7 ให้สถาบันมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้ด้วย (10) กู้หรือยืมเงินภายในและภายนอกราชอาณาจักร (11) ออกพันธบัตรหรือตราสารอื่นใดเพื่อการลงทุน
2	โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์	มาตรา 5 พระราชกฤษฎีกา จัดตั้งโรงเรียนมหิดล วิทยานุสรณ์ พ.ศ. 2543	กระทรวงศึกษาธิการ	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 9 กำหนดว่า นอกจากอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 8 ให้โรงเรียนมีอำนาจทำกิจการ ดังต่อไปนี้ด้วย (6) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในกิจการที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ของโรงเรียน
3	โรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การมหาชน)	มาตรา 5 พระราชกฤษฎีกา จัดตั้งโรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2543	กระทรวงสาธารณสุข	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 7 กำหนดว่า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 6 ให้โรงพยาบาลมีอำนาจหน้าที่กระทำการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ด้วย (4) กู้ยืมเงิน หรือออกพันธบัตรหรือตราสารทางการเงินอื่นใด เพื่อการดำเนินกิจการของโรงพยาบาล

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	กฎหมายจัดตั้ง	กระทรวงต้นสังกัด	อำนาจการกู้เงิน
4	สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)	มาตรา 5 พระราชบัญญัติการจัดตั้งสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2543	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 8 กำหนดว่า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่กระทำการกิจการ ดังต่อไปนี้ด้วย (4) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์
5	สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)	มาตรา 5 พระราชบัญญัติการจัดตั้งสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2543	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	กฎหมายจัดตั้งฯ ไม่ได้ระบุให้อำนาจการกู้เงินไว้
6	ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)	มาตรา 5 พระราชบัญญัติการจัดตั้งศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2543	กระทรวงวัฒนธรรม	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 8 กำหนดว่า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 ให้ศูนย์มีอำนาจกระทำการกิจการ ดังต่อไปนี้ด้วย (6) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของศูนย์
7	สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน)	มาตรา 5 พระราชบัญญัติการจัดตั้งสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2544	กระทรวงพาณิชย์ ตามพระราชบัญญัติการจัดตั้งสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน) (ฉบับที่ ๒) (อดีตกระทรวงการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม)	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 7 กำหนดว่า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 6 ให้สถาบันมีอำนาจกระทำการกิจการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ด้วย (7) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	กฎหมายจัดตั้ง	กระทรวงต้นสังกัด	อำนาจการกู้เงิน
8	สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน)	มาตรา 5 พระราชกฤษฎีกา จัดตั้งสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2545	สำนักนายกรัฐมนตรี	กฎหมายจัดตั้งฯ ไม่ได้ระบุให้อำนาจการกู้เงินไว้
9	สำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน)	มาตรา 5 พระราชกฤษฎีกา จัดตั้งสำนักงานพัฒนาการวิจัยการเกษตร (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2546	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 8 กำหนดว่า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่กระทำการกิจการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ด้วย (6) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสำนักงาน
10	องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)	มาตรา 5 พระราชกฤษฎีกา จัดตั้งองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2546	สำนักนายกรัฐมนตรี	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 8 กำหนดว่า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 ให้องค์การมีอำนาจกระทำการกิจการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ด้วย (3) ให้กู้ยืมเงินหรือกู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ขององค์กร
11	ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน)	มาตรา 5 พระราชกฤษฎีกา จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2546	กระทรวงพาณิชย์	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 9 กำหนดว่า นอกจากอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 8 ให้ศูนย์มีอำนาจกระทำการกิจการดังต่อไปนี้ด้วย (5) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของศูนย์

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	กฎหมายจัดตั้ง	กระทรวงต้นสังกัด	อำนาจการกู้เงิน
12	สถาบันวิจัยและพัฒนา อัญมณีและเครื่องประดับ แห่งชาติ (องค์การมหาชน)	มาตรา 5 พระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณี และเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2546	กระทรวงพาณิชย์	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 9 กำหนดว่า นอกจากอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 8 ให้สถาบันมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ด้วย (4) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์
13	สำนักงานบริหาร และพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)	มาตรา 5 พระราชกฤษฎีกา จัดตั้งสำนักงานบริหารและ พัฒนาองค์ความรู้ (องค์การ มหาชน) พ.ศ. 2547	สำนักนายกรัฐมนตรี	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 8 กำหนดว่า นอกจากอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 7 ให้สำนักงานมีอำนาจทำการ ดังต่อไปนี้ด้วย (3) ให้กู้ยืมเงินหรือกู้ยืมเงิน เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการ ตามวัตถุประสงค์ของสำนักงาน
14	สำนักงานความร่วมมือ พัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศ เพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน)	มาตรา 5 พระราชกฤษฎีกา จัดตั้งสำนักงานความร่วมมือ พัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศ เพื่อนบ้าน (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2548	กระทรวงการคลัง	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 8 กำหนดว่า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และ อำนาจหน้าที่หลักตามมาตรา 7 ให้สำนักงานมีอำนาจกระทำการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ด้วย (4) กู้ยืมเงินหรือระดมเงินทุนเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงาน ตามวัตถุประสงค์ของสำนักงาน
15	สถาบันทดสอบทางการศึกษา แห่งชาติ (องค์การมหาชน)	มาตรา 5 พระราชกฤษฎีกา จัดตั้งสถาบันทดสอบ ทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2548	กระทรวงศึกษาธิการ	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 9 กำหนดว่า นอกจากอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 8 ให้สถาบันมีอำนาจหน้าที่กระทำการดังต่อไปนี้ด้วย (6) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	กฎหมายจัดตั้ง	กระทรวงต้นสังกัด	อำนาจการกู้เงิน
16	สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน)	มาตรา 5 พระราชกฤษฎีกา จัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนา พื้นที่สูง (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2548	กระทรวงเกษตร และสหกรณ์	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 8 กำหนดว่า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 ให้สถาบันมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้ (6) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน
17	สถาบันเทคโนโลยีนิวเคลียร์ แห่งชาติ (องค์การมหาชน)	มาตรา 5 พระราชกฤษฎีกา จัดตั้งสถาบันเทคโนโลยี นิวเคลียร์แห่งชาติ (องค์การ มหาชน) พ.ศ. 2549	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 8 กำหนดว่า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 ให้สถาบันมีอำนาจหน้าที่กระทำการดังต่อไปนี้ (6) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน
18	องค์การบริหารจัดการ ก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน)	มาตรา 5 พระราชกฤษฎีกา จัดตั้งองค์การบริหารจัดการ ก๊าซเรือนกระจก (องค์การ มหาชน) พ.ศ. 2550	กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	กฎหมายจัดตั้งฯ ไม่ได้ระบุให้อำนาจการกู้เงินไว้
19	สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจ จากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน)	มาตรา 5 พระราชกฤษฎีกา จัดตั้งสำนักงานพัฒนา เศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2550	กระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 8 กำหนดว่า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 ให้สำนักงานมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้ (5) กู้ยืมเงินหรือให้กู้ยืมเงิน หรือค้ำประกัน เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการ ตามวัตถุประสงค์ของสำนักงาน

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	กฎหมายจัดตั้ง	กระทรวงต้นสังกัด	อำนาจการกู้เงิน
20	สถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน)	มาตรา 5 พระราชบัญญัติ สถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2551	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 8 กำหนดว่า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 ให้สถาบันมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้ (6) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน
21	สถาบันสารสนเทศ ทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน)	มาตรา 5 พระราชบัญญัติ จัดตั้งสถาบันสารสนเทศ ทรัพยากรน้ำ (องค์การ มหาชน) พ.ศ. 2562	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 9 กำหนดว่า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 8 ให้สถาบันมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (6) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน
22	สถาบันวิจัยดาราศาสตร์ แห่งชาติ (องค์การมหาชน)	มาตรา 5 พระราชบัญญัติ จัดตั้งสถาบันวิจัยดาราศาสตร์ แห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2551	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 8 กำหนดว่า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 ให้สถาบันมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (6) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน
23	สำนักงานพิพิธภัณฑสถาน เฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน)	มาตรา 5 พระราชบัญญัติ จัดตั้งสำนักงานพิพิธภัณฑ สถานเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2552	กระทรวงเกษตร และสหกรณ์	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 8 กำหนดว่า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (7) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ ของสำนักงาน
24	สถาบันรับรองคุณภาพ สถานพยาบาล (องค์การมหาชน)	มาตรา 5 พระราชบัญญัติ จัดตั้งสถาบันรับรองคุณภาพ	กระทรวงสาธารณสุข	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 8 กำหนดว่า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 ให้สถาบันมีอำนาจและหน้าที่กระทำการดังต่อไปนี้ด้วย

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	กฎหมายจัดตั้ง	กระทรวงต้นสังกัด	อำนาจการกู้เงิน
		สถานพยาบาล (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2552		(3) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน
25	หอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน)	มาตรา 5 พระราชกฤษฎีกาพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งหอภาพยนตร์ (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2552	กระทรวงวัฒนธรรม	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 8 กำหนดว่า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 ให้หอภาพยนตร์มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้ (6) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของหอภาพยนตร์
26	สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน)	มาตรา 5 พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2552	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 8 กำหนดว่า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 ให้สำนักงานมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้ (7) กู้ยืมเงินหรือให้กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสำนักงาน
27	สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)	มาตรา 6 พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2561	สำนักนายกรัฐมนตรี	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 9 กำหนดว่า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 8 ให้สำนักงานมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (7) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสำนักงาน

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	กฎหมายจัดตั้ง	กระทรวงต้นสังกัด	อำนาจการกู้เงิน
28	สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)	มาตรา 5 พระราชกฤษฎีกา จัดตั้งสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2554	สำนักนายกรัฐมนตรี	กฎหมายจัดตั้งฯ ไม่ได้ระบุให้อำนาจการกู้เงินไว้
29	สถาบันบริหารจัดการ ธนาคารที่ดิน (องค์การมหาชน)	มาตรา 5 พระราชกฤษฎีกา จัดตั้งสถาบันบริหารจัดการ ธนาคารที่ดิน (องค์การ มหาชน) พ.ศ. 2554	สำนักนายกรัฐมนตรี	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 8 กำหนดว่า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 ให้สถาบันมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (8) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน
30	ศูนย์ความเป็นเลิศด้าน ชีววิทยาศาสตร์ (องค์การมหาชน)	มาตรา 5 พระราชกฤษฎีกา จัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศด้าน ชีววิทยาศาสตร์ (องค์การ มหาชน) พ.ศ. 2554	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 8 กำหนดว่า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 ให้ศูนย์มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (6) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของศูนย์
31	ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)	มาตรา 5 พระราชกฤษฎีกา จัดตั้งศูนย์คุณธรรม (องค์การ มหาชน) พ.ศ. 2554	กระทรวงวัฒนธรรม	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 8 กำหนดว่า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 ให้ศูนย์มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (6) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของศูนย์
32	สถาบันเพื่อการยุติธรรม แห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน)	มาตรา 5 พระราชกฤษฎีกา จัดตั้งสถาบันเพื่อการยุติธรรม แห่งประเทศไทย (องค์การ มหาชน) พ.ศ. 2554	กระทรวงยุติธรรม	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 8 กำหนดว่า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 ให้สถาบันมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (6) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	กฎหมายจัดตั้ง	กระทรวงต้นสังกัด	อำนาจการกู้เงิน
33	สำนักงานพัฒนาปิงคนคร (องค์การมหาชน)	มาตรา 5 พระราชบัญญัติ จัดตั้งสำนักงานพัฒนาปิงคนคร (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2556	สำนักนายกรัฐมนตรี	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 8 กำหนดว่า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 ให้สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (6) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสำนักงาน
34	สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และ สภาพแวดล้อมในการ ทำงาน (องค์การมหาชน)	มาตรา 5 พระราชบัญญัติ จัดตั้ง สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อม ในการทำงาน (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2558	กระทรวงแรงงาน	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 9 กำหนดว่า นอกจากอำนาจหน้าที่ในมาตรา 8 ให้สถาบันมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (6) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน
35	สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจ สร้างสรรค์ (องค์การ มหาชน)	มาตรา 5 พระราชบัญญัติ จัดตั้งสำนักงานส่งเสริม เศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การ มหาชน) พ.ศ. 2561	สำนักนายกรัฐมนตรี	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 8 กำหนดว่า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 ให้สำนักงานมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (6) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสำนักงาน
36	สถาบันวิจัยและพัฒนา เทคโนโลยีระบบราง (องค์การมหาชน)	มาตรา 5 พระราชบัญญัติ จัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนา เทคโนโลยีระบบราง (องค์การ มหาชน) พ.ศ. 2564	กระทรวงคมนาคม	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 8 กำหนดว่า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 ให้สถาบันมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (7) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน การเข้าร่วมทุนตาม (5) การถือหุ้นหรือเข้าเป็นหุ้นส่วนตาม (6) และ การกู้ยืมเงินตาม (7) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	กฎหมายจัดตั้ง	กระทรวงต้นสังกัด	อำนาจการกู้เงิน
37	สถาบันข้อมูลขนาดใหญ่ (องค์การมหาชน)	มาตรา 5 พระราชกฤษฎีกา จัดตั้งสถาบันข้อมูลขนาดใหญ่ (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2566	กระทรวงดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคม	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 8 กำหนดว่า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 ให้สถาบันมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้ (6) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน การกู้ยืมเงินตาม (6) การเข้าร่วมทุนตาม (7) และการถือหุ้นหรือ เข้าเป็นหุ้นส่วนตาม (8) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

6. รายชื่อองค์กรมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะ

รายชื่อองค์การมหาชนที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติเฉพาะ
จำนวน 24 แห่ง

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	กฎหมายจัดตั้ง	กระทรวงต้นสังกัด	อำนาจการกู้เงิน
1	สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ	มาตรา 11 พระราชบัญญัติพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. 2534	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 12 กำหนดว่า ให้สำนักงานมีอำนาจกระทำการกิจต่าง ๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา 11 และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง (6) กู้ยืมเงิน ให้กู้ยืมเงิน โดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน หรือการลงทุน ทั้งนี้ เพื่อการวิจัยและพัฒนา และการบริการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การกู้ยืมเงินหรือการลงทุน ถ้าเป็นจำนวนเงินเกินวงเงินที่รัฐมนตรีกำหนดต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน
2	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม	มาตรา 21 พระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม	กฎหมายจัดตั้งฯ ไม่ได้ระบุให้อำนาจการกู้เงินไว้
3	สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข	มาตรา 11 พระราชบัญญัติสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข พ.ศ. 2535	กระทรวงสาธารณสุข	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 12 กำหนดว่า ให้สถาบันมีอำนาจกระทำการกิจต่าง ๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา 11 และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง (5) กู้หรือยืมเงิน ภายในและภายนอกราชอาณาจักร (6) ให้กู้หรือให้ยืมเงิน โดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน เพื่อประโยชน์แก่การพัฒนาระบบสาธารณสุข

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	กฎหมายจัดตั้ง	กระทรวงต้นสังกัด	อำนาจการกู้เงิน
4	สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ	มาตรา 12 พระราชบัญญัติ พัฒนาระบบมาตรวิทยา แห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 14 กำหนดว่า สถาบันมีอำนาจหน้าที่กระทำ กิจการต่าง ๆ ภายในวัตถุประสงค์ตามมาตรา 13 และอำนาจเช่นว่านี้ ให้รวมถึง (15) กู้ยืมเงิน ให้กู้ยืมเงิน โดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน ทั้งนี้ เพื่อการศึกษา พัฒนาเทคโนโลยีการวัดปริมาณ และการบริการ วิเคราะห์ ทดสอบ หรือสอบเทียบความถูกต้องของเครื่องมือและอุปกรณ์ การวัดปริมาณ การกู้ยืมเงิน การให้กู้ยืมเงิน หรือการลงทุนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไป ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด หากเกินวงเงินที่กำหนดไว้ในระเบียบ ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน
5	สถาบันส่งเสริมการสอน วิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยี	มาตรา 6 พระราชบัญญัติ สถาบันส่งเสริมการสอน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. 2541	กระทรวงศึกษาธิการ	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 9 กำหนดว่า ให้สถาบันมีอำนาจกระทำการ ต่าง ๆ ภายในวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง (2) กู้ยืมเงินหรือให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน หรือลงทุน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในมาตรา 7
6	สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม	มาตรา 16 พระราชบัญญัติ ส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม พ.ศ. 2543	สำนักนายกรัฐมนตรี	มาตรา 17 กำหนดว่า สำนักงานมีอำนาจหน้าที่กระทำการต่าง ๆ ภายใน ขอบแห่งวัตถุประสงค์ ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 16 และอำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ ให้รวมถึง

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	กฎหมายจัดตั้ง	กระทรวงต้นสังกัด	อำนาจการกู้เงิน
				(2) กู้ยืมเงิน หรือให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน หรือลงทุน ทั้งนี้ เพื่อการวิจัย พัฒนา และส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นโดยรวมเท่านั้น การกู้ยืมเงิน การให้กู้ยืมเงิน การลงทุน การให้ความอุดหนุน การให้ความช่วยเหลือจากเงินกองทุนหรือการเข้าร่วมกิจการหรือถือหุ้นตาม (2) (3) หรือ (4) ถ้าเป็นจำนวนเงินเกินวงเงินที่คณะกรรมการบริหารกำหนดตามมาตรา 20 (12) ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการก่อน
7	กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ	มาตรา 5 พระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2544	กระทรวงสาธารณสุข	กฎหมายจัดตั้งฯ ไม่ได้ระบุให้อำนาจการกู้เงินไว้
8	สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ	มาตรา 24 พระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545	กระทรวงสาธารณสุข	กฎหมายจัดตั้งฯ ไม่ได้ระบุให้อำนาจการกู้เงินไว้
9	คุรุสภา	มาตรา 7 พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546	กระทรวงศึกษาธิการ	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 9 วรรค 3 กำหนดว่า นอกจากอำนาจหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้คุรุสภามีอำนาจกระทำการต่าง ๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ด้วย (3) กู้ยืมเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของคุรุสภา

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	กฎหมายจัดตั้ง	กระทรวงต้นสังกัด	อำนาจการกู้เงิน
10	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา	มาตรา 67 พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546	กระทรวงศึกษาธิการ	ประกอบกับมาตรา 67 กำหนดว่า ให้มีสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา มีฐานะเป็นนิติบุคคล ในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (4) กู้ยืมเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการบริหารงานสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา
11	สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ	มาตรา 5 พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547	สำนักนายกรัฐมนตรี	กฎหมายจัดตั้งฯ ไม่ได้ระบุให้อำนาจการกู้เงินไว้
12	สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ	มาตรา 26 พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550	กระทรวงสาธารณสุข	กฎหมายจัดตั้งฯ ไม่ได้ระบุให้อำนาจการกู้เงินไว้
13	สถาบันอนุญาโตตุลาการ	มาตรา 5 พระราชบัญญัติสถาบันอนุญาโตตุลาการ พ.ศ. 2550	กระทรวงยุติธรรม	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 8 กำหนดว่า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 ให้สถาบันมีอำนาจกระทำการดังต่อไปนี้ (4) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ การกู้ยืมเงินตาม (4) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
14	สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ	มาตรา 21 พระราชบัญญัติสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2562	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	กฎหมายจัดตั้งฯ ไม่ได้ระบุให้อำนาจการกู้เงินไว้

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	กฎหมายจัดตั้ง	กระทรวงต้นสังกัด	อำนาจการกู้เงิน
15	สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ	มาตรา 14 พระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2551	กระทรวงสาธารณสุข	กฎหมายจัดตั้งฯ ไม่ได้ระบุให้อำนาจการกู้เงินไว้
16	สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน)	มาตรา 5 พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2554	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	กฎหมายจัดตั้งฯ ไม่ได้ระบุให้อำนาจการกู้เงินไว้
17	กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์	มาตรา 5 พระราชบัญญัติกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ พ.ศ. 2558	กระทรวงวัฒนธรรม	กฎหมายจัดตั้งฯ ไม่ได้ระบุให้อำนาจการกู้เงินไว้
18	สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล	มาตรา 34 พระราชบัญญัติการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. 2560	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 43 กำหนดว่า นอกจากอำนาจในการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา 34 ให้สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ด้วย (5) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล
19	สถาบันวัคซีนแห่งชาติ	มาตรา 19 พระราชบัญญัติความมั่นคงด้านวัคซีนแห่งชาติ พ.ศ. 2561	กระทรวงสาธารณสุข	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 8 กำหนดว่า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 ให้สถาบันมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้ (7) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	กฎหมายจัดตั้ง	กระทรวงต้นสังกัด	อำนาจการกู้เงิน
20	สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ	มาตรา 21 พระราชบัญญัติเทคโนโลยีป้องกันประเทศ พ.ศ. 2562	กระทรวงกลาโหม	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 23 กำหนดว่า ให้สถาบันมีหน้าที่และอำนาจกระทำการกิจการต่าง ๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา 22 หน้าที่และอำนาจเช่นว่านี้ ให้รวมถึง (4) กู้ยืมเงิน ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
21	สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม	มาตรา 23 พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม พ.ศ. 2562	สำนักนายกรัฐมนตรี	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 25 กำหนดว่า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 24 ให้สำนักงานมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้ (5) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของสำนักงาน
22	สำนักงานกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง	มาตรา 5 พระราชบัญญัติกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2562	กระทรวงพลังงาน	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 19 กำหนดว่า ให้สำนักงานมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้ (3) กู้ยืมเงินตามมาตรา 26 มาตรา 26 กำหนดว่า กองทุนต้องมีจำนวนเงินเพียงพอเพื่อใช้ในการบริหารจัดการกองทุนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเมื่อรวมกับเงินกู้ตามวรรคสองแล้วต้องไม่เกินจำนวนสี่หมื่นล้านบาทเมื่อกองทุนมีจำนวนเงินไม่เพียงพอเพื่อดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของกองทุนตามมาตรา 5 ให้สำนักงานโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการและโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจกู้ยืมเงินเป็นจำนวนไม่เกินสองหมื่นล้านบาท ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	กฎหมายจัดตั้ง	กระทรวงต้นสังกัด	อำนาจการกู้เงิน
				การเปลี่ยนแปลงกรอบเงินตามวรรคหนึ่งและกรอบเงินกู้ตามวรรคสอง ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ ให้กระทำได้โดยการตราพระราชกฤษฎีกา
23	สำนักงานคณะกรรมการ รักษาความมั่นคงปลอดภัย ไซเบอร์แห่งชาติ	มาตรา 20 พระราชบัญญัติ การรักษาความมั่นคงปลอดภัย ทางไซเบอร์ พ.ศ. 2562	สำนักนายกรัฐมนตรี	กฎหมายจัดตั้งฯ ไม่ได้ระบุให้อำนาจการกู้เงินไว้
24	สำนักงานคณะกรรมการ คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล	มาตรา 43 พระราชบัญญัติ คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562	กระทรวงดิจิทัลเพื่อ เศรษฐกิจและสังคม	กฎหมายจัดตั้งฯ ไม่ได้ระบุให้อำนาจการกู้เงินไว้

7. รายชื่อมหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐ

รายชื่อมหาวิทยาลัยในกำกับดูแลของรัฐ

จำนวน 24 แห่ง

(ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม)

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	กฎหมายจัดตั้ง	อำนาจในการกู้เงิน
1	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	มาตรา 5 พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี พ.ศ. 2533	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 10 กำหนดว่า มหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่กระทำการต่าง ๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 5 และอำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง (4) โดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน หรือลงทุน ทั้งนี้ เพื่อการศึกษา การวิจัย และการบริการทางวิชาการของมหาวิทยาลัย การกู้ยืมเงิน ให้กู้ยืมเงินหรือการลงทุนถ้าเป็นจำนวนเงินเกินกว่าวงเงินที่รัฐมนตรีกำหนด ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน มาตรา 16 กำหนดว่า สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย และโดยเฉพาะมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้ (13) ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของมหาวิทยาลัยที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ
2	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	มาตรา 5 พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ พ.ศ. 2535	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 10 กำหนดว่า มหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่กระทำการต่าง ๆ ภายในวัตถุประสงค์ ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 5 และอำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	กฎหมายจัดตั้ง	อำนาจในการกู้เงิน
			(4) กู้ยืมเงิน ให้กู้ยืมเงิน โดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สินหรือลงทุน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในมาตรา 5 การกู้ยืมเงิน การให้กู้ยืมเงิน หรือการลงทุน ถ้าเป็นจำนวนเงินเกินวงเงินที่รัฐมนตรีกำหนด ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน
3	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	มาตรา 4 พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พ.ศ. 2541	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 12 กำหนดว่า มหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่กระทำการต่าง ๆ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในมาตรา 7 อำนาจและหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง (4) กู้ยืมเงินและให้กู้ยืมเงิน โดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สินร่วมลงทุนหรือลงทุน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในมาตรา 7 การกู้ยืมเงิน ให้กู้ยืมเงิน โดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน ร่วมลงทุน หรือลงทุน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในมาตรา 7
4	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	มาตรา 5 พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง พ.ศ. 2541	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 10 กำหนดว่า มหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่กระทำการต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในมาตรา 5 อำนาจและหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	กฎหมายจัดตั้ง	อำนาจในการกู้เงิน
			(4) กู้ยืมเงิน ให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สินร่วมลงทุนหรือลงทุน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ในมาตรา 5 การกู้ยืมเงิน การให้กู้ยืมเงิน การร่วมลงทุน หรือการลงทุน ถ้าเป็นจำนวนเงินไม่เกินหนึ่งในสี่ของจำนวนทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย ถ้าเป็นจำนวนเงินเกินหนึ่งในสี่ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี และถ้าเป็นจำนวนเงินเกินครึ่งหนึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน
5	มหาวิทยาลัยมหิดล	มาตรา 5 พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2550	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 15 กำหนดว่า มหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่กระทำการต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในมาตรา 7 อำนาจและหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง (4) กู้ยืมเงิน และให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สินการลงทุน หรือการร่วมลงทุน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่กิจการของมหาวิทยาลัย การกู้ยืมเงิน การให้กู้ยืมเงิน การถือหุ้น การเข้าเป็นหุ้นส่วนการลงทุนหรือการร่วมลงทุน ถ้าเป็นจำนวนเงินเกินวงเงินที่รัฐมนตรีกำหนดต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน
6	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	มาตรา 5 พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พ.ศ. 2550	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 15 กำหนดว่า มหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่กระทำการต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในมาตรา 7 อำนาจและหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	กฎหมายจัดตั้ง	อำนาจในการกู้เงิน
			(2) กู้ยืมเงินและให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน ร่วมลงทุนหรือลงทุน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่กิจการของมหาวิทยาลัย การกู้ยืมเงินและให้กู้ยืมเงิน โดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สินการลงทุน หรือการร่วมลงทุน ถ้าเป็นจำนวนเงินเกินวงเงินที่รัฐมนตรีกำหนดต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน มาตรา 22 กำหนดว่า สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย อำนาจและหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึงปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของมหาวิทยาลัยที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ
7	มหาวิทยาลัยบูรพา	มาตรา 5 พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพา พ.ศ. 2550	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 13 กำหนดว่า มหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่กระทำการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 อำนาจและหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง (2) กู้ยืมเงินและให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน และร่วมลงทุน หรือลงทุน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่กิจการของมหาวิทยาลัย การกู้ยืมเงิน การให้กู้ยืมเงิน การร่วมลงทุนหรือการลงทุน ถ้าเป็นจำนวนเงินเกินวงเงินที่รัฐมนตรีกำหนดต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	กฎหมายจัดตั้ง	อำนาจในการกู้เงิน
8	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	มาตรา 5 พระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2551	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 13 กำหนดว่า มหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่กระทำการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 อำนาจและหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง (4) กู้ยืมเงินและให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน และการลงทุนหรือการร่วมลงทุน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่กิจการของมหาวิทยาลัย การให้กู้ยืมเงินและการลงทุนหรือการร่วมลงทุน ถ้าเป็นจำนวนเงินเกินวงเงินที่รัฐมนตรีกำหนดต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน มาตรา 21 กำหนดว่า สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย อำนาจและหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง (13) อนุมัติการกู้ยืมเงินและให้กู้ยืมเงิน และการลงทุนหรือการร่วมลงทุนตามมาตรา 13 (4) วรรคสอง
9	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	มาตรา 5 พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. 2551	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 15 กำหนดว่า มหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่กระทำการต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในมาตรา 7 อำนาจและหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง (4) กู้ยืมเงินและให้กู้ยืมเงิน โดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน ถือหุ้นเข้าเป็นหุ้นส่วนและลงทุนหรือร่วมลงทุน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่กิจการของมหาวิทยาลัย

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	กฎหมายจัดตั้ง	อำนาจในการกู้เงิน
			การกู้ยืมเงิน การให้กู้ยืมเงินการร่วมลงทุน หรือการลงทุน ถ้าเป็นจำนวนเงินเกินวงเงินที่รัฐมนตรีกำหนดต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน (5) ออกพันธบัตรเพื่อการลงทุนโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มาตรา 25 กำหนดว่า สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่กำกับดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะมีอำนาจและหน้าที่ ดังนี้ (16) ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของมหาวิทยาลัยที่มีได้รับให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ
10	มหาวิทยาลัยทักษิณ	มาตรา 5 พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยทักษิณ พ.ศ. 2551	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 14 กำหนดว่า มหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่กระทำการต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในมาตรา 7 อำนาจและหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง (4) กู้ยืมเงินและให้กู้ยืมเงิน โดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน ถือหุ้นเข้าเป็นหุ้นส่วน และลงทุนหรือร่วมลงทุน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่กิจการของมหาวิทยาลัย การกู้ยืมเงิน การให้กู้ยืมเงิน การถือหุ้น การเข้าเป็นหุ้นส่วน การลงทุน หรือการร่วมลงทุน ถ้าเป็นจำนวนเงินเกินวงเงินที่รัฐมนตรีกำหนดต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน มาตรา 22 กำหนดว่า สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัยอำนาจและหน้าที่เช่นว่านี้ ให้รวมถึง

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	กฎหมายจัดตั้ง	อำนาจในการกู้เงิน
			(16) ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของมหาวิทยาลัยที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ
11	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	มาตรา 5 พระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พ.ศ. 2551	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 14 กำหนดว่า สถาบันมีอำนาจและหน้าที่กระทำการต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในมาตรา 7 อำนาจและหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง (4) กู้ยืมเงินและให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน การถือหุ้น การเข้าเป็นหุ้นส่วน การลงทุนหรือการร่วมลงทุน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่กิจการของสถาบัน การกู้ยืมเงิน การให้กู้ยืมเงิน การถือหุ้น การเข้าเป็นหุ้นส่วน การลงทุนหรือการร่วมลงทุน ถ้าเป็นจำนวนเงินเกินวงเงินที่รัฐมนตรีกำหนดต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน
12	มหาวิทยาลัยพะเยา	มาตรา 4 พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยพะเยา พ.ศ. 2553	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 13 กำหนดว่า มหาวิทยาลัยมีอำนาจและหน้าที่กระทำการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 6 อำนาจและหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง (5) กู้ยืมเงินและให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน และลงทุนหรือร่วมลงทุน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในมาตรา 6

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	กฎหมายจัดตั้ง	อำนาจในการกู้เงิน
			การกู้ยืมเงิน การให้กู้ยืมเงิน การลงทุนหรือการร่วมลงทุน ถ้าเป็นจำนวนเงินเกินวงเงินที่รัฐมนตรีกำหนดต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน
13	สถาบันดนตรีกัลยาณิวัฒนา	มาตรา 4 พระราชบัญญัติสถาบันดนตรีกัลยาณิวัฒนา พ.ศ. 2555	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 11 กำหนดว่า สถาบันมีอำนาจและหน้าที่กระทำการต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในมาตรา 6 อำนาจและหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง (3) กู้ยืมเงินและให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน การลงทุนหรือการร่วมลงทุน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่กิจการของสถาบัน
14	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	มาตรา 5 พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2558	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 14 กำหนดว่า มหาวิทยาลัยมีอำนาจหน้าที่กระทำการต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ ซึ่งให้รวมถึง (4) กู้ยืมเงินและให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน ถิ่นทุน เข้าเป็นหุ้นส่วนและลงทุนหรือร่วมลงทุน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่กิจการของมหาวิทยาลัย การกู้ยืมเงิน การให้กู้ยืมเงิน การถือหุ้น การเข้าเป็นหุ้นส่วน การลงทุน หรือการร่วมลงทุน ถ้าเป็นจำนวนเงินเกินวงเงินที่รัฐมนตรีกำหนดต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน (5) ออกพันธบัตรหรือตราสารอื่นใดเพื่อการลงทุนโดยความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	กฎหมายจัดตั้ง	อำนาจในการกู้เงิน
			มาตรา 22 กำหนดว่า สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัยอำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง อนุมัติการกู้ยืมเงินและให้กู้ยืมเงิน และการลงทุนหรือการร่วมลงทุน เกินวงเงินที่รัฐมนตรีกำหนดต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน
15	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	มาตรา 5 พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2558	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 14 กำหนดว่า มหาวิทยาลัยมีอำนาจหน้าที่กระทำการต่างๆ ภายใต้วัตถุประสงค์ ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 7 อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง (4) กู้ยืมเงินและให้กู้ยืมเงิน โดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน ถือหุ้่นเข้าเป็นหุ้นส่วนและลงทุนหรือร่วมลงทุน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่กิจการของมหาวิทยาลัย การกู้ยืมเงิน การให้กู้ยืมเงิน การถือหุ้่น การเข้าเป็นหุ้นส่วน การลงทุน หรือการร่วมลงทุน ถ้าเป็นจำนวนเงินเกินวงเงินที่รัฐมนตรีกำหนดต้องได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีก่อน (5) ออกพันธบัตรเพื่อการลงทุนโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มาตรา 23 กำหนดว่า สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัยอำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ (20) ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของมหาวิทยาลัยที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของส่วนงานใดหรือของผู้ใดโดยเฉพาะ

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	กฎหมายจัดตั้ง	อำนาจในการกู้เงิน
16	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	มาตรา 5 พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2558	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 14 กำหนดว่า มหาวิทยาลัยมีอำนาจกระทำการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง (5) กู้ยืมเงินและให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน ถือหุ้นเข้าเป็นหุ้นส่วน และลงทุนหรือร่วมลงทุน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่กิจการของมหาวิทยาลัย การกู้ยืมเงิน การให้กู้ยืมเงิน การถือหุ้น การเข้าเป็นหุ้นส่วน การลงทุนหรือการร่วมลงทุน ถ้าเป็นจำนวนเงินเกินวงเงินที่รัฐมนตรีกำหนดต้องได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีก่อน มาตรา 23 กำหนดว่า สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัย อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง (13) อนุมัติการกู้ยืมเงินและให้กู้ยืมเงิน การถือหุ้น การเข้าเป็นหุ้นส่วนและการลงทุนหรือการร่วมลงทุนตาม มาตรา 14 (5) วรรคสอง
17	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต	มาตรา 4 พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสวนดุสิต พ.ศ. 2558	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 13 กำหนดว่า มหาวิทยาลัยมีอำนาจหน้าที่กระทำการต่าง ๆ ภายใต้วัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้ในมาตรา 6 อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง (4) กู้ยืมเงินและให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน ถือหุ้น เข้าเป็นหุ้นส่วนและลงทุนหรือร่วมลงทุน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่กิจการของมหาวิทยาลัย

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	กฎหมายจัดตั้ง	อำนาจในการกู้เงิน
			การกู้ยืมเงิน การให้กู้ยืมเงิน การถือหุ้น การเข้าเป็นหุ้นส่วน การลงทุนหรือการร่วมลงทุน ถ้าเป็นจำนวนเงินเกินวงเงินที่รัฐมนตรีกำหนดต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน
18	มหาวิทยาลัยศิลปากร	มาตรา 5 พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. 2559	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 14 กำหนดว่า มหาวิทยาลัยมีอำนาจหน้าที่กระทำการต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในมาตรา 7 อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง (8) กู้ยืมเงินและให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน ถือหุ้น เข้าเป็นหุ้นส่วนและลงทุนหรือร่วมลงทุน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่กิจการของมหาวิทยาลัย การกู้ยืมเงิน การให้กู้ยืมเงิน การถือหุ้น การเข้าเป็นหุ้นส่วน การลงทุนหรือการร่วมลงทุน ถ้าเป็นจำนวนเงินเกินวงเงินที่รัฐมนตรีกำหนดต้องได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีก่อน (9) ออกพันธบัตรหรือตราสารอื่นใดเพื่อการลงทุนโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี
19	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	มาตรา 5 พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2559	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 14 กำหนดว่า มหาวิทยาลัยมีอำนาจหน้าที่กระทำการต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในมาตรา 7 อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	กฎหมายจัดตั้ง	อำนาจในการกู้เงิน
			(5) กู้ยืมเงินและให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน ถือหุ้น เข้าเป็นหุ้นส่วนและลงทุนหรือร่วมลงทุน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์แก่กิจการของมหาวิทยาลัย การกู้ยืมเงิน การให้กู้ยืมเงิน การถือหุ้น การเข้าเป็นหุ้นส่วน การลงทุนหรือการร่วมลงทุนถ้าเป็นจำนวนเงินเกินวงเงินที่รัฐมนตรีกำหนดต้องได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีก่อน (6) ออกพันธบัตรหรือตราสารอื่นใดเพื่อการลงทุนโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี
20	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	มาตรา 5 พระราชบัญญัติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พ.ศ. 2559	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 14 กำหนดว่า มหาวิทยาลัยมีอำนาจหน้าที่กระทำการต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในมาตรา 7 อำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง (5) กู้ยืมเงินและให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน ถือหุ้น เข้าเป็นหุ้นส่วนและลงทุน หรือร่วมลงทุน ทั้งนี้เพื่อประโยชน์แก่กิจการของมหาวิทยาลัย การกู้ยืมเงิน การให้กู้ยืมเงิน การถือหุ้น การเข้าเป็นหุ้นส่วน การลงทุนหรือการร่วมลงทุน ถ้าเป็นจำนวนเงินเกินวงเงินที่รัฐมนตรีกำหนดต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน (6) ออกพันธบัตรหรือตราสารอื่นใดเพื่อการลงทุนโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	กฎหมายจัดตั้ง	อำนาจในการกู้เงิน
21	สถาบันการพยาบาลศรีสวรินทรา สภากาชาดไทย	มาตรา 4 พระราชบัญญัติสถาบันการพยาบาล ศรีสวรินทราสภากาชาดไทย พ.ศ. 2559	กฎหมายจัดตั้งฯ ไม่ได้ระบุให้อำนาจการกู้เงินไว้
22	มหาวิทยาลัยแม่โจ้	มาตรา 5 พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแม่โจ้ พ.ศ. 2560	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 14 กำหนดว่า มหาวิทยาลัยมีอำนาจหน้าที่ กระทำการต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในมาตรา 7 อำนาจหน้าที่ เช่นว่านี้ให้รวมถึง (5) กู้ยืมเงินและให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน ถือหุ้น เข้าเป็นหุ้นส่วน และลงทุนหรือร่วมลงทุน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ แก่กิจการของมหาวิทยาลัย การกู้ยืมเงิน การให้กู้ยืมเงิน การถือหุ้นการเข้าเป็นหุ้นส่วน การลงทุนหรือการร่วมลงทุน ถ้าเป็นจำนวนเงินเกินวงเงินที่รัฐมนตรี กำหนดต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน (6) ออกพันธบัตรหรือตราสารอื่นใดเพื่อการลงทุนโดยความเห็นชอบ ของคณะรัฐมนตรี มาตรา 22 กำหนดว่า สภามหาวิทยาลัยมีอำนาจหน้าที่ควบคุมดูแล กิจการทั่วไปของมหาวิทยาลัยอำนาจหน้าที่เช่นว่านี้ให้รวมถึง (9) อนุมัติการกู้ยืมเงิน การให้กู้ยืมเงิน การถือหุ้น การเข้าเป็นหุ้นส่วน การลงทุน หรือการร่วมลงทุน

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	กฎหมายจัดตั้ง	อำนาจในการกู้เงิน
23	สถาบันเทคโนโลยีจิตรลดา	มาตรา 4 พระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีจิตรลดา พ.ศ. 2561	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 13 กำหนดว่า สถาบันมีหน้าที่และอำนาจกระทำการต่าง ๆ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามมาตรา 6 หน้าที่และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง (5) กู้ยืมเงินและให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน ถือหุ้น เข้าเป็นหุ้นส่วน และลงทุนหรือร่วมลงทุน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่กิจการของสถาบัน การกู้ยืมเงิน การให้กู้ยืมเงิน การถือหุ้น การเข้าเป็นหุ้นส่วน การลงทุน หรือการร่วมลงทุน ถ้าเป็นจำนวนเงินเกินวงเงินที่รัฐมนตรีกำหนดต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อน (6) ออกพันธบัตรหรือตราสารอื่นใดเพื่อการลงทุนโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี
24	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	มาตรา 5 พระราชบัญญัติสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พ.ศ. 2562	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 14 กำหนดว่า สถาบันมีหน้าที่และอำนาจกระทำการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา 7 หน้าที่และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง (5) กู้ยืมเงินและให้กู้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยบุคคลหรือทรัพย์สิน ถือหุ้น เข้าเป็นหุ้นส่วนและลงทุนหรือร่วมลงทุน ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่กิจการของสถาบัน

ลำดับ	ชื่อหน่วยงาน	กฎหมายจัดตั้ง	อำนาจในการกู้เงิน
			การกู้ยืมเงิน การให้กู้ยืมเงิน การถือหุ้น การเข้าเป็นหุ้นส่วน การลงทุนหรือการร่วมลงทุน ถ้าเป็นจำนวนเงินเกินวงเงินที่รัฐมนตรีกำหนดต้องได้รับความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีก่อน (6) ออกพันธบัตรหรือตราสารอื่นใดเพื่อการลงทุนโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มาตรา 23 กำหนดว่า สภาสถาบันมีหน้าที่และอำนาจควบคุมดูแลกิจการทั่วไปของสถาบัน หน้าที่และอำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง (14) อนุมัติการกู้ยืมเงิน การให้กู้ยืมเงิน การถือหุ้น การเข้าเป็นหุ้นส่วน การลงทุน หรือการร่วมลงทุน

8. รายชื่อกองทุนหรือทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล

รายชื่อกองทุนหรือทุนหมุนเวียนที่มีสถานะเป็นนิติบุคคล

จำนวน 15 กองทุน

(ภายใต้การกำกับดูแลของกรมบัญชีกลาง)

ลำดับ	หน่วยงาน	กฎหมายจัดตั้ง	กระทรวงต้นสังกัด	อำนาจในการกู้เงิน
1	กองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย	มาตรา 23 พระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. 2527	กระทรวงอุตสาหกรรม	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 27 (6) กำหนดว่า กองทุนประกอบด้วย (6) เงินกู้โดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรี
2	กองทุนประกันวินาศภัย	มาตรา 79 พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535	กระทรวงการคลัง	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 80/1 (5) กำหนดว่า กองทุนมีอำนาจกระทำการต่าง ๆ ภายในขอบวัตถุประสงค์ตามมาตรา 79 อำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง (5) กู้ยืมเงิน หรือออกตราสารทางการเงินอื่น เพื่อประโยชน์ในการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยแทนบริษัทที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย
3	กองทุนประกันชีวิต	มาตรา 84 พระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2535	กระทรวงการคลัง	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 85/1 (5) กำหนดว่า กองทุนมีอำนาจกระทำการต่าง ๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตาม มาตรา84 อำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง (5) กู้ยืมเงิน หรือออกตราสารทางการเงินอื่น เพื่อประโยชน์ในการชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ที่เกิดจากการเอาประกันภัยแทนบริษัทที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันชีวิต

ลำดับ	หน่วยงาน	กฎหมายจัดตั้ง	กระทรวงต้นสังกัด	อำนาจในการกู้เงิน
4	กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ	มาตรา 5 พระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2539	กระทรวงการคลัง	กฎหมายจัดตั้งฯ ไม่ได้ระบุให้อำนาจกู้เงินไว้
5	กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร	มาตรา 5 พระราชบัญญัติกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร พ.ศ. 2542	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	มีอำนาจกู้เงินตามมาตรา 8 กำหนดว่า กองทุนมีอำนาจกระทำการต่าง ๆ ภายในขอบแห่งวัตถุประสงค์ตามมาตรา 5 อำนาจเช่นว่านี้ให้รวมถึง (4) กู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุน
6	กองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ	มาตรา 5 พระราชบัญญัติกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ พ.ศ. 2544	กระทรวงสาธารณสุข	กฎหมายจัดตั้งฯ ไม่ได้ระบุให้อำนาจกู้เงินไว้
7	กองทุนจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่	มาตรา 75 พระราชบัญญัติปฏิรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ พ.ศ. 2547	กระทรวงมหาดไทย	กฎหมายจัดตั้งฯ ไม่ได้ระบุให้อำนาจกู้เงินไว้
8	กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ	มาตรา 11 พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547	สำนักนายกรัฐมนตรี	กฎหมายจัดตั้งฯ ไม่ได้ระบุให้อำนาจกู้เงินไว้
9	กองทุนบริหารเงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้สาธารณะ	มาตรา 36/1 วรรคสอง พระราชบัญญัติ	กระทรวงการคลัง	กฎหมายจัดตั้งฯ ไม่ได้ระบุให้อำนาจกู้เงินไว้

ลำดับ	หน่วยงาน	กฎหมายจัดตั้ง	กระทรวงต้นสังกัด	อำนาจในการกู้เงิน
	และพัฒนาตลาดตราสารหนี้ ในประเทศ	การบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. 2548		
10	กองทุนสงเคราะห์	มาตรา 54 พระราชบัญญัติ โรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550	กระทรวงศึกษาธิการ	กฎหมายจัดตั้งฯ ไม่ได้ระบุให้อำนาจการกู้เงินไว้
11	กองทุนการออมแห่งชาติ	มาตรา 5 พระราชบัญญัติ กองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. 2554	กระทรวงการคลัง	กฎหมายจัดตั้งฯ ไม่ได้ระบุให้อำนาจการกู้เงินไว้
12	กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัย และสร้างสรรค์	มาตรา 5 พระราชบัญญัติ กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัย และสร้างสรรค์ พ.ศ. 2558	กระทรวงวัฒนธรรม	กฎหมายจัดตั้งฯ ไม่ได้ระบุให้อำนาจการกู้เงินไว้
13	กองทุนยุติธรรม	มาตรา 5 พระราชบัญญัติ กองทุนยุติธรรม พ.ศ. 2558	กระทรวงยุติธรรม	กฎหมายจัดตั้งฯ ไม่ได้ระบุให้อำนาจการกู้เงินไว้
14	กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อ การศึกษา	มาตรา 6 พระราชบัญญัติ กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อ การศึกษา พ.ศ. 2560	กระทรวงการคลัง	กฎหมายจัดตั้งฯ ไม่ได้ระบุให้อำนาจการกู้เงินไว้
15	กองทุนเพื่อความเสมอภาค ทางการศึกษา	มาตรา 5 พระราชบัญญัติ กองทุนเพื่อความเสมอภาค ทางการศึกษา พ.ศ. 2561	กระทรวงศึกษาธิการ	กฎหมายจัดตั้งฯ ไม่ได้ระบุให้อำนาจการกู้เงินไว้

9. ขั้นตอนการจัดทำแผนความต้องการเงินกู้ระยะปานกลาง 5 ปี
และแผนการบริหารหนี้สาธารณะ ประจำปีงบประมาณ

(รายละเอียดเอกสาร Scan QR Code)

10. แนวทางและหลักเกณฑ์วิเคราะห์โครงการ
ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(รายละเอียดเอกสาร Scan QR Code)

11. ปฏิทินการจัดทำแผนความต้องการเงินกู้ระยะปานกลาง 5 ปี
และแผนการบริหารหนี้สาธารณะ ประจำปีงบประมาณ

(รายละเอียดเอกสาร Scan QR Code)

12. แบบฟอร์มติดตามผลการกู้เงินและบริหารหนี้

(รายละเอียดเอกสาร Scan QR Code)

13. แบบฟอร์มรายงานผลสำเร็จการดำเนินโครงการ

(รายละเอียดเอกสาร Scan QR Code)

บริหารหนี้สาธารณะ
เพื่อส่งเสริมการพัฒนาประเทศอย่างมั่นคงและยั่งยืน

สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ
PUBLIC DEBT MANAGEMENT OFFICE

กระทรวงการคลัง
ถนนพระราม 6 แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 02-278-7878

www.pdmo.go.th

สำนักงานพัฒนาพิงคนคร (องค์การมหาชน)
เลขรับ สพค.๑๙๕๘
วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๗
เวลา ๑๕:๒๕:๐๓

สำนักงานพัฒนาพิงคนคร (องค์การมหาชน)
Pinkanakorn Development Agency (Public Organization)
๓๓ หมู่ ๑๒ ตำบลหนองควาย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

ที่ นร ๑๒๐๐/ว๔๙ วันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอส่งคู่มือแนวทางปฏิบัติ เกี่ยวกับการกู้เงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐให้หน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลถือปฏิบัติ (จาก สำนักงาน ก.พ.ร.)

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาพิงคนคร

ด้วย สำนักงาน ก.พ.ร. ได้มีหนังสือถึง สพค. เพื่อขอส่งคู่มือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการกู้เงินของหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐจากสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ ให้หน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลถือปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัดต่อไป รายละเอียดตามเอกสารแนบ

-ทราบ -แจ้งเวียนทุกส่วนงานเพื่อทราบ เรียน ผอ.ฝ่ายกฎหมาย ผอ.ฝ่ายการเงินและการบัญชี เพื่อศึกษาแนวทางดังกล่าวเพื่อใช้ประโยชน์ในอนาคต

กฤษฎา ลาพิมล

รองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาพิงคนครและผู้อำนวยการสำนักบริหารงานกลาง

๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๗ ๑๕:๓๖ น.

-ทราบ -เรียน ผอ.ฝ่ายบริการ / ผอ.ฝ่ายบริหารจัดการสัตว์ / ผอ.ฝ่ายการตลาด / ผอ.ฝ่ายปฏิบัติการและซ่อมบำรุง เพื่อทราบ และแจ้งเวียนทุกส่วนงานทราบ

จิตรัตน์ ตะวันวงศ์

รองผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาพิงคนครและผู้อำนวยการสำนักงานเชียงใหม่ไนท์ซาฟารี

๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๗ ๑๔:๒๘ น.

ทราบ / แจ้งเวียนในฝ่ายการเงินและบัญชีเพื่อทราบ (ตามเอกสารนอกระบบวันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๗)

อรรถัย อินตะยศ

ผู้อำนวยการฝ่ายการเงินและบัญชี

๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๗ ๑๕:๕๐ น.

- ทราบ - แจ้งเวียนเจ้าหน้าที่ภายในฝ่ายเพื่อทราบ

ภูมิภัทร พรหมบุตร

ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารจัดการสัตว์

๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๗ ๑๖:๓๕ น.

-ทราบ -ฝ่ายพัสดุฯ เพื่อทราบ

ศรีสุนันท์ สินธุแปง

ผู้อำนวยการฝ่ายพัสดุและอาคารสถานที่

๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๗ ๑๕:๕๘ น.

ทราบ - แจ้งเวียนผู้ปฏิบัติงานในฝ่าย เพื่อทราบ

อีวินท์ เทเพนทร์

ผู้อำนวยการฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ

๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๗ ๑๔:๐๒ น.